کتاب کوچک بیت کوین

```
00000000
        ......
00000010
         00 00 00 00 00 00 00 00
                              00 00 00 00 00 00 00 00
                                                    ......
                                                   ....;£íýz{.²zÇ,>
00000020
        00 00 00 00 3B A3 ED FD
                              7A 7B 12 B2 7A C7 2C 3E
00000030
        67 76 8F 61 7F C8 1B C3
                              88 8A 51 32 3A 9F B8 AA
                                                    gv.a.È.Ã^ŠQ2:Ÿ ª
00000040
         4B 1E 5E 4A 29 AB 5F 49
                              FF FF 00 1D 1D AC 2B 7C
                                                    K.^J) « Iÿÿ...¬+
00000050
         ......
00000060
        ......
00000070
        00 00 00 00 00 00 FF FF FF FF 4D 04 FF FF 00 1D
                                                   .....ÿÿÿÿM.ÿÿ..
08000000
        01 04 45 54 68 65 20 54
                              69 6D 65 73 20 30 33 2F
                                                    ..EThe Times 03/
                              20 43 68 61 6E 63 65 6C
00000090
         4A 61 6E 2F 32 30 30 39
                                                    Jan/2009 Chancel
0A0000A0
        6C 6F 72 20 6F 6E 20 62 72 69 6E 6B 20 6F 66 20
                                                    lor on brink of
000000B0
        73 65 63 6F 6E 64 20 62 61 69 6C 6F 75 74 20 66
                                                    second bailout f
         6F 72 20 62 61 6E 6B 73
                              FF FF FF FF 01 00 F2 05
                                                    or banksÿÿÿÿ..ò.
000000C0
00000000
        2A 01 00 00 00 43 41 04 67 8A FD B0 FE 55 48 27
                                                    *....CA.gŠý°bUH'
000000E0
        19 67 F1 A6 71 30 B7 10 5C D6 A8 28 E0 39 09 A6
                                                    .gñ|q0.\0"(à9.|
        79 62 E0 EA 1F 61 DE B6 49 F6 BC 3F 4C EF 38 C4
                                                    ybàê.aÞ¶Iö¼?Lï8Ä
000000F0
00000100
         F3 55 04 E5 1E C1 12 DE
                              5C 38 4D F7 BA 0B 8D 57
                                                    óU.å.Á.Þ\8M÷º..W
        8A 4C 70 2B 6B F1 1D 5F AC 00 00 00 00
00000110
                                                    ŠLp+kñ._¬....
```

فهرست مطالب

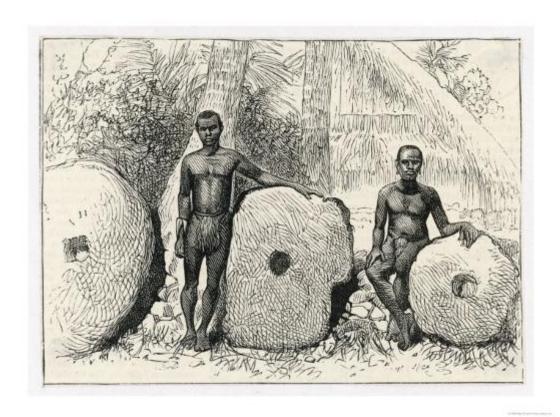
- ١. مقدمه مترجمان
- ۲. پول رایج امروز چه مشکلاتی دارد؟
  - ۳. بیت کوین چیست؟
  - قیمت بیت کوین و نوسان آن
  - ۵. اهمیت بیت کوین برای حقوق بشر
    - دو آینده محتمل
    - ۷. سوال و جواب درباره بیت کوین
      - ساتوشی ناکاموتو کیست؟
- کنترل بیت کوین دست چه کسی است؟
- ^o نوسان قیمت بیت کوین خیلی زیاد نیست؟
  - پشتوانه ارزش بیت کوین چیست؟
  - چطور می توان به بیت کوین اعتماد کرد؟
- یایداری شبکه بیت کوین چقدر مورد اطمینان است؟
  - چرا صرافیهای بیت کوین هَک میشوند؟
- آیا خلاف کاران برای مقاصد یولشویی از بیت کوین استفاده می کنند؟
  - آیا بیت کوین طرح پانزی (هرمی) است؟
    - آیا بیت کوین یک حباب است؟
  - تتر چیست و چگونه روی بیت کوین اثر می گذارد؟
- أیا دولتها می توانند استفاده از بیت کوین را ممنوع یا شبکه آن را خاموش
   کنند؟
  - آیا استفاده از بیت کوین قانونی است؟
  - آیا استخراج بیت کوین هدر دادن انرژی است و به محیط زیست آسیب
     میرساند؟

- ممکن است کسی بتواند شبکه بیت کوین را با استفاده از یک اَبَر کامپیوتر یا یک کامپیو تر کوانتومی هَک کند؟
  - بیت کوین چطور می تواند غیر متمر کز بماند؟
  - آیا بیت کوین از حریم خصوصی حفاظت می کند؟
  - بیت کوین چطور می تواند نیازهای ۷ میلیارد نفر را برطرف کند؟
    - آیا نابرابری ثروت در بیت کوین وجود دارد؟
  - اگر فقط ۲۱ میلیون بیت کوین وجود داشته باشد، چطور همه مردم جهان می توانند از آن استفاده کنند؟
    - من استطاعت خريد بيت كوين را ندارم. قيمت آن خيلي بالاست!
      - چگونه می توانم بیت کوین بدست بیاورم؟
      - چگونه از یک کیف پول بیت کوین استفاده کنم؟
        - ٨. واژهنامه
        - ۹. منابع تکمیلی (به انگلیسی)
        - ۱۰. درباره نویسندگان کتاب (به انگلیسی)

مقدمه مترجمان

پول در اصل یک توافق اجتماعی است. در طول تاریخ، جوامع بشری روشهای مختلفی را برای رسیدن به این توافق امتحان کردهاند. از صدفهای دریایی، تخته سنگهای مرمرین، نمک، طلا، تا سیستم پیچیده بانک مرکزی که امروزه در جهان رایج است. بعضی از این پولها، پشتوانه قوی تری نسبت به بقیه داشته اند و ارزش آنها در طول زمان بهتر حفظ شده است.

مطالعه تاریخ «سنگهای مرمرینِ رای» که در جزیره «یَپ» به عنوان پول مورد استفاده قرار می گرفتند، برای فهم موضوع پول و پشتوانه آن بسیار آموزنده است. جزیره یپ امروزه بخشی از جزایر میکرونزی در غرب اقیانوس آرام است.

سنگهای رای که برای مردم جزیره حکم پول داشتند، در واقع سنگهای گردی بودند که مرکز آنها سوراخ بود و وزن بعضی از آنها به ۴ تُن هم می رسید. این سنگها به طور طبیعی در جزیره یَپ پیدا نمی شدند، چون سنگ مرمر در آنجا وجود نداشت. تمام سنگهای رای از «پالائو» یا «گوام» که در مجاورت یَپ بودند به آنجا آورده می شدند. زیبایی و کمیابی این سنگها باعث می شد خواهان زیادی داشته باشند، ولی بدست آوردن آنها کار بسیار سختی بود. چون باید از معادن سنگ استخراج و تا جزیره یَپ با قایق حمل می شدند. برای جابه جا کردن بعضی از آنها، تا ۱۰۰ نفر باید با هم همکاری می کردند.

وقتی این سنگها به جزیره یّپ می رسیدند، آنها را در محلی معروف، در مقابل دید همگان قرار می دادند. صاحب هر سنگ از آن به عنوان ابزاری برای پرداخت استفاده می کرد، بدون اینکه لازم باشد آن را جابجا کند. برای انتقال مالکیت، کافی بود مالک جدید به ساکنان جزیره معرفی شود. آنها مالکیت سنگها را به رسمیت می شناختند و صاحب جدید هم می توانست به هرصورتی که مایل است از آن به عنوان ابزاری برای پرداخت استفاده کند. پس عملاً راهی برای دزدیدن سنگها نبود چون مالک هر کدام از آنها برای همگان شناخته شده بود.

این سیستم مالی صدها سال برای ساکنان جزیره یَپ کار آمد بود. این سنگها بطور طبیعی در این جزیره وجود نداشتند و هزینه بالای تهیه این سنگها باعث می شد تعداد سنگهای موجود در جزیره نسبت به سنگهای جدیدی که در طول یکسال با قایق به جزیره آورده می شدند، خیلی بیشتر باشند. یعنی با وجودی که این سنگها خواهان زیادی داشتند، تولید بیشتر و اشباع کردن جزیره از آنها عملاً ناممکن بود.

این شرایط تا سال ۱۸۷۱ میلادی ادامه داشت تا وقتی که کشتی یک کاپیتان ایرلندی-آمریکایی به نام «دیوید او کیف» در نزدیکی سواحل جزیره یَپ غرق شد و مردم محلی او را نجات دادند. او کیف قصد داشت نار گیلهای جزیره یَپ را از مسردم محلی بخسرد و بسا فروش آنها به تولید کنندگان روغن نارگیل، سود زیادی ببرد. اما مشکل اصلی این بود که آنها پول او کیف را قبول نداشتند و حاضر نبودند برای او کار کنند. او باید راهی پیدا می کرد، پس به هنگ کنگ رفت و یک کشتی بزرگ و مواد منفجره تهیه کسرد و راهی پالاو شد. در آنجا به کمک ابزار مدرن حفاری توانست چند تخته سنگ مرمری تهیه کند. سپس به سمت جزیره یَپ حرکت کرد تا سنگها را در قبال نارگیلها پیشنهاد دهد. برخلاف انتظار، آنها تمایلی به پذیرش سنگهای او کیف نداشتند تا جایی که رئیس قبیله پذیرش آنها را ممنوع کرد، چون معتقد بود آن سنگها به آسانی بدست آمدهاند. از نظر و سنگهای قابل پذیرش بودند که با سخت کوشی اهالی جزیره تهیه شده باشند. اما و منو کرد، پون معتقد بود آن سنگهای او کیف را در قبال نارگیلها قبول کردند و همین باعث شد این سنگها کار کرد پولیشان را از دست بدهند.

جزئیات از بین رفتن کارکرد هر پولی ممکن است در هرکجای دنیا با هم متفاوت باشد ولی خلق آسان و بیپشتوانه آن، دلیل مشترک بین همه آنها است.

در زمان ترجمه این کتاب، اقتصاد ایسران متاثر از تحریمهای بین المللی، ناکار آمدی اقتصادی و اثرات مخرب ویروس کووید-۱۹ در شرایط رکود بی سابقه ای قرار دارد. خلق بی بی رویه پول توسط بانک مرکزی باعث بوجود آمدن تورم ماهانه حدود ۳۰ درصدی شده و کارشناسان اقتصادی همواره خطر اَبر تورم را محتمل و جدی می دانند و به مسئولین گوشزد می کنند. از شرایط و خیم و مزمن ارزش پول ملی ایران همین بس که به گفته رئیس کل بانک مرکزی ارزش پول ملی در طول ۴۹ سال گذشته ۳۵۰۰ برابر کاهش داشته است. (خبر گزاری خانه ملت)

آیا می توان یک پول جدید و با پشتوانه بوجود آورد که هم از دستکاری دولتها در امان، هم بتواند جوابگوی نیازهای انسان امروزی در عصر دیجیتال باشد؟ از دهه ۱۹۸۰ میلادی، این مساله دغدغه جدی دانشمندان علوم کامپیوتر و ریاضیدانان بوده است. آنها سعی داشتند با استفاده از علم رمزنگاری، «کمیابی دیجیتال» بوجود بیاورند. اما همه تلاشها به نتیجه مطلوبی نرسید تا اینکه در اواخر سال ۲۰۰۸ میلادی فرد ناشناسی با نام مستعار «ساتوشی ناکاموتو» یک مقاله علمی منتشر، و در آن ایده خلق یک پول کمیاب در قلمرو دیجیتال را مطرح کرد و نام آن را «بیت کوین» گذاشت.

این کتاب توسط گروهی از نویسندگان در تابستان سال ۲۰۱۹ میلادی به زبان انگلیسی و به اسم «THE LITTLE BITCOIN BOOK» به نگارش در آمده و توسط گروهی از علاقمندان به اقتصاد و نرمافزار به فارسی ترجمه شده است. خواندن و درک مطالب این کتاب پیش نیازی ندارد، چون تلاش می کند مفاهیم بیت کوین را بدون در گیر شدن با مسائل فنی و تخصصی، و با زبانی ساده توضیح دهد.

اصطلاحات کلیدی در قسمت واژهنامه در انتهای کتاب توضیح داده شدهاند.

تهران یاییز ۱۳۹۹

فصل ١

پول رایج امروز چه مشکلاتی دارد؟

سال ۱۹۸۱

یک زوج فیلیپینی بدنیا آمدن اولین فرزندشان را در مانیل و بعد از برچیده شدن حکومت نظامی ۱۰ ساله، جشن می گرفتند. فردیناند مارکوس دیکتاتور، فقط چند سال دیگر روی کار میماند اما سعادت و خوشبختی خانواده، تنها دغدغه پدر و مادر لوئیس بود. آنها یک حساب پسانداز باز کردند تا با پساندازشان برای شرایط ناپایدار سالهای بعد آماده باشند. نرخ تبدیل پزوس فیلیپین به دلار آمریکا در آن زمان ۷ به ۱ بود.

سال ۱۹۹۳

در لاگوس، یک ژنرال نیجریایی به نام «سانی آباچا» قدرت را به دست می گیرد و نرخ تبدیل نایرای نیجریه به دلار آمریکا را ۲۲ به ۱ تعیین می کند. این کار او تلاشی است تا بتواند از سقوط بیشتر ارزش پول ملی نیجریه جلو گیری، و اقتصاد کشورش را با ثبات کند. این نرخ تبدیل موجب بوجود آمدن بازار سیاه پر رونقی شده بود که در آن نایرا به قیمتهای خیلی پایین تری معامله می شد. آباچا در سال ۱۹۹۸ از دنیا رفت. نرخ تبدیل دلار به نایرای نیجریه در این سال ۱ به ۸۸ بود. یعنی ارزش پول این کشور ۴ برابر نسبت به نرخ رسمی تعیین شده در سال ۱۹۹۳ پایین تر آمده بود. میلیونها نفر دچار رنج و فقر شدند چون با حقوقهای ثابتی که از دولت می گرفتند نمی توانستند از عهده خرید اجناسی که هر روز گران تر می شدند بربیایند.

در طول مرز پروس ونزوئلا، شهروندان از آبـر تــورم ۴۰۰٬۰۰۰ درصــدی بــه کشــورهای همسایه یعنی برزیل و کلمبیا فرار می کننــد. بیشــتر از ۳ میلیــون نفــر تــاکنون از فقــر و گرسنگی از ونزوئلا گریختهاند.

لورنا، یک نانوای ۴۸ ساله است که بالاخره تصمیمش را برای مهاجرت به کلمبیا گرفته است. در مرز اما ماموران مرزی وسایل او را تفتیش می کنند تا اگر چیز ارزشمندی دارد از او بگیرند. ولی چیزی پیدا نمی کنند چون خبر نداشتند که لورنا قبل از اینکه به سمت مرز حرکت کند ساعتها وقت صرف کرده بود و اسکناسهای دلار آمریکا را با استفاده از وسایل آرایشی مخصوصی لای موهایش پیچیده بود و توانسته بود آنها را میان موهای بافته شدهاش پنهان کند. او توانست با کمک این حقه با خیال راحت از مرز عبور کند.

در مانیلِ فیلیپین شانس از پدر و مادر لوئیس روی برمی گرداند. نرخ تبدیل پزوس به دلار آمریکا ۵۰ به ۱ شده و سرمایهای که در طول این سالها جمع کرده بودند حدود ۸۰ درصد از ارزشش را از دست داده بود. با وجودی که زمان بازنشستگی آنها فرا رسیده بود چارهای نداشتند جز اینکه کار کنند و برای آیندهای غیرقابل پیشبینی پسانداز کنند.

در لاگوس، نایرای نیجریه بعد از از دست دادن تقریبا ۵۰ درصد از ارزشش در عرض فقط چند سال، شرایط تقریبا پایداری را تجربه می کند. اما قیمت اجناس در بازار دوباره سر به فلک کشیده است. هیچکس، حتی مقامهای عالی رتبه دولتی هم به توانایی دولت برای جلوگیری از وقوع یک بحران اقتصادی اعتماد ندارند.

در شانگهای یک کارشناس جوان به اسم آنی به دوستش در پیامرسان وی چَت که هر روز توسط میلیاردها چینی مورد استفاده قرار می گیرد، پیامی داد. دوستش به او گفت که بخاطر مصرف مواد مخدر به دردسر افتاده و ناگهان ارتباط اینترنتی آنها قطع شد. فردای آن روز ۲ مامور لباس شخصی پلیس به دفتر کار آنی رفتند و از او خواستند با آنها برود. هفته ها خبری از او نبود. وقتی برگشت و به فضای مجازی دسترسی پیدا کرد، متوجه شد دسترسی به بعضی از خدمات پرداخت وی چَت را از دست داده است. او دیگر نمی تواند بلیت هواپیما یا قطار بخرد. اعتبار بانکی او هم خیلی کاهش پیدا کرده بود. زندگی او فقط با یک جمله که در یک پیامرسان رد و بدل شده بود، تباه شد.

در آکلند، شهری در ایالات متحده، الکس به یک مغازه حیوانات خانگی می رود تا برای سگش غذا بخرد. چیزی که می خواهد پیدا می کند و علاوه بر آن یک غذای جدید می بیند که بوی دهان سگها را بهتر می کند. او از آن مغازه خرید و پول خریدش را با کارت اعتباری ویزا پرداخت کرد. چند دقیقه بعد وقتی به توئیتر می رود می بیند که توئیتر یک تبلیغ برای همان غذایی که چند دقیقه پیش برای سگش خریده بود به او نشان می دهد. بعدا معلوم می شود که شرکت صادر کننده کارت اعتباری اش، اطلاعات خریدهای مشتریان را با شرکتهای واسطه به اشتراک می گذارد. الکس متوجه می شود که جزئیات زندگی خصوصی او در اختیار شرکتهای تبلیغاتی قرار می گیرد و این موضوع برای او و نسلی که از گوشی هوشمند استفاده می کنند بسیار ناامید کننده است. حتی در ایالات متحده هم حریم خصوصی مالی در حال از بین رفتن است.

این مسائل، اشکالات پول رایج امروز را به ما نشان میدهند

پدر و مادر لوئیس و میلیونها خانواده طبقه متوسط فیلیپینی و نیجریایی فقط در طی یک نسل، شاهد از بین رفتن ارزش پولهایشان بودند. لورنای ونزوئلایی برای انتقال پسانداز ناچیزش به کلمبیا باید راهی پیدا می کرد تا ماموران مرزی نتوانند داراییاش را مصادره کنند برای همین مجبور بود از خلاقیتش استفاده کند و پولش را در موهایش جاسازی کند. آنی چینی که دسترسیاش به ابزار پرداخت آنلاین محدود شده، گویی به «زندان مالی» افتاده است. خریدهای الکس آمریکایی هم زیر نظر است و هر بار که از کارت اعتباریاش برای خرید چیزی استفاده کند، اطلاعات آن خرید به شرکتهای تبلیغاتی فروخته می شود.

این موارد مختص به چند کشور بخصوص نیست

از سال ۲۰۰۰ میلادی، تقریبا همه ارزهای دنیا نسبت به دلار آمریک ارزش خود را از دست داده اند. خیلی از آنها مثل رَند آفریقای شمالی، پزوی آرژانتین و لیر ترکیه حدود ۵۰ درصد و هیرونیای او کراین و پزوی دومنیکن تا ۷۰ درصد از ارزششان را نسبت به دلار آمریکا از دست داده اند. حتی قدرت خرید دلار و یورو هم در این مدت ۳۳ درصد کاهش یافته است.

در سرتاسر دنیا، ۲۵۰ میلیون مهاجر و پناهجو برای فرستادن پول به خانوادههایشان یا انتقال دارایی شان به یک کشور جدید، مشکل دارند. حدود ۲ میلیارد نفر در دنیا به خدمات بانکی دسترسی ندارند. پول در دنیای امروز همچنان محصور به مرزهای جغرافیایی کشورهاست.

در همین حال، ساکنان کلانشهرهایی مثل شانگهای و سانفرانسیسکو، آشکارا حس می کنند زیر نظر قرار دارند. از یک طرف « برادر بزرگ» (نماد و چهره حکومتی است

که به اشکال گوناگون بر زندگی طبقات مختلف مردم نظارت و کنـــترل دارد. – م)، و از طرف دیگر شرکتهای بزرگ ما را تحتنظر دارند و تک تک خریدهای ما را رهگــیری می کنند و اطلاعات خصوصی ما را بـدون اجـازه، بـه شــرکتهای تبلیغـاتی و واسـطهها می فروشند. حریم خصوصی این روزها یک کالای لـوکس اسـت کـه هــر روز گران تــر می شود.

يول چيست؟

پول در اصل یک توافق اجتماعی است. مردم باید اعتماد داشته باشند هر زمان اراده کنند می توانند اسکناسهای داخل کیفشان، یا موجودی حساب بانکی یا کارتهای هدیهشان را به کالا و خدمات دلخواه تبدیل کنند. فروشنده هم باید از ارزشمند بودن پولی که قرار است از خریدار بگیرد اطمینان داشته باشد.

در طول تاریخ، جوامع بشری برای رسیدن به این توافق اجتماعی راههای زیادی را امتحان کردهاند. از صدفهای دریایی، نمک، طلا، تا سیستم پیچیده بانک مرکزی امروز. بعضی از پولها، پشتوانه قوی تری نسبت به بقیه دارند و در طول زمان ارزششان را بهتر حفظ می کنند.

بطور غریزی همه می دانند که پول مساله مهمی است و همه می خواهند دارایی شان را در یک پول با پشتوانه بالا ذخیره کنند. مردم در ازای کارشان پول می گیرند، پس پول نماینده زمان و کار آنهاست. پول ابزاری است که با آن می شود کار و تلاش یک فرد را در هر زمان دلخواه، به کالا و خدمات دلخواه تبدیل کرد. بر همین اساس، دسترسی به یک پول با پشتوانه یکی از اصلی ترین جنبه های قدرت فردی است.

پول برای دولتها هم اهمیت زیادی دارد چون مدیریت اقتصاد و کنترل پول هر کشوری در اختیار دولت است. هرچند ممکن است وسوسه شوند و از این قدرت سوءاستفاده کنند. مقامات دولتی اغلب از این قدرت برای رسیدن به مقاصدشان استفاده می کنند. فقط حکومتهای مردمسالاری که حقوق فردی، تفکیک قوا، و حاکمیت قانون را بطور کامل اجرا می کنند، می توانند بطور مؤثر از تورم، مصادره اموال، و فساد مالی که مصداق سوءاستفاده از کنترل دولت بر اقتصاد است، جلوگیری کنند.

در دنیای امروز کارکرد پول چگونه است؟

اسم پولهای ملی رایج در دنیا «فیات» است که از کلمه لاتین «Fiat» به معنی «تعیین شده» گرفته شده است. ارزش این پولها توسط دولتهایی که آنها را خلق کردهاند و در معاملات می پذیرند، تعیین می شود. از آنجا که چاپ پول برای دولتها هزینهای ندارد، آنها می توانند هروقت و به هر اندازهای که می خواهند پول خلق کنند.

به گفته آلن گرینسپن رئیس کل پیشین بانک مرکزی ایالات متحده آمریکا، این کشور می تواند همه قرضهای خود را با چاپ پول بپردازد. این روش حتی برای اقتصاد پایداری همچون ایالات متحده چالشهایی را پدید خواهد آورد. قدیمی ترین پول ملی، «پوند استرلینگ» بریتانیای کبیر است که ۹۹/۵ درصد از ارزش خود را در طول سک قرن گذشته از دست داده است. دلار آمریکا هم ۹۰ درصد از ارزش خود را در طول یک قرن گذشته از دست داده است. یک پُرس استیک که در سال ۱۹۲۵، ۳۶/۰ دلار قیمت داشت، در سال ۱۹۲۵، ۳۶/۰ دلار بوده و الان ۱۲ دلار است. در حالی که این ارز از پایدار ترین پولهای دنیاست. عمر متوسط یک پول فیات فقط ۲۷ سال است.

امروزه هدف بانکهای مرکزی، تثبیت تورم و پایین نگه داشتن آن است و همه کشورها در دورههایی از تاریخ در این کار موفق بودهاند. اگرچه بیشتر پولها در بلندمدت از تـورم مصون نماندهاند، و این مساله برای کسانی که این پولها را پسانداز می کننـد مشکلسـاز است. این افراد برای خرید ملک یا سهام که ارزش آنها با تـورم بـالا میرود بـه انـدازه کافی پول ندارند. تورم بالا کار را برای کسانی که میخواهنـد پولشـان را بـرای آینـده پسانداز کنند سخت می کند چون ارزش پساندازشان در گذر زمان کاهش می یابد.

ارزش دارایی میلیاردها نفر از انسانهایی که تحت رژیمهای استبدادی زندگی می کنند، بخاطر تصمیمهای مقامات دولتی که از طرف مردم انتخاب نشدهاند، هر روز کمتر و کمتر می شود. فقط قشر مرفه جامعه قادر است برای حفظ ارزش دارایی اش دلار و طلا و ملک بخرد. اما در عین حال شهروندان کشورهای ثروتمند و مردمسالار، از پشتیبانی مهمی بهره مند هستند و به دلار یا یورو که پول تقریبا پایداری است دسترسی دارند. اقتصاد آنها عملکرد خوبی دارد و آنها می توانند کاری با در آمد خوب پیدا کنند. همچنین دسترسی به ابزارهای سرمایه گذاری دارند که آنها را در مقابل تورم مصون نگه می دارد.

اثر دسترسی نابرابر به پولی که بانکها خلق می کنند به قدری شناخته شده است که بــرای آن یک اصطلاح وجود دارد؛ «اثر کانتیلان». این اصطلاح برگرفته از اسم یک اقتصــاددان قرن هجدهمی به نام ریچارد کانتیلان است که این اثر را زمانی که به عنوان یـک بانکــدار در بریتانیا مشغول کار بود، مشاهده کرد.

تورم بالا عادلانه نیست چون باعث می شود ثروت افراد کمتر برخوردار جامعه به افراد مرفه جامعه منتقل شود. ممکن است اثرات تورم بالا برای فردی که در ایالات متحده یا بریتانیا زندگی می کند، مشهود نباشد اما متاسفانه برای میلیاردها نفر که در کشورهای با اقتصاد ضعیف زندگی می کنند، بشکل کاملا واضح و دردناکی قابل لمس است.

همچنین پولهای ملی بخاطر ویژگی چاپ پذیر بودنشان، یکی از عوامل بوجود آمدن جنگهای طولانی در زمان ما هستند. دولتها می توانند با چاپ کردن پول برای ادامه جنگ، هزینه آن را با استفاده از تورم به نسلهای بعد منتقل کنند. این یعنی جنگهای طولانی تر و پرخرج تر. جنگ جهانی اول یک نمونه غمانگیز است که طرفهای اصلی درگیر، توانستند با استفاده از تورم، هزینه ادامه جنگ را تأمین کنند. هم آلمان، هم روسیه اجرای قانون «پول طلا» (سیستم پولی که در آن واحد محاسبه اقتصادی بر پایه وزن ثابتی از طلا است و این مقدار مشخص به ازای هر قطعه اسکناس در بانک مرکزی ذخیره و نگهداری می شود. – م) را متوقف کردند و برای ادامه دادن به جنگ، پول بدون پشتوانه چاپ کردند. برای همین، این جنگ خیلی بیشتر از چیزی که همه انتظار داشتند طول

کشید. وقتی آلمان شکست خورد، تنها راهی که برای پرداخت غرامت داشت این بود که حتی بیشتر از قبل پول بدون پشتوانه چاپ کند. تا سال ۱۹۲۳ میلادی مارک آلمان تا ۱ تریلیون بار ارزش خود را نسبت به روزهای قبل از جنگ از دست داده بود و همین موضوع شرایط را برای جنگ جهانی دوم هموار کرد.

مشابه این ولخرجی ها هم آشکارا در روزگار ما دیده می شود. گذشته از اینکه چه دیدگاهی درباره درگیری ایالات متحده آمریکا در کشورهای عراق و افغانستان داشته باشید، مخارج این تجاوزهای نظامی بیشتر از ۵/۹ تریلیون دلار است. این یعنی اگر قرار بود مردم آمریکا بطور مستقیم هزینه های جنگ را بپردازند، هر خانوار ۴۶٬۰۰۰ دلار متحمل می شد.

یک اشکال دیگر سیستم پول دنیای امروز مشکلات جابجا کردن پول بین کشورهای مختلف دنیا است. کشورهایی مثل چین، روسیه، آرژانستین و اندونزی محدودیتهای سختگیرانه ای برای تبدیل یا انتقال یا جابجایی پول برای شهروندانشان وضع کرده اند. این محدودیتها بیشتر از طریق کنترل پولی است که هریک از شهروندان این کشورها می توانند به پول کشور دیگر تبدیل کنند. برای مثال یک شهروند چینی هرسال فقط اجازه تبدیل تا سقف ۵۰٬۰۰۰ دلار از پول ملی چین به دلار آمریکا را دارد.

(در ایران اوضاع نقل و انتقال پول به یک کشور خارجی به مراتب وخیم تر است. یک شهروند ایرانی هیچ راه قانونی برای منتقل کردن داراییاش به خارج از کشور ندارد و اغلب این کار از طریق شبکه صرافیها و به قصد دور زدن تحریمهای مالی و با کارمزدهای بالا انجام می شود. – م)

در بعضی کشورها ممکن است حتی دسترسی مردم به پول خودشان در بانک محدود شود. در کشور یونان و بعد از بحران مالی سال ۲۰۱۵، شهروندان یونان نمی توانستند بیشتر از روزی ۶۰ یورو از حساب شان در بانک برداشت کنند. این یعنی اختیار پول شان دست خود شان نیست.

حتی اگر محدودیتی برای نقل و انتقال پول در کار نباشد، این کار دشوار و پرهزینه است. در سال ۲۰۱۸ کارگران مهاجر و پناهندگان حدود ۷۰۰ میلیارد دلار پول برای عزیزانشان ارسال کردند و برای این کار حدود ۴۵ میلیارد دلار هزینه کردند. این رقم بـرای کسانی که از نظر مالی در تنگنا هستند خیلی بالاست.

بانکهای مرکزی؛ پاشنه آشیل اقتصاد جهان

بانکهای مرکزی پاشنه آشیل اقتصاد کشورهای متبوع خود هستند. فدرال رزرو ایالات متحده آمریکا به نوعی نقش بانک مرکزی بانکهای کشورهای دنیا را بازی می کند. این به نفع شهروندان آمریکایی است. دلار آمریکا در هرکجای جهان پذیرفته می شود و باز کردن حساب بانکی و گرفتن اعتبار و خرید کالا و خدمات برای آنها آسان است. بیشتر شهروندان آمریکایی از تورم مصون هستند.

اقتصاد پویای ایالات متحده پشتوانه و موتور محرک سیستم اقتصاد جهانی دنیای امروز است. «پولدلار» (نام سیستم مالی که در آن دلار آمریکا ارز مرجع دنیا است و ارزش پولهای دیگر کشورهای دنیا با آن سنجیده میشود. - م) قلب این سیستم، و باعث تسلط دلار بر سیستم مالی جهانی شده است. این تسلط از یک رویداد کمتر شناخته شده در یک هتل در ایالت نیوهمشایر در سال ۱۹۴۴ به نام «توافق برتون وودز» شروع شد.

قدرتهای جهانی در روزهای پایانی جنگ جهانی دوم در برتون وودز دور هم جمع شدند تا نظام هماهنگ مالی جهانی را تاسیس کنند. در طول سه هفته بیشتر از ۷۰۰ نماینده از ۴۴ کشور مختلف درباره ساختار آینده نظام مالی جهان به بحث و تبادل نظر پرداختند. بعضی از نمایندگان پیشنهاد دادند که یک ارز ذخیره جهانی جدید به نام «بانکور» خلق شود ولی در نهایت نمایندگان توافق کردند که هریک از ارزهای کشورهای مختلف به ازای یک نرخ تبدیل برای هر کشور، به دلار آمریکا تعیین شود. در نتیجه امروزه تجارت جهانی عمدتا با دلار آمریکا تسویه می شود و هر کشوری سعی می کند ذخیرهای از دلار آمریکا داشته باشد.

اثر مرکزیت دلار در سیستم مالی دنیا وقتی مشخص می شود که ببینیم پول چگونه بین کشورهای مختلف جابجا می شود. برای مثال فرض کنید می خواهید از کره جنوبی به فیلیپین پول ارسال کنید. معمولا «وون» کره جنوبی بطور مستقیم به «پزو» فیلیپین تبدیل نمی شود چون هیچکدام از آن کشورها به اندازه کافی از پول یکدیگر ذخیره ندارند. پس آنها به دلار و مجموعهای از تراکنش های واسط وابسته اند. در وهله اول «وون» کره جنوبی در کشور کره به دلار تبدیل می شود و آن دلارها از طریق یک بانک آمریکایی که اینجا واسطه است از کره به فیلیپین ارسال می شود و در نهایت بانک دریافت کننده دلار در فیلیپین، آن دلارها را به «پزو» فیلیپین تبدیل می کند و به دست صاحبش می رساند. این کار حداقل چند روزی طول خواهد کشید و شامل کارمزد برای تبدیل ارزها به یکدیگر و کارمزد برای تراکنش جابجایی خواهد بود. این کارمزدها می تواند از ۳ تا ۱۵ درصد نسبت به مسیر جابجایی پول متغیر باشد. میانگین جهانی کارمزد انتقال بینالمللی پول حتی برای مقادیر کم، حدود ۷ درصد است.

با اینکه پولدلار برای نظام مالی دنیا فواید بی شماری داشته اما در عین حال باعث سست شدن اقتصاد جهانی هم شده است. به این دلیل که اقتصاد هـر کشـوری بـه دلار آمریکا وابسته است و از فرو پاشی دلار آسیب می بیند. در نتیجه سیستم اقتصادی دنیا طوری اسـت که ورشکستگی چند بانک آمریکایی می تواند منجر به یک بحران اقتصادی شود.

حریم خصوصی مالی دیگر از بین رفته است

دیجیتالی شدن پول در طول دو دهه گذشته تقریبا باعث از بین رفتن حریم خصوصی شده است. همه تراکنشهای مالی برای مقاصد سیاسی و تجاری مصورد بهرهبرداری قرار می گیرند. پول الکترونیکی مدت زیادی است که وجود دارد اما ابرار پردازش دادههای بزرگ برای پایش و نظارت موثر بر آنها به تازگی فراهم شده است. تا وقتی دولتها و شرکتهای تبلیغاتی هر روز بیشتر و بیشتر به اطلاعات شخصی و انتخابها و ارتباطات اشخاص سرک می کشند، پرداختهای آنلاین یا حضوری، هیچکدام از این مساله مصون نخواهند بود. این اطلاعات شخصی، ردپاهایی منحصر به فرد هستند و با هر خرید یا تراکنش مالی دیگر، دقیق تر و قابل تشخیص تر می شوند. برای همین است که امروزه وقتی شما یک محصول را در گوگل جستجو می کنید، چند دقیقه بعد تبلیغ آن محصول یا مشابه آن را در تایملاین فیس بوک یا اینستاگرام خود مشاهده خواهید کرد.

این ردپای دیجیتال، می تواند بسته به کشوری که در آن زندگی می کنید، تبعات خطرناکی داشته باشد. در تابستان سال ۲۰۱۹، ده ها هزار دانش آموز هنگ کنگی بسرای اعستراض بسه طرحی که استرداد شهروندان هنگ کنگی به چین را تسهیل می کرد، تجمع کردند. آنها می دانستند اگر از کارتبلیتهای متروشان که به اسم واقعی آنها صادر شده استفاده کنند، حکومت می تواند از طریق اطلاعاتی که از طریق آن کارتهای هوشمند بدست می آورد، هرلحظه از موقعیت مکانی آنها مطلع شود. برای همین آنها از پول نقد برای خریدن بلیت مترو استفاده کرد در حال حاضر می توان در دنیا از پول نقد استفاده کرد ولی بسا از بین رفتن اسکناس و سکه در دهه آینده، دیگر راهی برای خرید بلیت مترو با پول نقد وجود نخواهد داشت و مجبوریم از کارتهای پلاستیکی که به اسم واقعی ما صادر شدهاند استفاده کنیم. شرکتهای صادر کننده این کارتها به راحتی می توانند اطلاعات سفرهای ما را با دولت و شرکتهای تبلیغاتی به اشتراک بگذارند. ردپای دیجیتالی ما هرکجا رفته باشیم، باقی خواهد ماند.

افکار عمومی در مورد ردیابی و پایش خریدها و رفتارهای خصوصی شهروندان، متفاوت است. بعضی از افراد دل خوشی از آن ندارند و این موضوع ناراحتشان می کند. طیف دیگری هستند که این موضوع را به شدت نکوهش می کنند و آن را نقض آشکار حریم خصوصی می دانند. عده ای هم هستند که اصلا برایشان مهم نیست. صرفنظر از این دیدگاه ها یک حقیقت وجود دارد، و آن این است که امروزه دولتها نه تنها بر عرضه پول کنترل دارند و شرایط جابجا کردن پول را تعیین می کنند، بلکه می توانند تقریبا هرچیزی که بخواهند درباره خریداران و فروشندگان بدانند. ممکن است سیستمهای پرداخت الکترونیکی که در دنیا با سرعت زیادی در حال همه گیر شدن هستند، بطور کلی باعث انقراض حریم خصوصی انسانها شوند.

آیا راه دیگری وجود دارد؟

کم ارزش شدن پسانداز افراد به دلیل تورم، محدودیتهایی که برای انتقال و جابجایی پول در دنیا اعمال می شود، متمرکز بودن نهادهای مالی، و از دست رفتن حریم خصوصی، چهار پدیده جهانی هستند که بیشترین مخاطرات را برای کاربران سیستمهای مالی قرن ۲۱ دارند. کشورهای دنیا برای حفظ وضعیت موجود تقلا می کنند و کسانی که فشار اصلی را متحمل می شوند درواقع مردم عادی هستند.

چه می شد اگر یک سیستم جدید پدید می آمد که در آن دولتها نمی توانستند پول را از طریق ایجاد تورم بی ارزش کنند، یا شرکتهای گمنام جهانی نمی توانستند جلوی نقل و انتقال پول را بگیرند؟ چه می شد اگر پول به طور کامل دیجیتالی می شد و هرکسی به اینترنت دسترسی داشت، صرفنظر از اینکه در کجای جهان زندگی می کند، می توانست بدون نیاز به کسب اجازه از سیستمهای مالی جهانی، از آن استفاده کند؟

در سال ۲۰۰۸، درست زمانی که بحران مالی ایالات متحده و جهان در حال شکل گرفتن بود، یک نفر تصمیم گرفت این سیستم جدید را از نو خلق و شرایط را برای انقلاب مالی بعدی دنیا مهیا کند.

فصل ۲

بیت کوین چیست؟

روز ۱۵ سیپتامبر ۲۰۰۸، بانیک مشهور سرمایه گذاری «بسرادران لیمن» بزرگسترین ورشکستگی تاریخ ایالات متحده را اعلام کرد. فروپاشی برادران لیمن که در سال ۱۸۵۰ میلادی تاسیس شده است، به دوران خوش وامهای بدون پشتوانه در جهان پایان داد. این شرکت بیشتر از کل ارزش اوراق بهادارش روی اوراق بهادار تضمین شده و وامهای پر ریسک سرمایه گذاری کرده بود. وقتی خریداران خانهها نتوانستند از عهده پرداخت وامهای گرفته شده بربیایند، راهی برای جبران خسارت نداشتند و درنهایت ورشکسته شدند.

ناگهان اعتماد بانکها به مجموعه برادران لیمن و بانکهای دیگر از بین رفت. در میانه این بحران اعتبار، صاحبان مشاغل متوجه شدند که به سختی می توانند برای تامین مالی فعالیتهای خود وام بگیرند. وقتی برای خرید مواد اولیه، سرمایه گذاری در تجهیزات جدید یا پرداخت حقوق کارمندان بودجه کافی موجود نباشد، شرکتهای فعال در بسیاری از صنایع، دیگر قادر به ادامه فعالیت نیستند و فروپاشی اقتصادی حتمی است.

خزانه داری ایالات متحده آمریکا و صندوق ذخیره فدرال سریعاً وارد عمل شدند و برای نجات سیستم مالی به بانکها وام اعطا کردند. در تاریخ ۱۳کتبر ۲۰۰۸، کنگره با قانون اضطراری تثبیت اقتصادی سال ۲۰۰۸، به چندین بانک که دچار مشکل شده بودند کمک مالی کرد. دولت صدها میلیارد دلار برای رونق دادن به بخش مالیِ در حال فروپاشی هزینه کرد.

شروع بیت کوین

در تاریخ ۳۱ اکتبر ۲۰۰۸، چند هفته پس از آنکه دولت ایالات متحده اجازه پرداخت ۷۰۰ میلیارد دلار وثیقه به بانکها را صادر کرد، یک شخص یا گروه ناشناس با نام مستعار ساتوشی ناکاموتو یک وایت پیپر فنی (یک مقاله معتبر تخصصی و علمی که درباره یک موضوع مشخص نوشته شده است. – م) منتشر و در آن یک سیستم جدید پرداخت الکترونیکی به نام بیت کوین را تشریح کرد. ساتوشی وایت پیپر بیت کوین را به گروهی اینترنتی به نام «سایفرپانکس» ارسال کرد؛ گروهی متشکل از فعالان حریم خصوصی که برای به چالش کشیدن سوءاستفاده دولتها از قدرتشان و تحت نظر قرار دادن افراد، ابزارهای کاربردی نرمافزاری خلق می کردند.

دو نکته در این وایت پیپر بود که کنجکاوی خواننده را برمیانگیخت. اول اینکه نویسنده از نام مستعار استفاده کرده بود. هویت ساتوشی تا به امروز رازی است که همچنان برای همگان جذاب است. دوم اینکه، این مقاله چیزی را مطرح می کند که قبلاً هرگز وجود نداشت: پول دیجیتالی مستقل از حکومتهای مرکزی. کمتر کسی فکر می کرد دستیابی به چنین چیزی امکان پذیر باشد.

چند ماه بعد، ساتوشی شبکه بیت کوین را راهاندازی کرد و یک جمله به عنوان سرنخ در اولین سطر دفتر حسابداری بیت کوین قرار داد. این جمله دلیل خلق بیت کوین را توضیع می داد:

[روزنامه] تایمز ۳/ ژانویه/۲۰۰۹ در آستانه تحویل و ثیقه دوم به بانکها

این تیترِ خبری است که در تاریخ ۳ ژانویه ۲۰۰۹ در روزنامه تایمز، یکی از روزنامههای برجسته بریتانیا منتشر شد. پیام ساتوشی به جهان این بود که سیستم مالی فعلی دنیا، که در

آن هزینه اشتباهات بانکها را مردم پرداخت می کنند، ناکار آمد است. فناوری جدید غیرمتمرکز مالی بیت کوین ساخته شده است تا راهی برای خروج از وضعیت کنونی باشد.

برای درک نو آوری علمی بیت کوین، ابتدا باید مفهوم «کمیابی» را بفهمیم.

دو شکل مختلف از کمیابی

در قلمرو مادی، کمیابی به دو شکل خودش را نشان میدهد. اولین شکل آن مصنوعی است، مثل ساخته های دست بشر از قبیل مجموعه های کلکسیونی مثل کیف های دستی شنل، کارت های بسکتبال مایکل جردن، شراب های نادر، کارهای هنری، یا آثار یک هنرمند به خصوص. به این نوع کمیابی، کمیابی متمرکز نیز گفته می شود. توجه کنید که مشکل این نوع کمیابی این است که امکان جعل کردن آن وجود دارد.

دومین شکل آن به صورت طبیعی است. این دسته شامل نمک (کلمه salt منشأ کلمه salary در زبان انگلیسی به معنی دستمزد است. – م)، مهره های شیشه ای از کشور غنا، صدف های سفالی از فرهنگ بومی آمریکا، نقره از چین و البته طلا در سراسر جهان است. اینها نمونه هایی از کمیابی غیرمتمرکز هستند و جعل کردن آنها دشوار تر است.

استفاده از کالاهای غیرمتمر کز و کمیاب مثل نمک و طلا بجای پول، بهیچوجه اتفاقی نبوده است. دلیل اول اینکه، هرکس می تواند بطور عادلانه از کالایی که در کنترل هیچ فرد یا گروهی نیست استفاده کند. دوم، جعل این کالاها بسیار دشوار تر است. دلیل آخر اینکه کمیابی این کالاها باعث می شود معاملات اقتصادی به راحتی انجام شوند چرا که اگر کمیاب و باارزش نبودند، طرفین می بایست مقادیر زیادی از آن ها را با خود حمل می کردند.

چیزی که این دو نوع کمیابی مختلف را از هم متمایز می کند، قابلیت کنترل پذیری آنهاست. شکل اول کمیابی که به آن کمیابی متمرکز گفتیم، توسط یک فرد یا یک شرکت پدید آمده است. حال می خواهد بانک مرکزی چین باشد یا صندوق ذخیره فدرال ایالات متحده، خواه توسط یک هنرمند بوجود آمده باشد یا یک شرکت چندملیتی بزرگ.

در هر صورت آن مرجع مرکزی می تواند کمیاب بودن آن کالا را از راههای مختلفی مثل تولید، انتشار، بازخرید، و مصادره کردن کنترل کند.

کالاهای کمیابِ غیرمتمر کز توسط طبیعت ساخته می شوند. پس عرضه آنها بر عهده یک مرجع مرکزی نیست. این کالاها ساخته دست بشر نیستند که بتواند هرچقدر خواست از آنها تولید کند. تنها راه بدست آوردن آنها جمع آوری یا برداشت از طبیعت است. یک معدن چی برای استخراج کالاهای کمیابِ طبیعی مثل طلا یا نفت، درواقع فقط چیزی که از قبل وجود داشته را از دل زمین استخراج می کند.

برای استخراج طلا همواره رضایت مالک معدن کافی بوده و علاوه بر آن لزومی به کسب اجازه از فرد یا نهاد دیگری نیست. به عبارت دیگر، خلق طلا در اختیار یک مرکز یا گروه خاص نیست و هیچ مرجع جهانی نمی تواند استخراج آن را محدود، یا عرضه آن را زیاد تر کند.

کنترل پذیری از جانب یک مرجع مرکزی فرق اساسی بین کالاهای کمیابِ متمرکز و غیرمتمرکز استفاده قرار می گیرند.

چرا تمر کززدایی برای پول مفید است؟

همان طور که قبلاً هم اشاره کردیم، یکی از ویژگیهای غیرقابل انکار پولهای متمرکز این است که مسئول آن می تواند خودسرانه و هروقت بخواهد مقدار بیشتری از آن خلق کند. هرچند این اتفاق بیشتر در رژیمهای اقتدارگرا میافتد تا نظامهای مردمسالار.

در فیلم «Bugsy»، شخصیت اصلی بارها و بارها ۲۰٪ از سهام کازینوی «Pink Flamingo» را به دهها نفر و به قیمت ۱۰٬۰۰۰ دلار می فروشد. او آنها را در مورد درصد شراکتشان به اشتباه می اندازد چون هر سرمایه گذار خیال می کند ۲۰٪ از کازینو را در اختیار دارد، اما در واقع اینطور نبود. ولی به هر حال «Bugsy» سود بالایی از این معامله ها نصیبش می شد.

انگیزه نهاد یا مقام مسئول یک دارایی متمر کز (مثلاً هنرمندی که اثر هنری خلق می کند)
این است که هرچه بیشتر از آن تولید کند، هرچند این کار او باعث کم ارزش شدن دارایی افراد دیگر بشود. همه داراییهای متمر کز با این چالش روبرو هستند. بانکهای مرکزی معمولاً برای اهداف سازندهای مثل ایجاد زیرساختها، حمایت از برنامههای رفاه اجتماعی یا تثبیت یک بحران اقتصادی، اقدام به چاپ پول می کنند. اما اثر کانتیلون را از فصل ۱ به خاطر بیاورید: حتی استفاده معقول از این قدرت ممکن است باعث بهرهمند شدن هرچه بیشتر ثروتمندان به قیمت ضعیف تر شدن فقرا و قشر آسیب پذیر جامعه شود. توانایی چاپ پول کژمنشی ایجاد می کند. (کژمنشی در اقتصاد یعنی یکی از طرفین معامله از رانت اطلاعاتی برخوردار شود و بین معامله گران تقارن اطلاعاتی برقرار نباشد. – م)

البته که پول غیرمتمر کز هم می تواند کم ارزش شود. فن آوری های جدید می توانند هزینه تولید کالاهای کمیاب طبیعی را ارزان تر و درنتیجه بازار را از این کالاها اشباع کنند. وقتی یک کالا دیگر کمیاب نباشد، از ارزشش کاسته می شود و دیگر نمی توان به عنوان پول به آن اعتماد کرد. دقیقاً برای همین است که امروزه دیگر کسی از نمک و صدف های

دریایی و مهرههای شیشهای به عنوان پول استفاده نمی کند. هـر کـدام از آنهـا بـه مـدت طولانی در طبیعت کمیاب بودند ولی امروزه به خاطر پیشرفت فن آوری، به شـدت ارزان و آسان بدست می آیند.

طلا یکی از موارد استثنایی است که توانسته ارزش خود را حتی بعد از گذشت هزاران سال، بطور چشمگیری حفظ کند. طلا کاربرد صنعتی و تزئینی هم دارد، اما چون استخراج آن در طول تاریخ همواره دشوار بوده تبدیل به پولی قابل اعتماد بین همگان شده است. قدرت خرید طلا ثابت است و این باعث می شود گزینه خوبی برای حفظ ارزش باشد. تا جایی که امروزه مردم برخی از کشورهای دنیا برای مصون ماندن از عواقب بحرانهای اقتصادی از طلا و جواهرات استفاده می کنند. اشکال بزرگ طلا ذات مادی و وزن بالای آن است. این دو اشکال، نگهداری، تأمین امنیت، و نقل و انتقال آن را بسیار دشوار می کند.

بسیاری از طرفداران بیت کوین معتقدند این ارز دیجیتال ممکن است روزی برای حفظ ارزش و پسانداز بلند مدت، جایگزین طلا شود. همانطور که در ادامه این فصل توضیح میدهیم، کمیابی بیت کوین از نوع غیر متمرکز و کمیاب تر از طلاست، اما با این وجود نقل و انتقال و ذخیره امن آن بسیار آسانتر از طلا است.

كميابي ديجيتال غيرمتمركز

با ظهور اینترنت امکان تبدیل اطلاعات به دادههای دیجیتالی و توزیع آسان آنها فراهم شد. کپی یک فایل دیجیتالی خیلی آسان تر و ارزان تر از تکثیر نسخه فیزیکی آن است.

دیجیتالی شدن پول برای تجارت الکترونیک ضروری بود و با استفاده از آن دیگر نیازی به نقل و انتقال فیزیکی پول نبود. هرچیزی را می توان به سرعت فرستادن یک ایمیل یا باز کردن یک وبسایت، به هرجا ارسال کرد و این باعث می شود که تجارت به معنی واقعی جهانی باشد. نسخه دیجیتالی پول فیات را بانک ها به وجود می آورند و شرکتهای کارتهای اعتباری مثل (ویزا یا مسترکارت)، خرده فروشی هایی مثل (علی بابا، آمازون و اپل)، یا حتی اپلیکیشن های پرداخت ساز مثل (وی چت، پی پال و اسکوئر) آن ها را پردازش می کنند.

این شرکتها روی نقل و انتقال پول اختیار تام دارند و قادرند تراکنشهای مالی را سانسور کنند. آنها می توانند برخلاف میل کاربران، پولهایشان را مصادره و حسابهایشان را مسدود کنند. علاوه بر این، به دلیل متمرکز بودنشان اغلب هدف فشار دولتها و حملات هکرها قرار می گیرند و درنتیجه سرمایه و اطلاعات شخصی مشتریان، همواره در معرض خطر از دست رفتن است. تا پیش از ظهور بیت کوین، هر پول دیجیتالی دو اشکال عمده داشت: اول اینکه کمیاب بودن آن مصنوعی بود. دوم اینکه تحت کنترل یک مرجع متمرکز اداره می شد. به نظر نمی رسید راهی برای خلق کمیابی در حوزه دیجیتال وجود داشته باشد.

ساتوشی ناکاموتو در ۳۱ اکتبر سال ۲۰۰۸ بیت کوین را به عنوان یک ارز دیجیتال معرفی کرد. کمیاب بودن بیت کوین ریشه در ریاضیات دارد.

اعداد اول از نادرترین اعداد در علوم ریاضی هستند. یک عدد اول مثل ۲، ۳، یا ۵ فقط بر عدد ۱ و بر خودش بخش پذیر است.

هرچه اعداد بزرگ تر شوند، اعداد اول کمیاب تر می شوند. برای مثال بین عدد ۱ تا ۱۰۰، ۲۵ عدد اول ۲۵ عدد اول عدد اول وجود دارد. ممکن است فکر کنید حتما بین اعداد ۱ تا ۱٫۰۰۰، ۲۵۰ عدد اول باشد، ولی فقط ۱۶۸ عدد اول در این محدوده موجود است. اعداد اول بزرگ تر از عدد ۱۰۰ میلیارد فوق العاده کمیاب اند. به قدری که ریاضی دانان جهان همچنان در جستجوی پیدا کردن بزرگترین عدد اول هستند.

اعضای شبکه بیت کوین برای پیدا کردن اعداد کمیابی شبیه به اعداد اول با هم رقابت می کنند و از طریق آن بیت کوینهای جدید خلق می شوند. با این روش می توان کمیابی غیر متمر کز دیجیتال پدید آورد. دلیل بنیادی بودن نو آوری ساتوشی هم دقیقاً همین است. قبل از بیت کوین هر دارایی یا کاملاً متمر کز بود (مثل تو کنهای بازی های کامپیوتری که توسط شر کت سازنده بازی تولید می شوند)، یا فیزیکی بود (مثل طلا و نقره)، یا به وفور همه جا پیدا می شد (مثل فایل های فشرده صوتی). تا قبل از ظهور بیت کوین، دارایی ای که همزمان غیر متمر کز، دیجیتال، و کمیاب باشد، وجود نداشت.

استخراج بیت کوین: پردازش غیرمتمر کز تراکنشها

بیت کوین ذاتاً غیرمتمر کز است چون مثل طلا کمیابی طبیعی دارد و استخراج آن دشوار است. استخراج بیت کوین شبیه به استخراج طلا، جستجو برای یافتن چیزی کمیاب در میان انبوه چیزهایی است که به وفور پیدا می شوند. وقتی یک ماینر بیت کوین (ماینر به فردی گفته می شود که به کار استخراج بیت کوین مشغول است. – م) عدد کمیاب درستی را که در جستجوی آن بوده پیدا کند، دیگران می توانند اعتبار این عدد را به راحتی بسنجند. دقیقاً مثل طلا که به راحتی می توان آن را از طلای بدلی تشخیص داد.

استخراج کنندگان بیت کوین به جای استفاده از کلنگ و ماشین های حفاری، از کامپیو ترهای خیلی قدر تمند برای پیدا کردن اعداد کمیاب خاص استفاده می کنند. به هر کدام از این اعداد کمیاب پیدا شده، «اثبات - کار» می گویند چون به همه ثابت می کند یابنده این عدد برای پیدا کردنش تلاش و هزینه کرده است.

همانند طلا، برای استخراج بیت کوین نیازی به کسب مجوز از هیچ نهاد یا مقام مسئولی نیست. هر کسی می تواند نرمافزار استخراج بیت کوین را از اینترنت دانلود کند و به جستجو برای اعداد نادری که مورد تأیید شبکه هستند بپردازد.

استخراج بیت کوین بر طلا مزیت ویژهای دارد چون نیازی به خاک یا زمین مخصوصی نیست و فقط تجهیزات کامپیوتری و منبع انرژی الکتریسیته ارزان کفایت می کند. بنابراین ماینرهای شبکه بیت کوین می توانند به طور مستقل به دنبال اعداد اثبات - کار مورد تأیید شبکه بیت کوین بگردند.

بیت کوین با روشی که توضیح دادیم می تواند بدون هیچ گونه نقطه ضعفی کار کند. آن را با سیستمهای متمرکز مقایسه کنید. اگر شبکه شرکت کارت اعتباری ویزا از کار بیفتد، هیچ کس نمی تواند از کارت ویزا برای پرداخت استفاده کند. همین موضوع در مورد شبکه پی پال و آمازون هم صادق است. برخلاف شرکتهایی که نام برده شد، شبکه بیت کوین تحت نظارت و کنترل یک مرجع مرکزی نیست که با از کار افتادن آنها، کل شبکه دچار مشکل شود. هیچ کس در شبکه بیت کوین قادر نیست یک تراکنش مشخص را سانسور کند. شبکه مهار نشدنی ماینرهای بیت کوین، با پردازش تراکنشهای شبکه بدون نیاز به هرگونه مرجع متمرکز، کمک بزرگی به آن می کند.

یک تراکنش بیت کوین چطور کار می کند؟

برای درک این موضوع، سیستم حسابداری بانکی که احتمالاً آشنایی بیشتری با آن دارید را در نظر بگیرید. وقتی کسی پول یک کالا یا خدمات را با چک پرداخت می کند، گیرنده چک به بانک می رود تا آن را به حساب خودش بخواباند. با این فرض که خریدار و فروشنده هر دو مشتری یک بانک هستند، کافیست بانک از حساب خریدار کم و به حساب فروشنده اضافه کند. این فرآیند با اضافه کردن دو سطر در دفتر حسابداری بانک انجام می شود. یعنی لازم نیست کارکنان بانک به گاوصندوق بروند و از پولهای خریدار بردارند و به پولهای فروشنده اضافه کنند. بکار گیری دفتر کل در حسابداری مالی یک بردارند و به پولهای فروشنده اضافه کنند. بکار گیری دفتر کل در حسابداری مالی یک بو آوری کلیدی و باعث سهولت نقل و انتقال پول است. یک تراکنش در شبکه بیت کوین چیزی شبیه به چک در سیستم سنتی بانکی است.

بیت کوین با دفتر کل مخصوص خودش به نام «بلاکچین» کار می کند. هـزاران نفـر در سرتاسر دنیا نرمافزار بیت کوین را اجرا می کنند و از طریق آن می توانند همـواره درسـتی بلاکچین را بدون نیاز به یک مرجع مرکزی تأیید کنند. هرکس با اجـرای این نرمافـزار درواقع یک نسخه کامل از دفتر کل را در اختیار دارد و نقل و انتقالهای جدید را به محض دریافت، بازبینی می کند. این کار یعنی راهانداختن یک فول-نود (نرمافزار بیت کـوین کـه هرکس می تواند با اجرا کردن آن اعتبار دفتر کل حسابداری بیت کـوین را بـازبینی و از درستی آن اطمینان حاصل کند. - م). هریک از این فول-نودها همواره در حـال بررسـی شبکه هستند تا از اجرا شدن همه قوانین بیت کوین در شبکه مطمئن شوند. این کار بـاعث می شود هیچگونه مرجع مرکزی قادر نباشد خودسرانه سابقه تراکنشهـا را تغیـیر دهـد و بیت کوین کسی را به سرقت ببرد یا خرج کند. بلاکچین بیت کوین به بلاکچین عمومی معروف است چون هرکسی می تواند سابقه تراکنشها را در اختیار داشته باشد و آنهـا را بازبینی کند.

تراکنش صاحبان بیت کوین هم شبیه به نوشتن یک برگه چک کار می کند. آنها رقم را بر روی چک مینویسند و آن را امضا می کنند. اما امضا روی یک برگه به راحتی قابل جعل شدن است. امضای تراکنشهای بیت کوین یک امضای دیجیتالی بر پایه علم رمزنگاری است.

این امضای دیجیتال توسط رمزی ساخته می شود که فقط در اختیار صاحب بیت کوین است. به این رمز، «کلید خصوصی» می گوییم. دارنده بیت کوین می تواند با استفاده از این کلید خصوصی ثابت کند صاحب واقعی آن بیت کوینها است.

کاربران بیت کوین هایشان را بر روی یک کیف پول ذخیره می کنند. این کیف پول درواقع نرم افزاری است که می تواند روی یک کامپیوتر یا تلفن همراه نصب شود یا یک وسیله سخت افزاری مخصوص برای ذخیره آن باشد. هر لحظه، تراکنشهای جدیدی در سرتاسر دنیا از طریق این کیف پولها ساخته می شود، ولی شبکه بیت کوین پردازشگر مرکزی برای پردازش این تراکنشها ندارد. در عوض، ماینرها در سرتاسر دنیا بسرای وارد کردن این تراکنشها به دفتر حسابداری کل بیت کوین با هم رقابت می کنند. آنها تجهیزات پردازش گرشان را راه اندازی کرده اند و سعی می کنند اعداد نادر مورد قبول شبکه را پیدا کنند. تقریباً هر ۱۰ دقیقه، یک ماینر در یک نقطه از دنیا عدد اثبات کار مورد قبول را پیدا می کند و گروهی از تراکنشها که در صف پردازش بوده اند را در قالب یک بلاک با هم ادغام می کند و این بلاک ساخته شده را برای تأیید اعتبار به شبکه بیت کوین ارسال می کند.

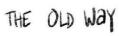
هر بلاک شبیه به یک صفحه جدید در دفتر حسابداری جهانی بیت کوین است، و همه فول-نودهای شبکه در سرتاسر دنیا برای اطمینان از صحت تراکنشهای هر بلاک، آنها را مورد بازبینی قرار میدهند. هر کس می تواند یک فول-نود راهاندازی کند، پس هزاران کاربر در سرتاسر دنیا درستی هر بلاک جدید را با استفاده از فول-نود خودشان بازبینی

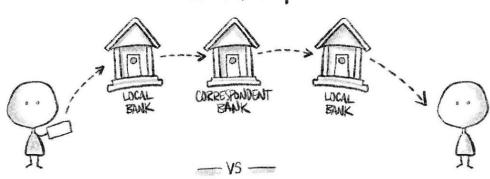
می کنند. اگر این بلاک ارائه شده مورد تأیید شبکه باشد، آنوقت ماینر آن بلاک می تواند ۱۲/۵ بیت کوین به عنوان پاداش برای خودش درنظر بگیرد و آن بلاک و همه تراکنش هایی که در آن هستند، جزئی از تاریخچه ابدی و تغییرناپذیر بیت کوین می شوند. درزمان نگارش این کتاب، یک تراکنش عادی بیت کوین معمولاً در کمتر از یک ساعت بر روی بلاک چین ثبت می شود.

چون بلاک چین بیت کوین مجموعه ای از بلاک ها یا به عبارت دیگر مجموعه ای از اوراق دفتر کل بیت کوین است، این نام را بر روی آن گذاشته اند. به عبارت دیگر، بلاک چین یعنی همه تراکنش های دفتر کل ِ تغییر ناپذیر بیت کوین، از زمان بوجود آمدن آن در ژانویه سال ۲۰۰۹.

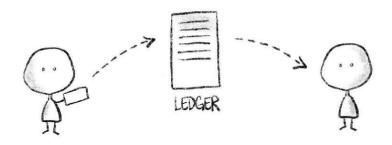
شبکه بیت کوین از هزاران فول-نود در سرتاسر دنیا ساخته شده که هر کدام از آنها درستی هر بلاک ارائه شده از طرف ماینرها را بهطور مستقل تأیید می کند. برای راهانداختن یک فول-نود در شبکه بیت کوین نیازی به فراهم کردن سخت افزار قوی نیست و بیشتر لپتاپهای امروزی می توانند نرمافزار بیت کوین را اجرا کنند. تا وقتی راهاندازی و اجرای فول-نود ارزان و امکان پذیر باشد، شبکه بیت کوین غیر متمر کز باقی خواهد ماند.

HOW TO SEND MONEY ACROSS THE WORLD

THE BITCOIN WAY

سیاست پولی بیت کوین

سیاست پولی بیت کوین ساده و تغییرناپذیر است. برخلاف سیستم مبهم و متغیر بانکداری مرکزی که امروزه در دنیا رایج است.

بیت کوینهای جدید چگونه خلق می شوند؟ همان طور که توضیح داده شد، بعد از اینکه یک ماینر عدد اثبات-کار معتبری پیدا کرد و یک بلاک با مجموعه ای از تراکنش های معتبر و در انتظار تأیید ساخت، می تواند پاداش ساختن این بلاک جدید را دریافت کند. در زمان نگارش این کتاب، پاداش هر بلاک معتبر جدید ۱۲/۵ بیت کوین است و هر چهارسال این مقدار نصف می شود. یعنی این مقدار در سال ۲۰۲۰ به ۶/۲۵ و در سال ۲۰۲۴ به ۲۰۲۸ و در سال ۲۰۲۲ به ۲۰۲۸ کاهش پیدا می کند.

اگر ماینر موردنظر مقدار بیشتری از پاداش تعیین شده به عنوان پاداش بلاک برای خودش درنظر بگیرد، این بلاک مورد پذیرش فول-نودهایی که همه بلاکها را بازبینی می کنند را قرار نخواهد گرفت. فول-نودها همه بلاکهایی که ماینرها به شبکه ارسال می کنند را مورد بررسی قرار میدهند و اگر آنها از همه قواعد بیت کوین پیروی نکنند، به بلاک چین اضافه نخواهند شد. مثل وقتی که بانک چک فردی را که رقمی بیشتر از موجودی حسابش نوشت قبول نمی کند. بنابراین کسی نمی تواند بیت کوین تقلبی بسازد. فول-نودها تراکنشهای جعلی یا بلاکی که چنین تراکنشی در آن باشد را نمی پذیرند و رد می کنند.

یک بلاک نامعتبر برای ماینرها خیلی گران تمام می شود، چون وقتی مورد قبول شبکه قرار نگیرد یعنی درواقع همه انرژی که تجهیزات استخراج او برای پیدا کردن عدد اثبات - کار مصرف کرده اند، تلف شده است. این یعنی بهای تقلب کردن در شبکه بیت کوین خیلی سنگین است و در نهایت باعث محافظت از شبکه بیت کوین می شود. با این حال، اگر

تعداد فول-نودهای موجود در شبکه بیت کوین کم باشد، یک ماینر می تواند با تطمیع آنها بلاک نامعتبرش را وارد بلاک چین کند. از آنجا که هزاران فول-نود در شبکه بیت کوین و جود دارند که در سرتاسر دنیا پراکنده هستند و هیچگونه شناختی نسبت به همدیگر ندارند، موفق به انجام چنین کاری نخواهد شد.

ساتوشی از روز اول سقف تعداد کل بیت کوینهایی که عرضه خواهند شد را ۲۱ میلیون تعیین کرد. در زمان نگارش این کتاب بیشتر از ۸۵٪ این مقدار استخراج شده و بیشتر از ۱۷ میلیون بیت کوین در گردش است. بقیه آنها هم بعنوان پاداش ساخت بلاک و در یک برنامه زمان بندی مشخص، عرضه خواهند شد.

فناوری بلاک چین: همچنان منتظریم

افراد زیادی تلاش کردهاند تا موفقیت نو آوری ساتوشی را تکرار کنند. یک روش متداول، به کار بردن بلاکچین بیت کوین برای استفاده های دیگر است. از سال ۲۰۱۴ شرکتهای معروفی تلاش کردهاند مدل بلاکچین را در صنایع مختلف بکار گیرند و تاکنون میلیون ها دلار برای آن هزینه کردهاند. این موضوع توجه رسانه ها و مردم را بیش از حد به «تکنولوژی بلاکچین» جلب کرده است.

متأسفانه این تلاشها بیشتر شبیه به این است که با یک لیفت تراک بسه مغازه خواروبار فروشی برویم. بلاکچین می تواند به درستی برای ذخیره دفتر کل حسابداری یک پول دیجیتال و غیرمتمر کز بکار گرفته شود، ولی به نظر می رسد برای کاربردهای دیگری مثل بایگانی اطلاعات خدمات درمانی، رهگیری میوه روی بلاکچین، و قرار دادن اطلاعات هواشناسی روی بلاکچین، کُند و بی فایده و ناکار آمد باشد.

بیت کوین ۴ ویژگی مهم دارد که بلاک چین تنها یکی از آنهاست. اول اینکه بیت کوین یک دارایی دیجیتال کمیاب است. دوم اینکه کسی قادر به غیرفعال یا خاموش کردن شبکه فول نودهای همتا به همتا (نام گونهای از معماری شبکههای کامپیوتری است که در آن کامپیوترهای متصل به هم، بدون نیاز به سیستم مدیریت مرکزی با یکدیگر تبادل داده می کنند. – م) بیت کوین نیست. سوم اینکه در فرآیند استخراج بیت کوین، هزینه تقلب در اثبات – کار بسیار سنگین است. چهارم اینکه بیت کوین بلاک چین دارد و همه می توانند به آن دسترسی داشته باشند و درستی آن را بررسی کنند. این چهار بخش، با یکدیگر همبستگی تنگاتنگی دارند و حذف کردن فقط یکی از آنها باعث مختل شدن کل شبکه بیت کوین می شود.

برای یک دارایی دیجیتالِ محض مثل بیت کوین، می توان برای بایگانی کردن سوابق تراکنشهای مالی از تکنولوژی بلاک چین استفاده کرد. این روش باعث می شود بتوانیم تعداد بیت کوینهای خلق شده و سابقه همه نقل و انتقالها را بدون خطا روی آن ذخیره کنیم. اما برای چیزهایی که در دنیای واقعی موجود هستند مثل دانههای قهوه و اطلاعات خدمات درمانی هیچ تضمینی برای صحت اطلاعات وارد شده نیست. چون همیشه ممکن است اطلاعات ورودی به دلیل اشتباه کاربر، بی توجهی، یا حتی کلاهبرداری، همراه با خطا وارد سیستم شوند. امکان بروز خطا یعنی نیاز به وجود یک مرجع مرکزی برای ضمانت درستی اطلاعات، که اصل استفاده از بلاک چین را زیر سؤال می برد.

با این وجود، تاکنون برای کشف کاربردهای غیرپولی تکنولوژی بلاکچین، مبالغ هنگفتی پول هزینه شده است. تا زمان نگارش این کتاب هیچ کس قادر نبوده سیستمی در مقیاس بزرگ و بر پایه تکنولوژی بلاکچین برای نگهداری سوابق خلق کند که از روشهای رایج امروزی کارآمدتر باشد یا حتی با آنها برابری کند.

بقیه ارزهای دیجیتال چطور؟

مردم فقط به کپی کردن بلاک چین بیت کوین اکتفا نکردند، بلکه تلاش کردند رمزارزهای دیگری هم بسازند. کلمه «رمز» در اسم آنها قرار دارد چون برای ارسال آنها، فرستنده باید مثل بیت کوین از امضای دیجیتال استفاده کند. (در واقع crypto در کلمه Crypto باید مثل بیت کوین از امضای دیجیتال استفاده کند. این پروژهها که اغلب به آنها آلت کوین یا تو کن می گویند، متمر کزند و بیشتر آنها علناً کلاهبرداری هستند. بیت کانکت یکی از معروف ترین کلاهبرداریهای حوزه ارزدیجیتال است.

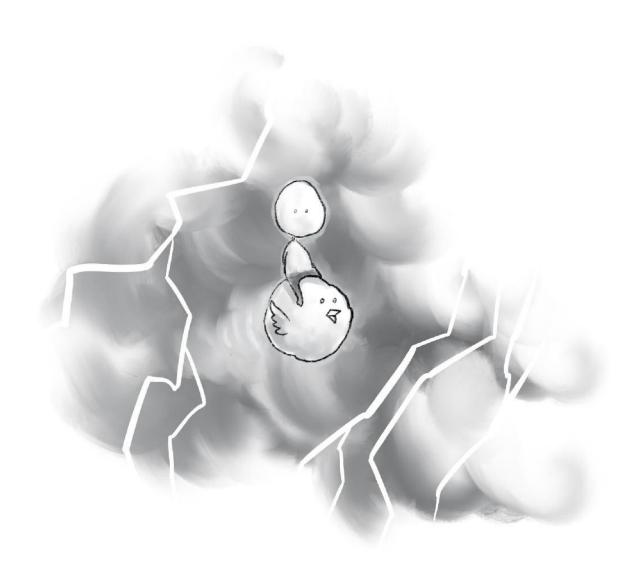
شاید تعداد کمی از این رمزارزها بتوانند کاربرد معقولی داشته باشند. مثل مسونرو (XMR) و زی کش (ZEC)، که تلاش می کنند تراکنشهای کاربرانشان نسبت به بیت کوین محرمانه تر باشد، یا اتریوم (ETH) که تلاش می کند به عنوان یک پلتفرم برای ساختن اپلیکیشنهای بلاک چین مورد استفاده قرار گیرد. شرکتهای بزرگ هم ارزهای دیجیتالی را امتحان می کنند. فیس بوک ارز دیجیتالی به نام «لیبرا» معرفی کرده که ممکن است به خاطر میلیاردها نفر کاربری که هر روز از خدمات فیس بوک استفاده می کنند، متداول شود. هر چند لیبرا ذاتا متمرکز است و مثل بیت کوین غیرقابل سانسور و کمیاب نیست. (اوایل سال ۲۰۲۰ سازمانهای تنظیم مقررات آمریکا و اروپا انتقادات زیادی بر این پروژه داشتند و این پروژه را تحت فشار قرار دادند و آینده آن همچنان در هالهای از ابهام است.

گروههای دیگری هم بودند که تلاش کردند موفقیت ساتوشی را به روشی بی شرمانه کپی کنند و ارزهای دیجیتالی ساختند که نام بیت کوین در آنها وجود دارد. این موضوع باعث سردر گمی افراد، مخصوصاً تازهواردها می شود. چون معلوم نیست کدام یکی از آنها واقعی است. بیت کوین در صرافیها و کیف پولها با نماد BTC مشخص می شود. بقیه آنها شبیه به طلای بدلی هستند. ممکن است شبیه به بیت کوین باشند ولی متمر کزند و قیمت آنها در

بازار خیلی پایین تر است. ارز دیجیتال بیت کوین کُش (BCH)، بیت کوین گُلد (BTG)، و بیت کوین اسوی (BSV) جزو همین گروه طلای بدلی هستند.

خلاصه

- بیت کوین پیشرفت بزرگی در علوم مهندسی است و می تواند جایگزینی برای سیستم مالی رایج در جهان باشد.
- بیت کوین یک پول دیجیتالی است که نقل و انتقال جهانی آن آسان، و تسویه آن بجای چند روز، در چند دقیقه امکان پذیر است.
  - بیت کوین یک دارایی کمیاب است، پس در برابر تورم مصونیت دارد.
- بیت کوین غیرمتمر کز است، پس هیچ کس نمی تواند پرداختهای شبکه بیت کوین را سانسور کند.
  - بیت کوین تنها پول الکترونیکی، غیرمتمرکز، و کمیاب جهان است.
    - بیت کوین پتانسیل تغییر نظام مالی رایج در دنیا را دارد.

فصل ۳

قیمت بیت کوین و نوسان آن

لطفاً توجه کنید؛ نویسندگان، مترجمان، و منتشر کنندگان این کتاب هیچ تخصصی در زمینه سرمایه گذاری ندارند. این بخش از کتاب سعی می کند دلایل محتمل تغییرات قیمت بیت کوین و نوسانات آن را شرح دهد ولی به هیچ و جه مرجع مناسبی برای مشاوره سرمایه گذاری نیست.

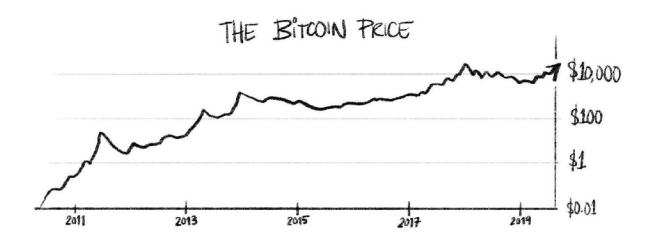
همه میخواهند بدانند چرا بیت کوین ارزشمند است؟ چرا این روزها قیمت آن انقدر بالا رفته است؟ چرا قیمت آن انقدر نوسان دارد؟ اصلا اگر بیت کوین برخلاف دلار آمریکا از پشتوانه اقتصادی یا سیستم قضایی برخوردار نیست، اصلاً چرا باید قیمت داشته باشد؟

قیمت یک دارایی وقتی تغییر می کند که توازن بین خریداران و فروشندگان آن بهم بخورد. در مورد بیت کوین بهم خوردن توازن به چند عامل بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت بستگی دارد.

از منظر بلند مدت

در طول ۱۰ سال گذشته قیمت بیت کوین از کمتر از ۱ دلار به نزدیک ۲۰ هزاردلار رسیده و در ماه آگوست سال ۲۰۱۹ حدود ۱۱ هزاردلار است.

نمودار تغییرات قیمت بیت کوین از روز اول تا اکنون (مقیاس لگاریتمی)

بیت کوین کمیاب است. همانطور که در فصل ۲ گفتیم عرضه آن به ۲۱ میلیون واحد محدود است. عرضه محدود بیت کوین و برنامه شفاف تولید آن، برخلاف پول کاغذی که بدون پشتوانه چاپ می شود و قدرت خرید آن با افزایش تورم هرسال کاهش می یابد، برای خریداران جذاب است. به احتمال زیاد افراد بیشتری در بلند مدت جذب بیت کوین خواهند

شد، چون دولتها نمی توانند هر چقدر بخواهند از آن تولید، یا تراکنشهای آن را سانسور کنند. همچنین مصادره کردن آن تقریباً غیرممکن است.

ارزش بازار همه بیت کوینهایی که تاکنون خلق شده فقط ۲۰۰ میلیارد دلار است. این رقم بسیار کمتر از همه طلاهای استخراج شده به ارزش حدود ۹ تریلیون دلار است. ارزش کل بازار بیت کوین حدود ۲ درصد ارزش بازار طلا است بنابراین به نوسانهای قیمتی حساس تر است. حجم روزانه معامله شده در بازار بیت کوین به زحمت به ۱۰ میلیارد دلار می میرسد، این رقم در مقایسه با ۳۰۰ میلیارد دلار حجم روزانه بازار طلا، رقم پایینی است. یعنی خریداران و فروشندگان کوچک می توانند بر قیمت بیت کوین اثر زیادی بگذارند، چون نقدشوندگی آن پایین است. هرچه بیت کوین بیشتر رواج پیدا کند و مردم بیشتری از به عنوان دارایی استفاده کنند، نوسانات قیمت آن کاهش پیدا می کند. البته این ممکن است چند دهه طول بکشد.

از منظر میان مدت

اصلی ترین محرک قیمت بیت کوین در مقیاس میان مدت، هزینه های استخراج، تقاضای خرید موسسات بزرگ، و نصف شدن پاداش بلاک برای ماینرها است.

استخراج بیت کوین هزینه دارد؛ ابزار ماینینگ، هزینه های اجرایی، و برق. این هزینه ها را باید با پول فیات پرداخت کرد. بنابراین اغلب ماینرها مرتب برای پرداخت هزینه های عملیاتی خود همه یا بخشی از بیت کوین هایی که استخراج کرده اند را می فروشند. این رقم در زمان نگارش این کتاب، ماهانه حدود ۲۰۰ تا ۳۰۰ میلیون دلار است.

تقاضای خرید بیت کوین در این مقیاس از سوی موسسات سرمایه گذاری، افراد ثروتمند، کسب و کارهای خانوادگی و صندوقهای تامین مالی است که میخواهند وارد بازار ارزهای دیجیتال شوند و معمولا با بیت کوین شروع می کنند.

یکی دیگر از عوامل مهمی که در میان مدت بر قیمت بیت کوین اثر می گذارد، نصف شدن پاداش استخراج هر بلاک در شبکه بیت کوین است. هماهنطور که در فصل دوم گفته شد پاداش استخراج ماینرها هر ۴ سال نصف می شود. در زمان نوشته شدن این کتاب، بیت کوین ۲ بار این رویداد که «هَوینگ» نام دارد را پشت سر گذاشته است. اولی در سال ۲۰۱۲ و دیگری ۲۰۱۶. هر دوی آنها یک شُک در عرضه بوجود آوردند و باعث نوسان در قیمت شدند.

افزایش قیمت بیت کوین باعث می شود معامله گران بیشتری به آن جذب شوند. از سرمایه گذاران خُرد که ۱۰۰ دلار بیت کوین می خرند تا موسسات سرمایه گذاری که میلیون ها دلار در آن سرمایه گذاری کرده اند. وقتی توجه رسانه ها به بیت کوین جلب می شود و مردم احساس می کنند از قافله عقب مانده اند، تقاضا بالاتر می رود و قیمت

افزایش پیدا می کند. در گذشته این کنش و واکنشها باعث به وجود آمدن حبابهای قیمتی خیلی بزرگی شده تا جایی که قیمت بیت کوین بعد از ترکیدن آنها تا ۸۰ درصد پایین آمده است. به احتمال زیاد این چرخههای صعود و افول حوالی هوینگهای بعدی هم اتفاق خواهند افتاد.

از منظر کو تاه مدت

غیرمتمر کز بودن بیت کوین اثر جانبی مهمی دارد؛ نوسان قیمت.

هرجا بیت کوین معامله شود، نوسان قیمت پدید خواهد آمد. مثلاً در صرافیهای فیات-بهرمزارز که بهطور مستقیم پول فیات شما به بیت کوین تبدیل می شود، یا صرافیهای بدون
واسطه که در آنها افراد با همدیگر قرار ملاقات حضوری می گذارند و با یکدیگر معامله
می کنند، یا صرافیهای رمزارز-به-رمزارز که کاربران فقط اجازه دارند ارزهای دیجیتال را
به هم تبدیل کنند. معامله گران این ارزهای دیجیتال به دنبال سود بردن از نوسانات بازار
هستند و برای همین صرافیهایی هستند که به آنها قدرت خرید تا ۱۰۰ برابر دارایی شان را
میدهند.

صرافی های ارزهای دیجیتال غالبا در اینترنت و به صورت آنلاین فعالیت می کنند. بنابراین آنها در هر ساعت از شبانه روز فعال و آماده خدمت به سرمایه گذاران خرد هستند. درحالی که بازارهای سنتی عموما در مراکز اقتصادی دنیا مثل لندن، نیویورک یا هنگ کنگ مستقرند و فقط ۵ روز در هفته و ۸ ساعت در روز، عمدتا هم برای خدمت رسانی به کارگزاری های بزرگ فعال هستند.

برای نقل و انتقال بیت کوین فقط به اینترنت و یک دستگاه کامپیوتر نیاز است، به همین دلیل ساختن یک صرافی آنلاین تقریباً کار سادهای است. بیت کوین اوراق بهادار نیست پس مقررات سختگیرانه بازارهای سنتی بر صرافیهای بیت کوین اعمال نمی شود. علاوه بر این، صرافیهای رمزارز-به-رمزارز نیازی به حساب بانکی برای پول فیات ندارند و کارمندان آنها می توانند از راه دور کار کنند، پس می توانند دفاتر اصلی خودشان را در کشورهایی مثل مالتا یا جمهوری سیشل یا فیلیپین مستقر کنند که قوانین و مقررات سهل گیرانهای برای رمزارزها دارند. وقتی به حساب یک صرافی بیت کوین واریز می کنید،

یعنی به آن اعتماد می کنید که از دارایی شما به بهترین شکل نگهداری کند. ولی متاسفانه خیلی از صرافیها خوب اداره نمی شوند. در طول سالهای گذشته مواردی از تخلف و ناکارآمدی منجر به سرقتهای بزرگی در صرافیهای Mt. Gox و Bitfinex و Quadriga و از دست رفتن دهها هزار بیت کوین به ارزش میلیاردها دلار شده است.

هشدار: تعداد زیادی از صرافیها هک شدهاند یا بیت کوینهای مشتریان شان را از دست دادهاند. در انتخاب صرافی خیلی دقت کنید و هیچوقت همه دارایی تان را در آنجا نگهداری نکنید.

سهولت خرید و فروش بیت کوین برای معامله گران خُرد باعث به وجود آمدن نوسان قیمت در کوتاه مدت می شود. آنها برخلاف بانک های مرکزی به این نوسان های قیمت علاقه منداند، چون از آن سود می برند.

نوسان قیمت بیت کوین در بازه های زمانی یک ماهه و یک دقیقه می تواند خیلی شدید باشد. اول ژانویه سال ۲۰۱۹ قیمت بیت کوین ۳٬۵۰۰ دلار بوده و در ماه آگوست ۲۰۱۹ حدود ۱۱٬۰۰۰ دلار است. نوسان قیمت روزانه بیت کوین تا ۲۰ درصد کاملا طبیعی است. این موضوع برای سرمایه گذاران وحشتناک، ولی برای دلالهایی که از تغیرات قیمت سود می برند، پر برکت است.

برخلاف بازارهای سنتی، قیمت بیت کوین توسط قواعد بنیادی کسب و کار تعیین نمی شود. بیت کوین شاخص عملکرد محصول، جریان نقدی، و کارمندی ندارد که نداشتن این شاخصها باعث تاکید بر تحلیلهای تکنیکال می شود که غالبا بازی سرجمع صفر (به معاملهای که در آن فقط یک طرف سود می برد و طرف مقابل حتماً متضرر خواهد شد. – ما هستند. معامله ارزهای دیجیتال برای معامله گران نوعی پو کر آنلاین است که در اتاق نشیمن منزلشان بازی می کنند.

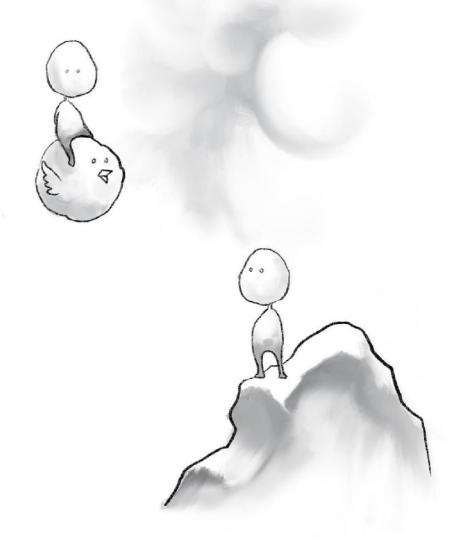
قیمت بیت کوین به مانند بازارهای سنتی به اخبار و رویدادهای جهانی واکنش نشان می دهد اما لزوما با اخبار خوب بالا نمی رود یا خبرهای بد باعث پایین آمدن قیمت آن نمی شوند. برای نمونه وقتی هکرها به صرافی Mt.Gox که بزرگترین صرافی زمان خود بود حمله کردند، قیمت بیت کوین کاهش قابل ملاحظه ای داشت. اما وقتی در سال ۲۰۱۸ صرافی Binance که امروز بزرگترین صرافی دنیا است هک شد، قیمت بیت کوین افزایش ییدا کرد.

وقتی ارزش بیت کوین بالا رود و نقدشوندگی آن هم بیشتر شود، احتمالا نوسان قیمت آن هم از بین میرود. این موضوع شبیه به نوسانات قیمت سهام شرکتهای معروف در مقایسه با شرکتهای کمتر شناخته شده است. مثلا برای یک معامله گر سهام، بالا یا پایین بردن قیمت سهام شرکت اپل خیلی سخت تر از تغییر دادن قیمت سهام یک شرکت کوچک با سهام خیلی ارزان است.

جذاب بودن بیت کوین برای معامله گران، ریسک بالای معاملات، پایین بودن نقدشوندگی، و ابزارهای معامله با قدرت خرید بالا که در اختیار معامله گران قرار دارد، همه و همه باعث بوجود آمدن نوسانات شدید در قیمت آن می شوند.

خلاصه

- قیمت بیت کوین از روز اول به دلیل کاربرد، عرضه محدود، و افزایش تقاضای خرید در حال افزایش بوده است. قیمت آن در کوتاه مدت تحث تاثیر دلالها، دستکاری بازار است و نوسانات شدید خواهد داشت.
- در مجموع، عامل ارزشمند بودن و نوسان قیمت بیت کوین، عرضه محدود و ذات غیرمتمر کز آن است.
- اگر روزی بیت کوین فراتر از وسیلهای صرفا برای حفظ ارزش داراییهای افراد، مورد استفاده قرار گرفته و بتواند نماینده اقتصاد دیجیتالی جهان شود (همانطور که امروزه پول فیات نماینده اقتصاد غیر دیجیتالی است)، می توان از آن به عنوان ابزاری برای پرداخت و معیاری برای ارزش گذاری اجناس استفاده کرد. در این صورت قیمت آن توسط کاربردش در انتقال ارزش بین افراد تعیین می شود، نه معاملات دلالان در بازار. اما تا آن زمان قیمت آن تحت تاثیر نیروهای بازار که در بخش «از منظر کوتاه مدت و میان مدت» همین فصل شرح داده شد قرار خواهد گرفت و بی ثبات خواهد ماند.

فصل ۴

اهمیت بیت کوین برای حقوق بشر

ابداع بیت کوین باعث شد افراد قادر باشند نتیجه کار و تلاششان را پسانداز و ثروتشان را به صورت الکترونیکی ذخیره کنند. این کار باعث می شود سازمانها و شرکتها نتوانند هرطور که بخواهند بر نحوه پسانداز یا انتقال پول شهروندان کنترل داشته باشند. این انقلاب مالی بر حقوق بشر جهانی مؤثر بوده و در آینده اثر بیشتری هم خواهد داشت، مخصوصا در کشورهایی که تحت حکومتهای دیکتاتوری هستند. اما کشورهای آزاد و مردم سالار هم از این قاعده مستثنی نخواهند بود.

در فصل ۱ از کسانی گفتیم که در نیجریه و ونزوئلا زندگی و با تورمهای بالا دست و پنجه نرم می کنند، فعالیتهای مالی آنها تحت نظر دولت است، به خدمات بانکی دسترسی ندارند و زیرساختهای اقتصادی کشورشان ورشکسته است.

این نمونه ها در دنیا رایج اند. بر اساس داده های بنیاد حقوق بشر (HRF)، تقریبا نیمی از جمعیت جهان تحت حکومت های اقتدار گرا زندگی می کنند. یعنی حدود ۴ میلیارد نفر، از کوبا تا بلاروس، از عربستان سعودی تا ویتنام، توسط دولت هایشان سر کوب می شوند. خیلی از آنها پناهندگان اقتصادی یا زندانیان سیاسی هستند. این افراد از حمایت قانون برخوردار نیستند و حتی نمی توانند برای اصلاح وضع موجود به صورت صلح آمیز اعتراض کنند. دولت های اروپا و آمریکا هم حتی بعضی اوقات شهروندان شان را تحت نظر قرار می دهند و از طریق ایجاد تورم به آنها فشار اقتصادی وارد می کنند. جبران ضررهای مالی به آنها، مداخله نظامی در دیگر کشورهای جهان، تقویت بانک ها از طریق کمک مالی به آنها، مداخله نظامی در دیگر کشورهای جهان، تقویت

امنیت مرزها و یارانههای رفاهی، برخی از کارهای سوالبرانگیزی هستند که دولتها از طریق چاپ پول بدون پشتوانه قادر به انجام آنها هستند.

وقتی شهروندان یک کشور مجبور به استفاده از یک سرویس پرداخت مرکزی مشل «وی چت» چینی هستند که زندگی میلیونها نفر را تحت نظارت شدید قرار می دهد، وقتی حساب بانکی یک گروه حقوق بشری به فرمان یک دیکتاتور مسدود می شود، یا وقتی تحریمها باعث می شود مردمان یک کشور تاوان جنایتهای حکمرانانی را بدهند که حتی انتخاب شان نکرده اند، بیت کوین می تواند به عنوان یک راه جایگزین به کار گرفته شود.

اختراع ساتوشی می تواند به صدها میلیون نفر که برای به کار گرفتن پول به خدمات بانکی دسترسی یا اسناد هویتی ندارند، کمک بزرگی کند. هر کسی در هرکجای دنیا با استفاده از ارتباط اینترنتی و یک گوشی تلفن همراه، می تواند بدون معطلی و خیلی ارزان از هر کسی در هرکجای دنیا بیت کوین دریافت کند، بدون اینکه ترسی از توقیف یا سانسور شدن آن تراکنش داشته باشد.

در نتیجه، بیت کوین می تواند قواعد بازی نقل و انتقال پول در جهان را تغییر دهد و علاوه بر این پتانسیل بهبود جنبه های دیگری از مسائل اجتماعی را نیز دارد. بیت کوین یک بازار واقعا جهانی برای محصولات و خدمات به وجود می آورد و می تواند راه را برای شرایط برابر هموار کند.

بانک خودت باش

کنترل حاکمان دیکتاتور بر سیستم بانکی در کشورهایی مثل بحرین و روسیه و زیمبابوه، موجب پدید آمدن فساد و اختلاسهای گسترده می شود. بیت کوین شرایط را برای به وجود آمدن دنیایی هموار می کند که در آن دولتها و شرکتها از اختیار کمتری برخوردارند و در عین حال افراد آزاد ترند و حق انتخاب دارند.

اختیار تام بیت کوین در اختیار فردی است که کلید آن را در دست دارد (مثل یک چک حامل که هرکس می تواند به بانک ببرد و آن را نقد کند. – م). علاوه بر این وقتی بسرای کسی بیت کوین ارسال کنید، دیگر هیچ واسطهای وجود ندارد که بخواهد هویت فرسستنده را فاش یا از انجام آن تراکنش جلوگیری کند. این ویدژگی بیت کوین باعث می شود دارندگان آن در مقابل سارقان، شرکتهای واسطه، و دولتهایی که افراد را تحت نظر قرار می دهند، مصونیت داشته باشند. هیچ ارز یا شرکت خدمات پرداختی در دنیا نیست که بتواند امنیتی در این سطح برای کاربرانش فراهم کند.

از زمان قدیم مردم کشورهایی که مدیریت اقتصادی دولتشان ضعیف بود، یک راه برای حفظ پولشان بلد بودند و آن پنهان کردن پول در بالش و تشک است. مشکل این روش این است که به سختی می توان محل امنی برای اسکناس پیدا کرد و نقل و انتقال فییزیکی آن کار آسانی نیست. اگر ماموران حکومتی به پولهای پنهان شده در منزل کسی دست پیدا کنند می توانند آن را تصاحب کنند. اما بیت کوین را به راحتی می توان با امنیت بالا ذخیره کرد چون کلید یا رمز آن را می توان روی یک تکه کاغذ یا یک کامپیوتر یا یک فلش مموری نگهداری کرد یا اصلاً آن را به خاطر سپرد. به راحتی می تواند به راحتی آن بیت کوین را انکار کرد و ماموران حکومتی هم برخلاف اسکناس نمی توانند به راحتی آن را تصاحب کنند.

راه نجات از تورمهای بالا

مردم کشورهایی مثل ایران و سومالی تحت سلطه رژیمهایی زندگی می کنند که بی پروا پول چاپ می کنند و از این طریق پس اندازی که مردم به سختی اندوخته اند را کم ارزش می کنند.

(چاپ بدون پشتوانه پول توسط بانک مرکزی ایران باعث بوجود آمدن تــورم بیســابقهای شده که باعث بالا رفتن قیمتها در همه بازارها شده است. به گزارش بانک مرکزی در ۵ ماه نخست سال ۱۳۹۹ روزانه ۲٫۲۰۰ میلیاردتومان به نقدینگی کشور اضافه شده است. - م)

همه بانکهای مرکزی دنیا در بوجود آوردن تورم نقش دارند. آنها عموما برای چرخیدن چرخ بازارها کمی پول به اقتصادشان تزریق می کنند. حکومتهای مردمسالار ممکن است محدودیتهای برای این کار داشته باشند ولی همانطور که قبلا مشاهده شده تورم می تواند خیلی زود از کنترل خارج شود.

طبق شاخص قیمت مصرف کننده بین سالهای ۲۰۱۸ تــا ۲۰۱۹، قیمت کالاهــا در کشــور آلمان ۱/۷ درصد و در ایالات متحده ۱/۹ درصد افزایش داشتهاند. در بسیاری از کشورهای دیگر، قیمت کالاها خیلی بیشتر افزایش پیدا کرده است. مثلا ۳/۷۵ درصــد در برزیــل، ۵ درصد در هند، ۱۱ درصد در نیجریه، ۲۰ درصد در ترکیه و یک افزایش شدید ۴۷ درصدی در آرژانتین. مردم کشورهایی که افزایش قیمت در آنها بیشتر از ۱۰ درصد اسـت، شـاهد کمارزش شدن ناگهانی در آمد و پساندازشان هستند.

در کشور ونزوئلا، قیمتها به خاطر چاپ بی رویه پول و فساد سیستمی و سوء مدیریت اقتصادی در سال ۲۰۱۸ تا ۲٬۳۰۰٬۰۰۰ درصد بالا رفتند. ابر تورمی آن قدر شدید که باعث می شد پس انداز پول عملا غیرممکن باشد. پول از همان لحظه ای که به حساب افراد واریز

می شود ارزشش کم تر و کم تر می شود. این باعث می شود مردم و نزوئلا تا پولی به دست شان می رسد، آن را به کالاهای اساسی مورد نیازشان تبدیل کنند. مردم و نزوئلا تحت سلطه یک حکومت خود کامه زندگی می کنند که از طریق انتخابات آزاد و عادلانه انتخاب نشده اند و به مردم پاسخگو نیستند. در خلال چند سال گذشته، بیشتر از ۴ میلیون نفر از شهروندان این کشور، یعنی بیش از ۱۰ درصد جمعیت، به کشورهای همسایه مثل برزیل و کلمبیا گریخته اند. این فاجعه یکی از هولناک ترین بحرانهای مهاجرت در جهان است.

رژیم حاکم بر ونزوئلا علاوه بر دوشیدن اقتصاد داخلی این کشور، طی ۲۰ سال گذشته نظارت شدیدی بر سرمایه مردم اعمال کرده است. جابجا کردن پول از مبدا یا به مقصد یک کشور خارجی، فوقالعاده مشکل است. عمده ترین راه ارسال پول از طریق واسطه هاست که به حسابهایی در کشور مبدا و مقصد دسترسی دارند. یک واسطه که در ونزوئلا حساب بانکی دارد، از فردی در کلمبیا پزوس دریافت می کند و معادل بولیوار آن را در ونزوئلا به حساب آن فرد واریز می کند. حتی این روش هم با اعمال فشار دولت به بانکها متوقف شده است، چون آنها باید افرادی که از بیرون ونزوئلا به حسابشان وصل می شوند را معرفی کنند. همانطور که در فصل اول گفتیم رژیم حاکم بر ونزوئلا به علاقه ای ندارد مردمش به پول پایدار تر و بهتری از بولیوار دسترسی داشته باشند.

گزینه دیگر برای مردم این کشور این است که دوستان یا اقوام شان دلار آمریکا به شعبه بانک «وسترن یونیون» در شهری مرزی واقع در کلمبیا ارسال کنند. گیرنده باید به صورت غیرقانونی از مرز عبور کند، به آن شهر برود و پول نقد را دریافت کند و دوباره در حالی که پول نقد را درون لباسهایش پنهان کرده، بدون اینکه ماموران مرزی متوجه شوند به ونزوئلا بازگردد. لازم به گفتن نیست که این روش زمان بر و خطرناک است چون مرزهای زمینی و هوایی این کشور پر از مامورانی است که به دنبال توقیف پولهای نقد افراد هستند.

بیت کوین یک راه حل برای انتقال پول بین کشورها است. مردم ونزوئلا می توانند با استفاده از پیامک از دوستان یا اقوام شان تقاضای بیت کوین کنند و چند دقیقه بعد آن را با کارمزد کمی دریافت کنند. امکان ندارد کسی بتواند جلوی این تراکنش را بگیرد و رهگیری آن هم کار مشکلی است. نوسان قیمت بیت کوین ممکن است برای کسانی کد در کشورهایی با ثبات مالی زندگی می کنند بالا به نظر برسد ولی نوسان قیمت شدید ۱۲درصدی بیت کوین برای مردم ونزوئلا که تورم ۲٬۳۰۰٬۰۰۰ درصدی را تجربه کردهاند ناچیز است.

آنها به محض اینکه بیت کوین را روی تلفن همراه یا کامپیوترشان دریافت کنند، می توانند به راحتی از طریق سایتهایی مثل localbitcoins.com یا وبسایتهایی شبیه به به راحتی از طریق سایتهایی مثل Localbitcoins.com یا وبسایتهایی شبیه به خریداران و فروشندگان را به هم وصل می کند، به پول خودشان تبدیل کنند. آنها می توانند بیت کوینی که تازه دریافت کردهاند را برای فروش در این وبسایتها ثبت کنند و کمتر از ۱۵ دقیقه بعد معادل بولیوار آن را در حساب بانکی خود دریافت کنند. این سیستم هر روز برای جابجایی میلیونها دلار پول به ونزوئلا و از آن، مورد استفاده قرار می گیرد. در میانه سال ۲۰۱۹ میلادی بیت کوین توانسته جایگزین سیستم اقتصادی و امید آخر مردم در اقتصادهای ورشکسته مثل ونزوئلا باشد.

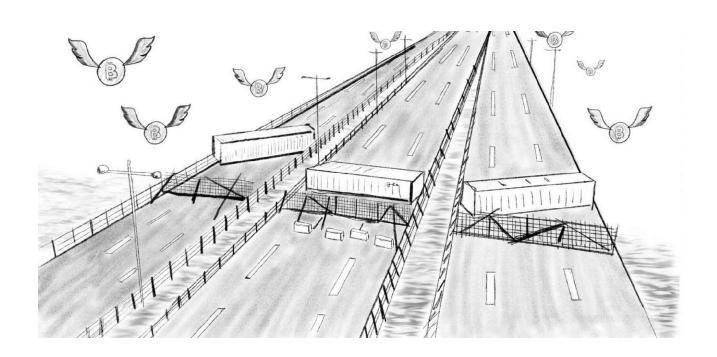
دسترسی جهانی به پول

برای فردی که در یک کشور با ثبات اقتصادی زندگی می کند افتتاح کردن حساب بانکی کار راحتی است، اما شرایط برای میلیاردها نفر در سراسر دنیا به این راحتی نیست. اوضاع در بعضی نقاط تعجببرانگیز است. در افغانستان و عربستان صعودی مردان خانواده به زنان خانواده اجازه باز کردن حساب بانکی شخصی نمی دهند. این افراد درواقع از حق آزادی اقتصادی محروم هستند.

بیت کوین می تواند یک راه نجات برای این افراد باشد. در سال ۲۰۱۴ یک کار آفرین حوزه فناوری در افغانستان به اسم «رویا محبوب» با چالشی بزرگ روبرو شد: او نمی توانست حقوق کارمندان خانم مجموعهاش را به آنها بدهد چون اگر به آنها پول نقد می داد، خانواده این پول نقد را از آنها می گرفت. مردان خانواده هم که اجازه باز کردن حساب شخصی به آنها نمی دادند. سرویسهایی مثل paypal در کشور آنها در دسترس نبود. یکی از دوستان او پیشنهاد کرد از بیت کوین برای پرداخت حقوق استفاده کند و این کار باعث استقلال مالی آنها شد.

یکی از این خانمهای جوان به خاطر تهدیدی که بسرای جسانش پیش آمده بسود باید از افغانستان فرار می کرد. او بیت کوینها را روی تلفناش ذخیره کرد و بسا خسود بسرد. او از ایران و ترکیه رد شد و در نهایت به آلمان رسید. وقتی به آنجا رسید بیت کوینهایی که خوشبختانه در طول سفر ارزشششان خیلی بالا رفته بود به یسورو تبدیل و یسک زندگی جدید شروع کرد. بیت کوین می تواند به درماندگان و کسانی که دسترسی به حساب بانکی ندارند و چارهای برای انتقال پول ندارند، کمک کند.

پیشرفت زیرساخت فنی بیت کوین و صرافیهای فرد-به-فرد در آینده اثر بررگی بر کمکهای خارجی و انسان دوستانه خواهد داشت. شاید یکی از واضح ترین تصویرهایی که به خوبی نشان می دهد کمکهای انسان دوستانه در جهان با چه مشکلی روبرو هستند، عکس منتشر شده از مرز ونزوئلا در فوریه سال ۲۰۱۹ باشد که در آن، رژیم مادورو پلی مرزی را با استفاده از کانتینرهای بزرگ مسدود کرد تا از ورود کمکهای خارجی به داخل کشور جلو گیری کند. چیزی که در عکس پیدا نیست میلیونها دلار بیت کوینی است که خارج از کنترل دولت در حال ورود و خروج به ونزوئلا است.

امروزه ارسال کمکهای انسان دوستانه دشواریهای عجیب و غریب خاص خود را دارد. خواه یک دولت بخواهد کمکی به دولت یک کشور دیگر ارسال کند، یا یک سازمان بشر دوستانه بخواهد به یک سازمان مردم نهاد هدیهای بدهد، یا اصلا کسی بخواهد به خانوادهای که برای تامین درمان مشکل مالی دارد کمکی ارسال کند، در همه این موارد پول باید از واسطه ها بگذرد تا به مقصد برسد.

حتی در ساده ترین حالت هم حداقل سه واسطه و جود دارد: بانک ارسال کننده، یک بانک مرکزی، و بانک دریافت کننده. تعداد این واسطه ها معمولا بیشتر است و ممکن است حتی به هفت هم برسد. هر کدام از آنها می توانند پروسه نقل و انتقال را کند یا آن را متوقف کنند، یا حتی پول را بدزدند. «بان کی مون» دبیر کل قبلی سازمان ملل متحد در سخنرانی سال ۲۰۱۲ خود اعلام کرد که در خلال سال گذشته، فساد باعث شده ۳۰ درصد از کل کمکهای مالی برای توسعه در کشورهای جهان به مقصد خود نرسند.

برپایه تحقیقاتی که سازمانهایی مثل GiveDirectly و بانک جهانی منتشر کردهاند، ارسال پول نقد به صورت مستقیم بهترین راه ارسال کمکهای انسان دوستانه است. برای ارسال بیت کوین به هر نقطه از جهان، آن هم فقط در عرض چند دقیقه، نیاز به کسب اجازه از هیچ احدی نیست. گیرنده پول نیازی به حساب بانکی یا مدارک هویتی ندارد، فقط دسترسی به اینترنت کفایت می کند.

براساس تحقیقی که مرکز Pew منتشر کرده است، ۴۵٪ مردمی که در اقتصادهای نوظهور زندگی می کنند، به تلفن هوشمند دسترسی دارند و این آمار همواره در حال افزایش است. برای درک اثری که بیت کوین می تواند در حوزه انتقال پول داشته باشد، فیلیپین را در نظر بگیرید که فقط ۲۰ درصد افراد بالغ حساب بانکی دارند.

برای اینکه بیت کوین به عنوان یک سیستم پرداخت مورد استفاده قرار گیرد، دریافت کنندگان باید بتوانند آن را به پول رسمی کشورشان تبدیل کنند. بیت کوین در حال حاضر نمی تواند برای کارهای خیرخواهانه مورد استفاده قرار گیرد مگر اینکه بتوان از آن برای خرید کالا و خدمات استفاده کرد. بر پایه یک تحلیل دقیق که توسط «مت آلبورگ» انجام شده است، تبدیل بیت کوین به پول ملی برای شهروندان اقتصادهای نوظهور از شرق آسیا گرفته تا غرب آفریقا در حال آسان تر شدن است.

فراتر از این وقتی بانکهای سنتی تعطیل شوند، شبکه بیت کوین به کارش ادامه خواهد داد. در حالی که زیرساخت جهانیاش بهبود می یابد، نقدپذیرتر می شود و بیشتر مردم دنیا به آن دسترسی پیدا می کنند. بنابراین توانایی بیت کوین برای کمک به نیازمندان، به طور چشمگیری افزایش خواهد یافت.

شبکه «مش (توری)» (شبکه ای که تمام گرههای آن مستقیماً به یکدیگر متصل میباشند. برای توضیح بیشتر به واژه نامه مراجعه کنید – م)، سیستم ماهوارهای، و سیستمهای برپایه فرکانس رادیو روی شبکه بیت کوین ایجاد شدهاند تا مردم بتوانند حتی بدون نیاز به اینترنت قادر به دریافت یا ارسال بیت کوین باشند. مهندسان نرمافزار بر روی پروژههای نو آورانهای مشغول هستند که باعث میشود ایجاد محدودیت برای دسترسی مردم به بیت کوین از طرف دولتها، از این هم دشوار تر شود. بیت کوین پولی است که تورم پذیر نیست و به راحتی نمی توان مصادرهاش کرد.

جامعهای بدون یول نقد

بهانه حذف پول نقد از یک جامعه، اغلب آسان تر شدن کارهای روزمره شهروندان است. اما این کار به دولتها و بانکها قدرت بیسابقهای میدهد و از منظر حقوق بشر مخاطرات جدیدی بوجود خواهد آورد.

پول نقد یکی از بهترین راه ها برای حفظ حریم شخصی افراد است. اگر پول کالا و خدمات را نقد پراخت کنیم، فقط فروشنده و خریدار از آن تراکنش خبر دارند و پیگیری رفتار خریدار برای حکومت دشوار است. از طریق پرداخت های ناشناس نقدی می توان به نهادهای خیریه هم کمک کرد.

متاسفانه پول نقد در دنیا در حال از بین رفتن است. در کشورهایی نظیر ونزوئلا یا سومالی که درگیر ابَرتورم هستند، پول ملی به اندازهای بی ارزش است که باید آن را کیلویی وزن کنند. در همین حال شهروندان شهرهایی مثل استکهلم و شانگهای همه پرداختهایشان دیجیتال است. تخمین زده می شود که امروزه فقط ۸٪ از همه تراکنشهای جهانی با سکه یا پول نقد انجام می شود. تا سال ۲۰۳۰ تعداد افرادی که واقعا می توانند از پول نقد استفاده کنند تقریبا نزدیک صفر خواهد بود.

با توجه به مسائلی که در فصل اول شرح داده شد، این موضوع می تواند چشم انداز ترسناکی برای تظاهر کنندگان هنگ کنگی باشد که از پول نقد برای خریدن بلیت میرو یا سیم کارتهای ناشناس استفاده می کنند تا از حریم خصوصی خود در برابر دولت دفاع کنند. بدون پول نقد یا پول دیجیتالی شبیه به پول نقد، هماهنگ کردن تظاهرات سیاسی و در عین حال حفاظت از حریم خصوصی کاری تقریبا غیرممکن خواهد بود.

در کشور استونی، دولت حمل و نقل عمومی را رایگان کرده است. این موضوع فوقالعاده به نظر می رسد ولی یک شرط دارد: مسافران برای مجانی سوار شدن باید از کارت شهروندی استفاده کنند، پس دولت می تواند جابجایی آنها را زیر نظر بگیرد. لازم نیست مردم استونی نگران این موضوع باشند، اما شهروندان کشورهای همسایه مشل روسیه یا بلاروس با حکومتهای مستبد، دلایل محکمی برای نگرانی دارند.

در همین حال حزب کمونیست چین بر سیستمهای پرداخت Alipay یا wechat بیش از یک میلیارد کاربر کنترل دارد. مسئولین این کشور فقط به نظارت کردن و کنترل پول مردم بسنده نمی کنند بلکه علاوه بر آن رفتار و عقاید شهروندانشان را از طریق سیستمهای اعتبار اجتماعی مثل چیزی که در چین اعتبار اجتماعی مدیریت می کنند. در سیستمهای اعتبار اجتماعی مثل چیزی که در چین پیاده سازی شده است، شهروندان نه تنها بر اساس سلامت مالی بلکه بر اساس عقاید سیاسی، شخصیت، و دایره اجتماعی شان امتیاز می گیرند. دولت رفتار شهروندان وفادارش را تشویق می کنند و کسانی که برایش دردسر درست می کنند را با جلوگیری کردن از مسافرت به خارج از کشور، یا جلوگیری از دسترسی به اینترنت پرسرعت، یا فرستادن بچههایشان به مدرسههای خوب، یا گرفتن امتیاز مناسب برای وام بانکی، مجازات می کند. این سیستمهای اعتبار اجتماعی هنوز کامل نشده اند ولی در مسیری هستند که می توانند در آینده قدرت بی سابقه ای به حکومت چین بدهند و باعث بوجود آمدن بزرگترین پروژه مهندسی اجتماعی در تاریخ بشر خواهند شد.

حتی در کشورهای غربی که حکومت مردمسالار دارند، روند تازهای در حال ظهور است که در آن شرکتهای کارت اعتباری و تجار، اطلاعات فعالیتهای مشتریانشان را به شرکتهای تبلیغاتی میفروشند، اگرچه این موضوع به اندازه سیستم اعتبار اجتماعی چین ترسناک نیست.

بیت کوین در مقابل برادر بزرگ

(برادر بزرگ نماد و چهره حکومتی است که به اشکال گونــاگون بــر زنــدگی طبقــات مختلف مردم نظارت و کنترل دارد. - م)

برای شناختن افراد کافی است به لیست خریدشان دسترسی پیدا کنید تا از این طریق بسه شخصیت واقعی آنها پی ببرید. می توانید بفهمید چه کار می کنند، کی به کجا می روند، چه چیزهایی دوست دارند و از چه چیزهایی خوششان نمی آید. هرچه اطلاعات خرید افراد، گسترده تر و دقیق تر تحلیل و بررسی شود، احتمال اینکه با پیامدهای «اورولی» مواجه شوند، بیشتر می شود. (به سیاستهای کنترلی دولتهای سر کوب گر مدرن که معمولاً از راه تبلیغات، تحت نظر قرار دادن و شنود شهروندان، انتشار اخبار نادرست، انکار حقیقت، و دستکاری گذشته اعمال می شود، رفتارهای اورولی می گویند. – م)

امروزه در جوامع مردمسالار بر سر پولهایی که ممکن است توسط شرکتهای بررگی مثل فیسبوک بوجود بیایند، بحث و مجادلههای فراوانی در جریان است. شرکت فیسبوک میخواهد پول جدیدی به نام «لیببرا» بوجود بیاورد و آن را از طریق فیسبوک میخواهد پول جدیدی به نام «لیببرا» بوجود بیاورد و آن را از طریق اپلیکیشنهای واتساپ، اینستاگرام، یا پیامرسان این شرکت در دسترس صدها میلیون کاربر خود قرار دهد. پروژههایی مثل لیبرا میتوانند برای میلیاردها انسان محروم از خدمات بانکی در سرتاسر جهان، امکان استفاده از خدمات بانکی فراهم کنند، اما بیم آن هم میرود که فیسبوک با سوءاستفاده از قدرتی که پیدا می کند، سوابق پرداختهای کاربرانش را ثبت و بایگانی کند، بر انتخابهای آنان تأثیر بگذارد، یا اشخاص را صرفا بهدلیل نظرات سیاسی شان از استفاده از این خدمات منع کند.

برای متوقف کردن برادر بزرگ، همگی باید از گسترش هرچه بیشــتر ردپــای دیجیتــالیِ دادههایمان جلوگیری کنیم. هرچه اطلاعات مرتبط به هویت واقعی ما کمتر منتشــر، و بین شرکتها و دولتها به اشتراک گذاشته شود، نظارت، دست کاری عقاید، و کنــترل افــراد دشوارتر خواهد شد.

جامعه بدون پول نقد جامعهای است که در آن مردم تحت نظر هستند. خواه این نظارت توسط دولتها و از طریق سرویسهای wechat باشد، خواه از طریق «لیببرا» که تحت کنترل شرکتها می توانند تمام فعالیتهای اقتصادی افراد را چه برای سود بردن، چه برای سرکوب، و حتی مقاصد بدتر ردگیری کنند.

چه می شود اگر آینده متفاوت باشد؟ اگر پول نقد دیجیتال وجود داشت چطور می شد؟ هرچند در حال حاضر تراکنشهای بیت کوین به طور کامل ناشناس نیستند، اما در جامعه توسعه دهندگان فنی بیت کوین کارهای زیادی در حال انجام است که به موجب آنها حریم خصوصی شبکه و کاربران بیت کوین ارتقا خواهد یافت. در آینده نزدیک لازم نیست برای خرید بلیت اتوبوس و مترو، پرداخت حق اشتراک یک مجله سیاسی یا پادکست، هویت واقعی خود را فاش کنیم.

شبکه لایتنینگ باعث خصوصی تر شدن بیت کوین می شود

مصرف کنندگان هر روز بیشتر و بیشتر حریمخصوصی مالی شان را از دست می دهند. شبکه لایتنینگ ممکن است راه حلی برای این مشکل باشد. لایتنینگ شبکه پر داختی است که بر روی شبکه بیت کوین سوار شده است.

سیستم پرداخت رایج در دنیا مشکلات گوناگونی در حوزه حریم خصوصی دارد چون هریک از واسطههای مالی بالقوه حفرههای امنیتی این سیستم هستند. بیت کوین از این نظر متفاوت عمل می کند چون واسطهای وجود ندارد، پس در اصل می شود این نقطه ضعف را حذف کرد. اما جزئیات کلیدی تراکنشهای بیت کوین در بلاک چین آن بایگانی می شوند و هر کس می تواند آنها را ببیند. محققان در حال کشف روشهایی هستند که در آنها بتوان جزئیاتی از تراکنش را از دید عموم حذف یا پنهان، و در عین حال بتوان از بیت کوین برای پرداخت استفاده کرد. فن آوری لایتنینگ این قابلیت را فراهم می کند.

شبکه لایتنینگ جزئیات هر تراکنش را بهصورت مستقیم روی بلاک چین بایگانی نمی کند. هدف لایتنیگ بالا بردن سرعت و حجم تراکنشهای شبکه بیت کوین است. حفظ شدن هرچه بیشتر حریم خصوصی در واقع یکی از اثرات جانبی این هدف است.

(مطالب مطرح شده در این بخش خواننده را به اشتباه نیندازد. تراکنشهای شبکه لایتنینگ در حال حاضر به هیچ و جه کاملاً خصوصی و ناشناس نیستند. اگرچه هدف توسعه دهندگان آن این است که در آینده این قابلیتها برای تراکنشهای این شبکه فراهم شوند. - م)

این پروژه خیلی شبیه به بیت کوین است، چون برای استفاده از آن نیازی به کسب اجازه از جایی یا شخصی نیست و برای همگان صرف نظر از مکان، سن، در آمد، جنسیت یا تابعیت در دسترس، و از همه مهمتر نرمافزار متنباز (اپنسورس) است. استفاده از

بیت کوین در شبکه لایتنینگ می تواند از پدید آمدن ویران شهرهای آینده که در آن حریم خصوصی کالای گران بهایی است و فقط اشخاص ثرو تمند توان خریدش را دارند، جلوگیری کند.

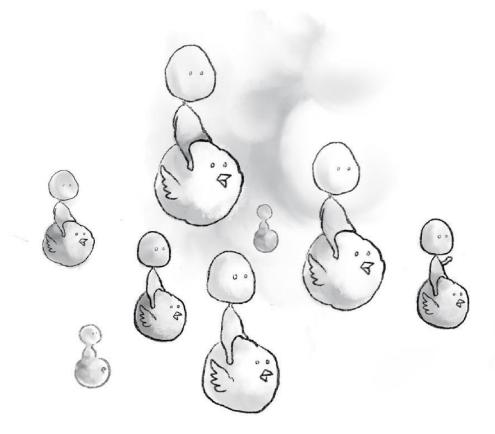
حتی در جوامع بدون پول نقد، احتمالا بزودی این امکان فراهم می شود که بتوان با استفاده از یک اپلیکیشن روی تلفن همراه، یک کتاب با موضوع سیاسی، یا بلیت وسایل حمل و نقل عمومی برای حضور در یک تظاهرات را به صورت آنلاین و ناشناس خریداری کرد. دستگاه های فروش بلیت مترو یا شرکت آمازون نخواهند توانست اطلاعاتی از خریداران محصولات شان بدست بیاورند، یا نخواهند توانست داده ها و اطلاعات آنها را با حکومت ها به اشتراک بگذارند.

با همه این تفاسیر، شبکه لایتنینگ نوشداروی حریم خصوصی نیست. ناشناس بودن اطلاعات پرداخت در مسیر رسیدن به حریم خصوصی تمام و کمال، فقط یک قدم رو به جلو است. شکافهایی مثل راههای پنهان برای دسترسی به تلفنهای همراه، ردیابی موقعیت مکانی و دوربینهای مدار بسته هم باید از بین بروند.

«نسیم طالب» نویسنده کتاب قوی سیاه می گوید: «بیت کوین بیمهنامهای برای ویرانشهر آینده است». با ادامه روندهای جهانیِ نظارت همه جانبه بر شهروندان و از بین رفتن پول نقد، این آینده محتمل تر به نظر می رسد.

تکنولوژی همیشه منجر به ارتقاء آزادی افراد نمی شود. اتفاقا برعکس، هـوش مصنوعی و تحلیل و بررسی داده های کلان، به شکلی نظام مند باعث سلب آزادی های فـردی می شـوند، مخصوصا در جایی مثل چین. «یوال نوح حراری» تاریخ شناس و نویسنده کتاب «انسان خردمند» هشدار داده است که فناوری اطلاعات در دنیای امروز، باعث تقـویت اسـتبداد می شود. تکنولوژی در صورتی می تواند برای آزادی مفید باشد که به نفع آزادی طـراحی و

به خدمت گرفته شود. بیت کوین می تواند یک ابزار مهم در مبارزه جهانی برای حقوق بشر باشد، مخصوصا وقتی به فن آوری های جدیدی مثل شبکه لایتنینگ مجهز شود.

فصل ۵

دو آينده محتمل

سال ۲۰۳۹ - برداشت اول

در ۲۰ سال گذشته، جنگ و در گیری در جهان افزایش چشمگیری داشته است. کشورهای جهان تلاش می کنند موقعیت تثبیت شده دلار آمریکا و یوان چین را از بین ببرند. بعضی اوقات این آشفتگیهای اقتصادی منجر به در گیریهای خشونت آمیز می شود. کشورهای ثرو تمند از انحطاط سیاسی و رکود اقتصادی رنج می برند و کشورهای فقیر به خاطر بحرانهای اقتصادی پشت سر هم و تمرکز قدرت و ثروت در دستان حکومت مرکزی و شرکتهای بزرگ، روی مرز ورشکستگی مطلق هستند.

شرکتهای فن آوری عظیم مشل Alibaba و Tencent و Google و Google و Google و شرکتهای فن آوری عظیم مشل Alibaba و بعد از تحمل چندین دوره فشارهای حکومتی، طرح دعوی در دادگاه بهخاطر قوانین ضد انحصار و توافقهای پیاپی، بالاخره پذیرفتهاند که برای حفظ بازار، اطلاعات کاربرانشان را با حکومتها به اشتراک بگذارند. شرکتها اطلاعات جامع کاربرانشان را در سرتاسر جهان با دولتها به اشتراک می گذارند. اینکه مردم چه چیزی خریدهاند، به چه چیزی گوش میدهند، چه مینویسند و کجا هستند. شرکتها پیرو حکومتها شده اند و حریم خصوصی وجود ندارد.

این رویه باعث می شود حکومتها کنترل بی سابقه ای بر شهروندان شان داشته باشند. فاصله طبقاتی بین فقیر و غنی هر روز بیشتر می شود چون اثر «کانتیلان» هرچه بیشتر اثر می کند

و کسانی که با حکومت ارتباط نزدیک دارند می توانند به ثروتهای نامتناسبی نسبت به دیگر گروههای جامعه دست پیدا کنند. نظارت مستمر دیجیتال در حالی به یک هنجار تبدیل شده است که دیگر امکان نقد حکومتهای خود کامه وجود ندارد. کنترل پول توسط حکومتها و شرکتهای بزرگ به آنها قدرت می دهد تا جلوی ابراز عقیده مخالفان را بگیرند و آنها را سانسور کنند چون دیگر نمی توانند پولی بابت کارشان دریافت کنند یا کسی نمی تواند از آنها پشتیبانی مالی کند.

تنوع عقاید جرم به شمار می رود. دولتهای پلیسی در سرتاسر دنیا از اینترنت اشیاء، داده های ایمپلنتهای پزشکی، ره گیری تلفنهای همراه، سابقه های تراکنشهای بیدا کردن و مجازات کردن مخالفان استفاده می کنند. مخالفت با حکومت ناممکن است چون پول نقد منسوخ شده و همه خریدها از جمله خرید بلیت مترو و روزنامه و ماسکهایی که باعث پنهان شدن هویت افراد می شود، به صورت دیجیتالی انجام می شود و زیر نظر دولتها است. حکومتها و شرکتهای برزگ چندملیتی از همیشه قدر تمند ترند.

سال ۲۰۳۹ - برداشت دوم

اقتصاد پویای جهانی در حال رشد و شکوفایی است. افراد زیادی در دنیا پولهایشان را پسانداز می کنند، ثروت می اندوزند، قدرت خرید مسکن دارند، و می توانند کسب و کار جدید راه بیندازند. کار آفرینان از کشورهایی که قبلا به آنها کشورهای جهان سوم می گفتند، پیشروان نو آوری در اقتصاد جهانی هستند. تغییر تابعیت از همیشه آسان تر است چون همگان قادرند به راحتی محل کار و زندگی و به تبع آن جایی که مالیات می دهند را انتخاب کنند. بنابراین دولتها برای کسب رضایت شهروندان شان با هم در رقابت اند. مالیات بر در آمد کاهش خواهد یافت ولی در عین حال کیفیت زیرساختها، خدمات و مدرسهها به خاطر این رقابت جهانی افزایش پیدا خواهد کرد.

بنگاههای اقتصادی کوچک، کالاها و خدمات بی شماری فراهم می کنند و باعث نو آوری هایی می شوند که کسی فکرش را هم نمی کرد. بسیاری از شرکتهای چندملیتی که بر بازار سلطه داشتند، حالا با تعداد زیادی از فعالان اقتصادی کوچک تری که در گوشه گوشه دنیا فعالیت می کنند، جایگزین شده اند. هرکس می تواند هرچیزی را که می خواهد بخرد و پول آن را بدون نیاز به کسب اجازه از احدی و به صورت ناشناس پرداخت کند.

بیشتر حکومتهای استبدادی، ضعیف یا سرنگون شدهاند چون دیگر شهروندانشان یاد گرفتهاند که چگونه قوانین مالی سخت گیرانه را دور بزنند و ثروتشان را بجای اینکه به جیب برگزیدگان جامعه بریزند، برای خودشان حفظ کنند.

دولتها به جای کنترل کردن شهروندان مجبورند با هم رقابت کنند و افراد از همیشه آزادترند.

دنیایی که بیشتر بر پایه بیت کوین باشد به چه صورت خواهد بود؟

پیش بینی آینده کار بسیار پر ریسکی است. برداشتهای بالا دو چشمانداز مختلف از مسیر رایج دنیای امروز ما هستند. هیچکدام از آنها به احتمال زیاد به وقوع نخواهند پیوست اما تک تک افراد در کنترل مسیری که جامعه شان انتخاب می کند، مسئول هستند.

سیستم مالی درمیانه یک دوراهی قرار گرفته است. بیت کوین قابلیت جـدا کـردن پـول و حکومت از بیت کوین چه اثری بر جامعه می گذارد؟

تجارت بدون مرز ظهور خواهد كرد

از قرن بیستم به بعد، اقتصاد دنیا اغلب تحت کنترل دولتهای ملی بوده است. گذار به پول دیجیتالی (پول فیات که به صورت الکترونیکی در اختیار شهروندان قرار می گیرد. برای مثال موجودی حساب شما در نرم افزار موبایل بانک. - م) این اجازه را به دولت ها داد تا برای انجام طرح هایشان پول چاپ کنند و اقتصاد را به نحو جدیدی کنترل کنند.

با پیشرفت عصر دیجیتال، اقتصاد کشورها دیگر نمی توانست به مرزها محدود شود. اوایسل قرن ۲۱ میلادی این مساله خیلی واضح بود چون مشتریان محصولاتی را میخریدند که در آنسوی دنیا تولید شده بود. شرکتها از کشورهای فیلیسپین و نیجریه نسیروی دورکار (فریلنسر) برنامه نویس یا دستیار یا حتی رادیولوژیست استخدام می کردند. شرکای تجاری ممکن بود هزاران کیلومتر از یکدیگر فاصله داشته باشند ولی ارتباطات بین آنها دیجیتال، فوری و بدون وقفه بود. با این وجود انتقال پول بین المللی همچنان کُند و گران انجام می شد. پرداخت برای خریدن کالاهای آنلاین همچنان به کانالهای سنتی وابسته بود و تسویه بین نهادهای مالی دنیا که از دلار آمریکا استفاده می کنند همچنان روزها به طول می انجامید. سیستم مالی با دنیایی که هر روز بیشتر و بیشتر به هم ارتباط پیدا می کرد، سازگار نبوده و نیست.

ظهور بیت کوین جرقهای است که قادر است موج بعدی تحول نظام مالی دنیا را بهوجود آورد.

کالاهایی که ذات دیجیت ال هستند مشل بازی های ویدیویی و محتوای رسانه های اجتماعی (مثل محتوایی که در شبکه های اجتماعی از قبیل اینستاگرام و تلگرام تولید می شود. -م)، سهم بیشتری از اقتصاد جهانی را به خود اختصاص خواهند داد. بیت کوین بیشتر به عنوان روش پرداخت در تراکنش های بین المللی مورد استفاده قرار خواهد گرفت

چون روش سنتی همچنان کند و پـر هزینـه اسـت. امکـان جابهجـایی مقـادیر خـرد در بیت کوین، تسویه سریع، و افزایش کاربران آن در نهایت فروشندگان را مجاب می کند تا کالا و خدماتشان را بر اساس بیت کوین قیمت گذاری کنند.

در حال حاضر جوامعی که به این صورت خرید و فروش می کنند کوچک هستند -مثل آنهایی که اوایل دهه ۹۰ میلادی در اتاقهای چَت AOL با هم گفتگو می کردند- اما هرچه پرشمار تر شوند، بیشتر می توانند کنترل اقتصاد را از دست حکومتها بگیرند. هرچه ثروت بیشتری از مردم سرتاسر دنیا تبدیل به این پول بین المللی شود که مردم مالک واقعی آن هستند، جابجایی پول راحت تر و از بند سیستمهای اقتصادی ملی رها می شود.

دولتها با هزینه واقعی جنگ روبرو میشوند

وقتی همه از بیت کوین استفاده کنند، اختیار دولتها برای تامین هزینههای جنگ صرفا با چاپ پول خیلی محدودتر خواهد شد و تامین مالی جنگها دیگر به آسانی یکصد سال گذشته نخواهد بود. اگر جنگی هم رخ بدهد، کوتاه تر و محدود تر خواهد بود.

درگیری های طولانی مثل مداخله نظامی روسیه در سوریه و او کراین یا اشغال عراق و افغانستان توسط ایالات متحده ممکن است دیگر اصلا اتفاق نیفتد چون تامین هزینه آنها بسیار دشوار خواهد بود. احتمال وقوع جنگ بین کشورها حتی کمتر هم خواهد بود چون دولتها انگیزه بالایی برای حل اختلافات شان از طریق روش های کم خرج تر دارند.

اقتدار گرایی برای حکومتها گران تمام میشود

حکومتهای اقتدارگرا به سختی می توانند در محیطی جهانی که کنترلی بر آن ندارند رقابت کنند. اگر کنترل جابجایی ثروت اشخاص در اختیار خودشان باشد، وقتی افراد مولد آن جامعه ببیند شرایط زندگی در کشور متبوعشان مناسب نیست، به راحتی می توانند ثروتشان را به کشوری منتقل کنند که شرایط دلخواه آنان را فراهم می کند. برای نگه داشتن این افراد در داخل کشور، دولتها یا باید کنترل مرزها را افزایش دهند یا برای این افراد در سیستم حکمرانی کشور جایگاهی قائل شوند.

حکومتهای دیکتاتوری به سادگی از بین نمیروند. آنها دو گزینه خواهند داشت: یا باید با خروج مقادیر زیادی از سرمایههای کشور روبرو شوند یا به مردم آزادی بیشتری دهند. آثار آزادیخواهانه بسیاری از ادبیات و فیلم، به کمک شبکههای اطلاعاتی راهشان را به خانههای مردمی که تحت سلطه حکومتهای ستمگر مثل اریتره و کره شمالی هستند، باز می کنند. استفاده از پولی که مثل دادههای دیجیتالی منتقل می شود و می توان با امنیت کامل از آن نگهداری کرد باعث گسترش این آثار در جهان خواهد شد.

قیمت دارایی ها به درستی تعیین خواهد شد

بیت کوین صرفنظر از مقام، نژاد، و موقعیت مکانی، به هر فردی این را امکان می دهد که سرمایه اش را در آن ذخیره کند. در واکنش به تورم، بیشتر مردم امروزه بخشی از ثروتشان را در ملک، سهام و فلزات گران بها سرمایه گذاری می کنند ولی بازار این دارایی ها متمرکز، و دسترسی به آنها سخت تر از بیت کوین است. وقتی مردم دنیا ثروتشان را در بیت کوین ذخیره کنند، حبابهای این بازارها هم دیگر شایع نخواهد بود.

برای مثال، چون واحدهای مسکونی انبوه کمتری توسط خارجیان خریداری خواهد شد، پس موارد حباب قیمت مسکن ناشی از تورم هم در آینده کمتر پیش خواهد آمد. وقتی بیت کوین یک جایگزین ایده آل برای سرمایه گذاری باشد، دیگر خرید داراییهای با ثبات در یک کشور خارجی برای سرمایه گذاران جذاب نخواهد بود. همه می توانند یک واحد مسکونی در شهر خودشان بخرند، چون قیمتها رشد غیرعادی نخواهند داشت.

(کشور ما همیشه با این مشکل روبرو بوده است. افراد برای حفظ ارزش دارایی شان ملک و آپارتمان میخرند. این مساله در دوره هایی که اقتصاد در گیر تورم بالا است به شدت خودش را نشان می دهد. در طول سال های ۹۷ تا ۹۹ شمسی، قیمت مسکن در تهران ۳۰۰ درصد رشد داشته است. – م)

ظهور سرمایه گذاری غیرمتمرکز

وقتی کشورها قادر به تسویه معاملات شان با بیت کوین -به عنوان یک پول ذخیره جهانیبه جای پولهای منطقه ای دلار آمریکا و یورو و یوان چین باشند، سلطه آمریکا و اروپا و
چین از بین خواهد رفت. نیروهای کار آزادند به هر نقطه از جهان نقل مکان کنند و چون
شرکتها برای به خدمت گرفتن آنها در رقابت هستند، سهم بیشتری از چیزی که تولید
می کنند نصیب شان خواهد شد.

بانکهای آمریکا و اروپا و چین نفوذ ظالمانه خود را از دست خواهند داد، چون هر فردی می تواند بانک خودش باشد و این موضوع به افراد اجازه می دهد دارایی شان را پسانداز کنند. ثروت در کشورهایی که نیروی کار صادر می کنند انباشته و کسب و کارهای داخلی آنها شکوفا می شود و درنتیجه خدمات و زیرساختهای آنها توسعه خواهد یافت.

قدرت بانکهای بزرگ کمتر میشود

بانکها که امروزه به خاطر ارتباطات ویژه با حکومتها و کنترلی که بر پول مردم دارند خیلی بزرگ شده اند، ورشکسته یا خیلی کوچک خواهند شد. مفهوم «شکست ناپذیری» بانکها از بین خواهد رفت و بانکها و شرکتهای بزرگ نمی توانند انتظار داشته باشند تحت هر شرایطی از کمکهای مالی دولتها برخوردار شوند. نظیر آنچه که به بحران مالی سال ۲۰۰۸ معروف است.

بانکها و شرکتهای بزرگ وقتی این مزیتها را از دست بدهند مجبور می شوند به جای چاپلوسی و انتظار صدقه از دولتها، روی خدمات رسانی به مشتریان شان تمرکز کنند. شرکتها و بانکهای کوچکتر، قادر خواهند بود به دلیل ذات بدون مرز بودن بیت کوین به مشتریان جهانی خدمات بدهند و جای بانکهای غول پیکر سنتی را بگیرند.

سقوط برادر بزرگ و سرمایه داری نظارتی

(سرمایه داری نظارتی یعنی شرکتهای بزرگ با داده های شخصی افراد مثل یک کالا رفتار می کنند. آن ها این اطلاعات را برای مقاصد تجاری و کسب سود و از راه تحت نظر گرفتن رفتارهای افراد در اینترنت بدست می آورند. – م)

امروزه شرکتهای بزرگ برای سودجویی و دولتها بسرای نظارت بسر شهروندان، از اطلاعات پرداختهای الکترونیکی سوءاستفاده می کنند. تدوین قوانین حریم خصوصی در زمینه حفظ دادههای مهم و خصوصی افراد نسبت به سرعت رشد اینترنت به عنوان تنها بازار آزاد جهانی کندتر بوده است. بنابراین اطلاعات خصوصی افراد همواره بدون اطلاع و اجازه صاحبان آنها و به شکلهای گوناگون مورد تجزیه و تحلیل و بهرهبرداری قرار می گیرند.

اما اغلب پرداختهای خُرد روزانه افراد با ظهور و به کارگیری پراختهای مبتنی بر شبکه لایتنینگ بیت کوین، بهصورت ناشناس انجام خواهند شد.

وقتی از طریق اینترنت خرید، یا حق اشتراک یک مجله سیاسی را پرداخت می کنیم، یا به یک نهاد مردمی پولی هدیه می دهیم یا هزینه درمان یک بیماری را می پردازیم، هیچکس به جز خود ما از اطلاعات دقیق آن تراکنشها اطلاع نخواهد یافت. هیچ گونه واسطهای برای پردازش پرداختهای ما وجود ندارد که بتواند اطلاعات پرداخت را فاش کند، چون این تراکنشها به صورت فرد به فرد است و فروشنده فقط اطلاعات پرداخت را خواهد دید، نه بیشتر. وقتی هیچ گونه اطلاعات شناسایی در میان نباشد، کار ردیابی و پیش بینی رفتارهای خرید مصرف کنندگان، برای سیستمهای نظارت کننده خیلی سخت خواهد بود.

شروع دستیابی به استقلال فردی

بیت کوین پدیدهای است که تاثیر بالقوهاش شبیه به اثر دمو کراسی و اینــترنت درجهان است. دمو کراسی، باعث از بین رفتن اقتــدارگرایی و تمرکــز در قــدرت سیاسی شــد و اینترنت کنترل دسترسی به دانش را از دستان شــرکتهای بــزرگ گــرفت. بــه کمــک دمو کراسی، شهروندان قدرت حکومت و دیکتاتورها را محدود می کننــد و بــا اســتفاده از اینترنت، یک شهروند معمولی می تواند به دانش و اطلاعات دسترســی آزاد داشــته باشــد و می تواند با صدای بلندتری عقاید خود را بیان کند.

بیت کوین هم انحصار پول را که در اختیار شرکتها و دولتها است و از آن لذت می برند، از بین خواهد برد. یکصد سال بعد، افراد به شرایط دنیا در سال ۲۰۱۹ نگاهی می اندازند و می بینند تنها چند نهاد و سازمان با امتیازهای خاص، کنترل اقتصاد را در دست دارند. این موضوع همانقدر برای آنها قدیمی و منسوخ به نظر می آید که حکومتهای پادشاهی و فئودالی برای انسان امروز. این سیر تکاملی برای تبدیل شدن بیت کوین به ارز رایج دنیا، در ۳ مرحله اتفاق خواهد افتاد.

مرحله اول: ذخيره و حفظ ارزش

در قدم اول بیت کوین برای ذخیره و حفظ ارزش داراییها به کار گرفته خواهد شد. این مرحلهای است که مردم دنیا از پساندازهایشان در مقابل تورم ناشی از سیاستهای اقتصادی دولتها محافظت می کنند. این موضوع به کشورهایی مثل ونزوئلا و زیمبابوه که در گیر اَبَرتورم هستند اختصاص ندارد، بلکه حتی برای کشورهایی مثل ایالات متحده و ارو پا هم صادق است. چون بیت کوین در بازه زمانی طولانی مدت عملکرد بهتری از پول ملی این کشورها دارد. در انتهای مرحله ذخیره ارزش، صندوقهای بازنشستگی و موسسات

مالی برجسته دنیا بیت کوین را به سبد سرمایه گذاری خود اضافه می کنند و بعد از آن است که دولتها اقدام به اضافه کردن بیت کوین به ذخائر خود می کنند.

پذیرش عمومی بیت کوین در حالی که مردم به مزایای آن پی میبرند رشدی کُند و طبیعی دارد.

مرحله دوم: وسیله پرداخت

وقتی فروشندگان کالا و خدمات به این نتیجه برسند که از بین همه پولها فقط بیت کوین قابلیت ذخیره و حفظ ارزش دارایی شان را دارد، تصمیم می گیرند در ازای فروش کالا و خدمات، از مشتریان شان بیت کوین دریافت کنند. شبیه به فروشندگان بازار سیاه ونزوئلایی که از خریداران اسکناس دلار طلب می کنند و بولیوار که پول ملی است را قبول ندارند. هرچه تعداد فروشندگان، کار آفرینان، کارمندان، و کارگرانی که بیت کوین را به پولهای دیگر ترجیح می دهند بیشتر شود، تقاضا برای بیت کوین بیشتر خواهد شد. همان طور که بعد از توافق «برتون وودز» تقاضا برای دلار سر به فلک کشید.

این تحول ابتدا نه در اقتصادهای پیشرفته مثل ایالات متحده، بلکه از کشورهایی شروع خواهد شد که اقتصادی ورشکسته و تورمهای بسیار بالا و فسادهای رام نشدنی دارند. این کشورها تحت سلطه حکومتهای ظالمی هستند که در آنها ابزارهای سنتی حفظ ارزش مثل دلار آمریکا و طلا کاربردشان را از دست دادهاند، چون به راحتی می توان آنها را مصادره و توقیف کرد. مردم در این کشورها از بیت کوین استفاده می کنند تا کسی نتواند ثروتشان را غصب کند و اگر مجبور شوند از آنجا فرار می کنند. در این مرحله پیشرفت زیرساختهای پروتکل بیت کوین، ایجاد نرمافزارهایی که به درستی طراحی شده باشند، و فن آوریهایی که تسویه سریع را ممکن سازند، در اولویت اول قرار می گیرند. کاربران بیت کوین خواهند توانست هم در زمان کم و هم به صورت خصوصی تراکنش مالیشان را

انجام دهند و این قابلیتها باعث می شود شرکتهای بزرگ و دولتها مشکل تر بتوانند مردم را تحت نظر قرار دهند.

مرحله سوم: واحد محاسبه قيمت

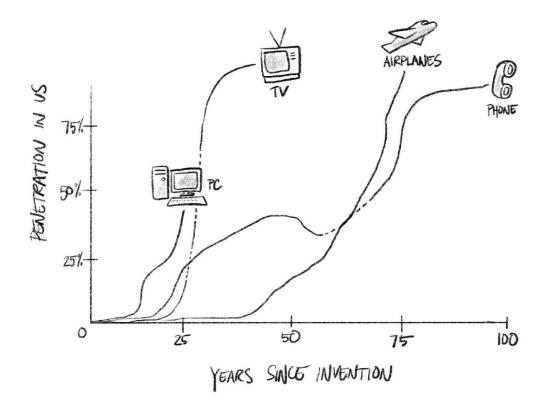
هرچه تعداد افرادی که بیت کوین دارند و به جای پول رایج کشورشان بیت کوین قبول می کنند بیشتر شود، کم کم کالا و خدمات نه بر پایه دلار یا پول رایج آن منطقه، بلکه کاملاً بر پایه بیت کوین محاسبه خواهد شد. در این مرحله و در کشورهایی که ارزش پول شان به سرعت در حال کاهش است، فرصتی پیش می آید که می توان با تبدیل کردن وام به بیت کوین به سود بالایی دست یافت.

این شروع فرآیند استفاده همگانی از بیت کوین است که در آن دلار آمریکا و یـوان چین موقعیت ممتاز خود را از دست میدهند و بیت کوین تبدیل به تنها پـول رایج دنیـا بـرای تسویه حسابهای مالی خواهد شد. این اتفاق باعث ایجاد اَبَر تورم در بیشتر پولهای دنیـا میشود، چون بانکها برای جلوگیری از فرصتی که بالاتر گفته شد مجبورند وام گرفتن را برای مردم گران کنند. استفاده روزافزون مردم از بیت کوین به عنوان ابزاری برای حفـظ و ذخیره ارزش، باعث میشود بقیه پولهای دنیا بخش قابل توجهی از ارزششان را از دسـت بدهند.

هنوز در ابتدای راه هستیم

اغلب فن آوری هایی که در دنیا تغییر ایجاد کرده ند، در ابتدای کار مورد اقبال عمومی قرار نگرفتند. الکتریسیته را در نظر بگیرید که گفته می شد خیلی خطرناک است، تلفن که کسی رغبت به خریدنش نشان نمی داد، خودرو که سنگفرش خیابان ها بسرای عبور و مرورش مناسب نبود، هواپیما که ایمنی نداشت، مایکروویو که از قرار معلوم همه مواد مغذی غذا را از بین می برد، تلفن همراه که ظاهرا منجر به سرطان می شد، یا اینترنت که عاقبتی جز شکست در انتظارش نبود. «پاول کروگمن» ستون نویس مجله نیویورک تایمز در سال ۱۹۹۸ گفته بود: «تا سال ۲۰۰۵ به همه ثابت خواهد شد که تاثیر اینترنت روی اقتصاد بیشتر از دستگاه فکس نخواهد بود»

هر فن آوری بنیادی از یخچال گرفته تا کارت اعتباری، باید روندی را برای پذیرفته شدن طی کند. در اوایل کار همیشه افراد زیادی به آن مشکوک هستند ولی در نهایت روند استفاده از آن، شکل نمایی شبیه به حرف انگلیسی 5 به خود می گیرد و آن فن آوری شیوع پیدا می کند. بیت کوین یک ایده مردمی است که هر فردی فارغ از موقعیت مکانی، جنسیت، زبان، سن، سطح سواد و ثروت می تواند از آن استفاده کند. بیت کوین یک تکنولوژی با روند نمایی است که هنوز در سطوح پایینی از نمودار 5 شکل خود قرار دارد.

بیت کوین از نظر کاربرد، ظرفیت، آگاهی عمومی، و جذابیت تجاری، با چیزی که باید باشد فاصله بسیاری دارد. تعداد شرکتهایی که محصولی بر پایه بیت کوین میسازند، تعداد دانش آموزانی که بر روی آن تمرکز کردهاند، تعداد آموزگارانی که مطالعه آن را به دانش آموزان تکلیف می کنند، تعداد فروشندگانی که بیت کوین دریافت می کنند، تعداد نهادهای بشردوستانه که به توسعه بیت کوین کمک می کنند، و تعداد رهبرانی که توانایی بیت کوین را برای بدست آوردن حریم خصوصی مالی به خدمت بگیرند کم هستند. در این حوزه نیازمند فعالیت و تفکر انتقادی بیشتری هستیم. کمتر از ۱٪ مردم دنیا بیت کوین دارند. اگر منابع زمانی و مالی کافی برای توسعه کیف پولهای کاربر پسند، صرافیها و منابع آموزشی هزینه شود، بیت کوین توانایی بالقوه برای ایجاد تغییر در زندگی میلیاردها نفر در سرتاسر دنیا را دارد. بیت کوین می تواند به همه کمک کند تا آزادی مالی بیشتری

بدست بیاورند اما احتمالا اول به کسانی کمک خواهد کرد که احتیاج بیشتری به آن دارند.

مردم نیجریه، ترکیه، فیلیپین، ونزوئلا، ایران، چین، روسیه یا فلسطین به اندازه شهروندان کشورهای پیشرفته غربی از آزادیهای مدنی و حقوق بشر برخوردار نیستند و به سیستم مالی کشورشان اعتماد ندارند. برای آنها بیت کوین راهی است برای فرار از سیستم اقتصادی و سیاسی ناکارآمد.

همکاری نکردن و خارج شدن [از یک سیستم فاسد] راههای جدید اعتراض هستند. بسرای اعمال تغییر لازم نیست یک نفر با هزاران فرد دیگری که مثل او فکر می کنند هماهنگ کند تا برای اعتراض در یک روز به خصوص به خیابانها بیاییند. این افراد می تواند به راحتی ارسال ایمیل، دارایی خود را به هر کجا که بخواهند منتقل کنند. اعتراضها می تواند نفر به نفر باشد. مقبولیت و پذیرش بیت کوین در ابتدا قطرهای و بعد مثل جریان رودخانه و در نهایت به مانند سیل خواهد بود.

آینده در دستان شماست

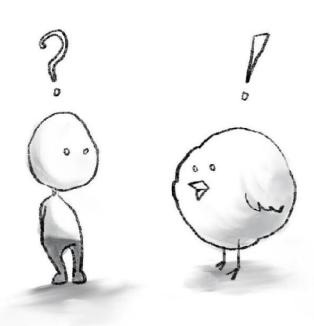
بیت کوین اختراع هوشمندانهای است که راههای جایگزین جدیدی برای مشکلات بی شمار سیستمهای فعلی مالی و اقتصادی فراهم می کند. نابرابریها، شرکتهای چندملیتی انحصارطلب، و حکومتهای اقتدارگرا، همه نتیجه کنترل دولتها بر پول است. وقتی مردم دنیا بیت کوین را بشناسند و یاد بگیرند که چگونه می توانند برای رسیدن به استقلال از آن استفاده کنند، قدرت در سرتاسر دنیا به شکل قابل توجهی غیرمتمر کز خواهد شد. حکومتهای اقتدارگرا مجبورند برای کرامت، ارزشها و استعدادهای انسانی ارزش قائل شوند. بجای چند شرکت بزرگ چندملیتی، شرکتهای کوچک زیادی بوجود خواهند آمد که برای خدمات رسانی به مشتریانشان تلاش می کنند. اگرچه همچنان نتایج تلاشهای افراد نابرابر است، ولی بیت کوین شرایطی را برای انسانها فراهم می کند که بتوانند دارایی شان را به راحتی ذخیره کنند.

چه چیزی می تواند از این مفهوم عادلانه تر باشد: برای مشارکت در انقلاب مالی بعدی دنیا، داشتن تنها یک تلفن هوشمند نه چندان گران و دسترسی به اینترنت کفایت می کند. برای سهیم شدن در این آینده به هیچ بانک و مسئول دولتی و مجوزی نیاز نیست.

هرکس با پس گرفتن اختیار ثروتش از چنگ نهادها و اشخاصی که بر سر کار هستند، می تواند برای سرنوشت خود آزادانه تصمیم بگیرد.

بیت کوین آزادی بشر را از راههایی امکان پذیر می کند که در اوایل قرن ۲۱ میلادی کسی فکرش را هم نمی کرد.

این کتاب را به دیگران بدهید و به گسترش این ایده کمک کنید.

سوال و جواب درباره بیت کوین

در طول چند سال گذشته، کسانی که به تازگی با بیت کوین آشنا شده اند یا به آن مشکوک هستند سوالاتی در مورد آن پرسیده اند. در این قسسمت سعی می کنیم به مهم ترین و پر تکرار ترین آنها پاسخ، و بعضی از شایعات نادرست، چالشها، معایب، و پیچید گیهای بیت کوین را توضیح دهیم. اطلاعات این بخش به هیچوجه کامل نیست و هدف تنها فراهم کردن اطلاعات پایه برای ذهنهای کنجکاو است تا بتوانند به کمک آن به یادگیری درباره بیت کوین ادامه دهند.

ساتوشی ناکامو تو کیست؟

ساتوشى ناكاموتو خالق ناشناس بيت كوين است.

طی دو سال اول بوجود آمدن بیت کوین، ساتوشی ناکاموتو یکی از اعضای فعال جامعه بیت کوین بود. ساتوشی مرتب از عقایدش درباره تکنولوژی بیت کوین و اثرات اجتماعی آن در اینترنت مینوشت و در عین حال در توسعه نرمافزار بیت کوین هم مشارکت می کرد. اواخر سال ۲۰۱۰ میلادی ساتوشی به کلی ناپدید شد.

ساتوشی به احتمال زیاد صاحب صدها میلیون دلار بیت کوین است و هر کسی می تواند آنها را روی بلاک چین بیت کوین مشاهده کند. این بیت کوینها هر گز جابجا نشده اند پس ممکن است ناپدید شدن او دائمی باشد. در زمان نوشتن این کتاب هویت ساتوشی هنوز معلوم نشده و این مساله به یکی از راز آلود ترین معماهای قرن ۲۱ام تبدیل شده است.

کنترل بیت کوین دست چه کسی است؟

کنترل بیت کوین دست هیچ قدرت مرکزی نیست. بیت کوین مدیرعامل یا هیات مدیره یا شرکتی که بر آن نظارت داشته باشد ندارد. یکی از مهم ترین خصوصیتهای بیت کوین این است که خالق آن هیچ فعالیت و نقشی در آن ندارد.

هزاران تایید کننده در سرتاسر دنیا وجود دارند که بلاک چین بیت کوین را مورد بازبینی قرار می دهند و تاریخچه همه تراکنشهای بیت کوین را در خود ذخیره می کنند. اسم این تایید کننده ها فول-نود است. (نرمافزار بیت کوین که هر کسی می تواند با اجرا کردن آن اعتبار دفتر کل حسابداری بیت کوین را بازبینی و از درستی آن اطمینان حاصل کند. - م)

همان طور که در فصل ۲ گفتیم، ماینرها در سرتاسر دنیا برای ساختن بلاکهای بیت کوین با هم رقابت می کنند. این بلاکها توسط فول-نودهایی که بالاتر معرفی شدند، مورد بازبینی قرار می گیرند. نرمافزاری که این فول-نودها اجرا می کنند را برنامه نویسان بیت کوین نوشته اند. تراکنشهایی که داخل بلاکها هستند توسط کاربران بیت کوین ساخته شده اند، حالا چه از طریق صرافی یا کیف پول روی تلفن همراه یا پردازش کننده پرداخت شان (منظور از پردازش گر پرداخت در اینجا نرمافزارهایی هستند که برای فروشگاه ها و فروشندگان امکان دریافت بیت کوین فراهم می کنند. -م). همه این اجزا برای کار کرد بیت کوین ضروری هستند ولی هیچکدام از آنها بیت کوین را کنترل نمی کند.

اگر یک برنامهنویس تصمیم بگیرد یک نرمافزار فول-نود خیلی متفاوت بسازد، ممکن است افراد کمی آن را اجرا کنند. اگر یک ماینر تصمیم بگیرد پنهانی بلاکی که اعتبار لازم را ندارد بسازد، فول-نودها آن بلاک را قبول نخواهند کرد. اگر ماینرها تصمیم به کودتا بگیرند تا کاربرها را مجبور به پذیرش قابلیتهای جدید بر روی شبکه کنند،

شکست خواهند خورد چون هیچکس قادر نیست کاربران را مجبور به استفاده از نرمافزاری کند که نمیخواهند.

بنابراین هر تغییر در بیت کوین نیاز به توافق همگانی بین همه که اربران آن دارد. از این نظر مدل حکمرانی در بیت کوین شبیه به توازن قوا در حکومتهای برپایه دمو کراسی است. ماینرها شبیه به قوه مجریه به کارهای اجرایی رسیدگی می کنند و مجری قانون هستند، برنامه نویسان شبیه به قوه مقننه قوانین جدید را می نویسند و تصویب می کنند، کاربران همانند قوه قضاییه کارشان اطمینان از این است که دو قوه دیگر خارج از چهار چوب قانون اساسی کاری انجام ندهند.

نوسان قیمت بیت کوین خیلی زیاد نیست؟

بیت کوین از همان سال ۲۰۰۹ که بوجود آمد، نوسانات قیمتی خیلی بالایی را تجربه کرده است. وقتی روند تغییرات قیمتی بیت کوین را در بلندمدت ببینیم، قیمت بیت کوین از روزی که پدید آمده رشد قابل توجهی داشته است. از کسری از یک دلار آمریک تا ۱۸هزار دلار در زمان نوشتن این کتاب. همانطور که در فصل ۳ توضیح دادیم، عوامل مختلفی باعث بالا رفتن قیمت بیت کوین شدهاند و این مساله به احتمال زیاد ادامه پیدا خواهد کرد.

همان روزی که ساتوشی ناکاموتو بیت کوین را خلق کرد، سیاست پولی آن را هم تعسین نمود. هیچ فرد یا گروهی نمی تواند تصمیم به خلق بیت کوین بیشتر بگیرد یا برنامه خلق بیت کوین را تغییر دهد چون فول-نودها این تغییرات را قبول نخواهند کرد.

در نتیجه، بیت کوین نسبت به دستکاری های بازار آسیب پذیرتر است چون هیچ سازو کار اصلاحیِ متمرکزی برایش وجود ندارد. بانک مرکزی می تواند برای حفظ پایداری قیمت ها، پول جدید چاپ، یا با تزریق ارز، پول تحت کنترلش را از بازار جمع کند. بیت کوین به عنوان یک ارز غیرمتمرکز فاقد هرگونه تنظیم کننده بازار، همچنان که توسط مردم سرتاسر دنیا مورد پذیرش قرار می گیرد نوسانات قیمتی را هم تجربه خواهد کرد.

در علم اقتصاد ارزها باید بین ثبات قیمتی کوتاه مدت از راه کنـترل متمرکز، یـا افـزایش بالقوه ارزش در بلندمدت از طریق تمرکززدایی یکی را انتخاب کنند. ساتوشـی ناکـاموتو غیرمتمرکز بودن را انتخاب کرد.

با وجود همین نوسان قیمت، امروزه بیت کوین توسط مردمی که در تله سیستمهای ناکار آمد اقتصادی گرفتارند به عنوان یک ابزار مالی مورد استفاده قرار می گیرد و این

مساله باعث شده ارزش جهانی حیرت آوری بدست آورد. کاربرد بیت کوین در دور زدن تحریم، در امان ماندن از اَبَر تورم، مدیریت سرمایه و مقابله با نظارت مستمر دولت ها یا شرکت های بزرگ است. در حال حاضر نوسان قیمت بیت کوین بهایی است که صاحبان آن حاضرند بپردازند.

پشتوانه ارزش بیت کوین چیست؟

پاسخ کوتاه به این سوال این است: پشتوانه بیت کوین «مردم» هستند. سرمایه گذاران زیادی خریدارش هستند، پس باارزش است. برای توضیح دقیق دلیل رشد قیمت بیت کوین به فصل ۳ بر گردید. برای خرید بیت کوین تقاضای جهانی وجود دارد چون کمیاب است و بعنوان یک فن آوری کاربردی هایی دارد که هیچ ابزار مالی دیگری قادر به انجامش نیست.

چطور می توان به بیت کوین اعتماد کرد؟

دنیای مدرن امروز مملو از سیستمها و دستگاههای پیچیدهای است که نمی توان کاملا به طرز کارشان پی برد ولی در عین حال مورد اعتماد ما هستند. برای استفاده از خدمات درمانی لازم نیست پزشک باشید. برای مطلع شدن از وضعیت آب و هوا لازم نیست هواشناس باشید. برای استفاده کردن از لپتاپ لازم نیست مهندس الکترونیک باشید و برای سفر با هواپیما لازم نیست مهندس هوا و فضا باشید.

از آنجا که در گذشته از اعتماد مردم به پول سوءاستفادههای مکرر شده است (نمونههای آن را در طول این کتاب برشمردیم)، پس باید معیارهای لازم برای اعتماد به یک سیستم پولی جدید سختگیرانه تر باشند.

اما در نهایت برای استفاده و اعتماد کردن به بیت کوین، نیازی نیست در آن خبره باشیم. بالاخره روزی فراخواهد رسید که دریافت و ارسال بیت کوین به راحتی کار کردن با ایمیل شود. اما فعلا افرادی که به بیت کوین علاقه دارند باید بیشتر در مورد آن تحقیق کنند. در این خصوص منابع خوبی از جمله سورس نرمافزار بیت کوین، کتابها، وبسایتها، و پادکستهای خوبی در بخش «منابع تکمیلی» معرفی شدهاند.

پایداری شبکه بیت کوین چقدر مورد اطمینان است؟

اگر از بیت کوین به درستی استفاده شود، از هر سیستم پرداخت متمر کزی سریع تر، قابل اعتمادتر و خصوصی تر است. سرویسهای شرکت ویزا و مستر کارت هر از چندگاهی مختل می شوند. بیت کوین از ژانویه سال ۲۰۰۹ میلادی، یعنی از اولین روز شروع به کار آن تا امروز، ۹۹/۹۸٪ دایر و قابل استفاده بوده است. شرکتهای صادر کننده کارتهای اعتباری دائما اطلاعات خصوصی کاربرانشان را به شرکتهای تبلیغاتی می فروشند یا مورد حمله هکرها قرار می گیرند. بیت کوین نمی تواند اطلاعات کاربرانش را به کسی بفروشد، چون تحت کنترل هیچ شخص یا گروهی نیست. بیت کوین برخلاف سیستمهای پرداخت و خیلی از بانکها، از سال ۲۰۱۰ که قیمت آن از ۲۱، دلار گذشت، هیچوقت هک نشده است. بیت کوین ندارد. - م) و این یک صرافیها و کیف پول کاربران ارتباطی به امنیت شبکه بیت کوین ندارد. - م) و این یک رکورد قابل توجه است.

چرا صرافیهای بیت کوین هَک میشوند؟

صرافی های ارز دیجیتال برای سرمایه گذارانی که برای اولین بار بیت کوین می خرند یا از بیت کوین برای معامله کردن در بازارهای پول فیات یا ارزهای دیجیتال دیگر استفاده می کنند، خیلی محبوب هستند. درنتیجه آنها از مقادیر زیادی بیت کوین و پول فیات کاربرانشان نگهداری می کنند و این باعث می شود برای هَکرها و دزدان هدف های جذابی باشند. همچنین صرافی هایی که خدمات امانی برای کاربرانشان فراهم می کنند تصویر مدارک هویتی شخصی یا پاسپورت یا آدرس منزل کاربرانشان را تحت سیاست ۲۲۵ (احراز هویت مشتریان) ذخیره می کنند.

حملات به این صرافیها می تواند هم از بیرون، هم از داخل آنها اتفاق بیفتد. حملههای داخلی ممکن است از سمت کارمندانی رخ دهد که سطوح دسترسی بالایی به سیستم صرافی دارند و با سوءاستفاده از این دسترسی اقدام به دزدیدن سرمایه مشتریان می کنند. حملههای خارج از صرافی از سمت هَکرهایی انجام می شود که از آسیب پذیری نرمافزارها یا امنیت عملیاتی ضعیف یا مهندسی اجتماعی برای دزدیدن بیت کوینهای صرافی استفاده می کنند.

تا امروز صرافی های زیادی از جانب کارمندان یا هَکرهای ناشناس مورد حمله قرار گرفته اند. فقط برای نمونه می توان به صرافی Mt. Gox در ژاپن، Bitfinex در هنگ کنگ، و Quadriga در اروپا و به تازگی Quadriga در کانادا اشاره کرد. هر کردام از این حملات منجر به از دست رفتن میلیونها دلار بیت کوین شد. این حوادث یک هشدار خیلی جدی به کاربرانی است که بیت کوینشان را در اختیار یک صرافی قرار می دهند تا برای شان نگهداری کند. مشتریانی که از صرافی ها برای معامله رمزارزها استفاده می کنند می توانند به صورت متناوب بیت کوین هایشان را از صرافی برداشت و برای جلوگیری از از دست رفتن آن ها به کیف پول شخصی خود واریز کنند.

آیا خلاف کاران برای مقاصد پولشویی از بیت کوین استفاده می کنند؟

در یک کلام، بله. خلاف کاران در گذشته از بیت کوین برای پولشویی و فعالیتهای غیر قانونی استفاده کردهاند و در آینده هم استفاده خواهند کرد. معروف ترین مورد آن سایت «سیلکرود» است؛ یک بازار در دارکنت (به سرویسها و وبسایتهایی که در شبکه ناشناس Tor وجود دارند و با مرور گرهای معمولی مثل کروم یا فایرفاکس قابل دسترسی نیستند. – م)، که برخلاف قوانین ایالات متحده با استفاده از بیت کوین، بستری برای خرید و فروش مواد مخدر مهیا می کرد.

هرکس می تواند از بیت کوین استفاده کند، چون مثل تلفن همراه یا اینترنت برای استفاده کردن از آن نیاز به کسب مجوز از شخص یا نهادی نیست. اما کسی مشروعیت این ابزارها را زیر سؤال نمی برد یا به دلیل اینکه افراد خلاف کار از آنها استفاده می کنند انتظار ندارد استفاده کردن از آنها ممنوع شود. مردم اغلب نسبت به فن آوری های نوظهور بدبین و مشکوک هستند.

در هر صورت اکثریت قاطع جرایم مالی در دنیای امروز توسط سیستمهای مالی موجود و از طریق بانکها و واسطههای مجاز انجام می گیرد. بیشتر این فریب کاریها را دولتها و شرکتهای چندملیتی مرتکب میشوند تا اشخاص خلاف کار. دولتهای مردم سالار برای فشار آوردن به بانکها و جلو گیری از انجام بعضی تراکنشها، قوانین ضد پولشویی وضع کردهاند، اما با وجود این هر سال بیشتر از ۱ تریلیون دلار توسط سیستم بانکی موجود در جهان پولشویی میشود. برای نمونه به تازگی افشا شده که تنها یک دفتر از بانک Danske در دانمارک توانسته است رقم خیره کننده ۲۳۰ میلیارد دلار پولشویی کند. این رقم از کل ارزش بازار بیت کوین در زمان نوشتن این کتاب بیشتر است.

پس اگرچه خلاف کارها از بیت کوین استفاده می کنند، اما پول فیات را ترجیح می دهند.

آیا بیت کوین طرح پانزی (هرمی) است؟

یک ترفند پانزی به سرمایه گذاران وعده سود بالا و ریسک خیلی پایین می دهد. پولی که از افراد پایین تر شبکه جمع می شود به عنوان سود به سرمایه گذاران اولیه پرداخت می شود. هیچ گونه کار تولیدی و سود آوری انجام نمی شود و سرمایه گذاران اولیه فقط و فقط به دنبال جذب هر چه بیشتر زیرشاخه برای خود هستند که بتوانند از سرمایه گذاری آن ها سود ببرند. وقتی هیچ سرمایه گذار جدیدی پیدا نشود، این طرح فرو می ریزد.

بیت کوین یک طرح پانزی نیست. هیچ گروهی در بیت کوین وجود ندارد که برای سود رساندن به سرمایه گذاران اولیه، به دنبال سرمایه گذاران جدید باشد. اما ممکن است افرادی که این ترفندهای پانزی را طراحی می کنند از سرمایه گذاران بجای پول، بیت کوین قبول کنند همانطور که ممکن است هر نوع دیگری از پول را هم بپذیرند.

آیا بیت کوین یک حباب است؟

حباب برای یک دارایی وقتی شکل می گیرد که معامله گران بازار به یکباره آن را به قیمتی خیلی بالاتر از ارزش بنیادی آن بخرند. حباب وقتی می ترکد که سرمایه گذاران دیگر به آن دارایی ایمان نداشته باشند و آن را به قیمتی که در بازار فروخته می شود، نخرند. «لاله های هلندی» در دهه ۱۵۰۰ میلادی، «کمپانی دریای جنوب» در دهه ۱۷۰۰ میلادی، و حباب سهام شرکتهای اینترنتی در دهه ۲۰۰۰ میلادی از نمونه های تاریخی ترکیدن حباب هستند.

در فصل ۳ محرکهای اصلی نوسان قیمت بیت کوین را شرح دادیم. بخاطر نوسان قیمت یک دارایی با سیاست مالی سفت و سخت، شُکهای عرضه منظم، ناپایداری و سقوط دیگر ارزهای دیجیتال، اخلال در بازار، و امکان معامله اهرمی در بازار معامله بیت کوین، بارها شاهد رشدهای صعودی در قیمت بیت کوین بودهایم که ریزشهای قابل توجهی به دنبال داشته اند. این روند به احتمال زیاد ادامه پیدا خواهد کرد.

با درنظر گرفتن ارزش بیت کوین در بازه بلندمدت، محرکهای قیمت، و ذات غیرمتمر کز بیت کوین، طبیعتا هرچه بیشتر مورد استفاده عموم قرار بگیرد، قیمت آن هم بالاتر خواهد رفت. برخلاف لالههای هلندی یا سهام شرکتهای اینترنتی، قیمت بیت کوین بارها بارها بهدلیل اینکه افراد بیشتری در سرتاسر دنیا خریدار آن بودهاند، بعد از سقوط دوباره احیا شده و به سمت بالا حرکت کرده است.

تتر چیست و چگونه روی بیت کوین اثر می گذارد؟

تتر یا USDT یک ارز دیجیتالی است که قرار است قیمت آن متصل به دلار آمریکا و ثابت باشد. برای این منظور شرکتی که خالق آن است، قصد دارد هر توکن از تستر را با یسک دلار آمریکا در حساب شرکت پشتیبانی کند. وجود تتر کار را برای معامله گران ارزهای دیجیتال راحت کرده چون معیار ذهنی بیشتر مردم بر پایه دلار آمریکا است، پس وجود تتر به عنوان یک واسطه برای دلار آمریکا باعث شده هرکسی قادر باشد به راحتی در اغلب صرافی های رمزارز -به -رمزارز با دلار آمریکا معامله کند.

هرچند در آوریل سال ۲۰۱۹، اداره حقوقی تتر فاش کرد که فقط به اندازه ۷۴٪ همه تترهای در گردش، پشتوانه وجود دارد. اگر این رابطه یک-به-یک تتر با دلار از بین برود باعث سقوط قیمت تتر و در نتیجه به وجود آمدن یک نوسان قیمت کوته مدت در بیت کوین خواهد شد. ولی تتر رقبایی دارد که علاقه مند به پر کردن جایگاه آن هستند.

آیا دولتها می توانند استفاده از بیت کوین را ممنوع یا شبکه آن را خاموش کنند؟

چون هیچ شرکتی مسئول بیت کوین نیست و سرورهای بیت کوین به صورت مرکزی مدیریت نمی شوند و کسانی که نرمافزار بیت کوین را اجرا می کنند یک تیم به خصوص و مشخص نیستند، پس عملاً راهی برای خاموش کردن شبکه بیت کوین وجود ندارد.

بیت کوین یک نرمافزار اپن-سورس است که کد آن به صورت آزاد و رایگان روی اینترنت قابل دسترس است. خراب کاری و تغییر دادن آن کار بسیار مشکلی است چون تحت نظارت همگان است. هر کسی می تواند نرمافزار بیت کوین را دانلود و اجرا کند و بلاک چین بیت کوین را شخصاً بازبینی کند. این همان فول-نود است که هر چه تعداد آن بیشتر باشد، شبکه بیت کوین مستحکم تر خواهد شد.

حکومتها می توانند استفاده از بیت کوین را برای شهروندان شان دشوار تر کنند اما این کار برای آنها تبدیل به بازی موش و گربه خواهد شد. تجربه تبدیل پول فیات به بیت کوین در کشوری مثل چین را در نظر بگیرید. همان طور که در فصل ۱ گفتیم شهروندان چینی برای تبدیل پول شان به ارز خارجی، محدود به سقف ۵۰٬۰۰۰ دلار آمریکا هستند، ولی با این وجود برای انتقال پول به خارج، از بیت کوین استفاده می کنند.

حتی یک حکومت بزرگ و ثروتمند که حکمرانیِ پلیسی در پیش گرفته نمی تواند شهروندانش را از استفاده کردن از بیت کوین منع کند. چون شبکه بیت کوین پاشنه آشیل ندارد و حکومتها قادر به خاموش کردن آن نیستند.

بیت کوین از این نظر شبیه به خود اینترنت است. یک حکومت می تواند دسترسی شهروندانش را شبیه به کاری که چین با استفاده از «فایروال بزرگ چینی» می کند، به

بخشی از اینترنت محدود کند، ولی شهروندان چینی می توانند با استفاده از VPN و روشهای خلاقانه دیگر راهی برای دور زدن این فیلترها پیدا کنند. هیچ دولتی نمی تواند بدون مسدود کردن اینترنت، دسترسی به شبکه بیت کوین را محدود کند و به نظر می رسد بجز کره شمالی هیچ کشور دیگری حاضر نیست بهای آن را بپردازد.

حکومتهای اقتدارگرا می توانند تملک بیت کوین را غیرقانونی اعلام کنند ولی اجرای این حکم فوقالعاده دشوار است. پنهان کردن بیت کوین تقریبا کار راحتی است چون ذات آن دیجیتال است. ذخیره کردن بیت کوین روی تلفن همراه یا یک فلش مموری یا حستی بسه خاطر سپردن آن، گزینههایی است که پی بردن به آنها برای حکومت بسیار دشوار است. در مقابل، کشف و مصادره طلا، ملک، سهام، و پول فیات در حسابهای بانکی برای حکومتها تقریبا آسان است.

آیا استفاده از بیت کوین قانونی است؟

در اکثر موارد، بله. تا آگوست سال ۲۰۱۹ میلادی که این کتاب نوشته می سود مالکیت بیت کوین در همه جای دنیا بجز نامیبیا، الجزایر، بولیوی، عراق، مراکش، نیال، پاکستان، امارات متحده عربی و ویتنام قانونی است. از نظر قانونی، بیت کوین پیشرفت زیادی داشته است. در طول ۱۰ سال گذشته بیت کوین از پولی که خلاف کاران اینترنتی از آن استفاده می کنند به جایی رسیده که مورد تایید «صندوق بین المللی پول»، بعضی از اعضای کنگره ایالات متحده آمریکا و وال استریت قرار گرفته است.

در كشور چين كه حكومت بر صرافيهاى ارزهاى ديجيتال كنترل پليسى اعمال مىكند و خلق توكنهاى جديد ممنوع است، بيتكوين يك دارايي ديجيتالي قانونى است. حـــتى در ايران، استخراج بيتكوين يك صنعت معتبر و قانونى است.

دولتها در بیشتر کشورهای قاره آفریقا، موضع عمومی در این مورد ندارند. در کشورهایی مثل نیجریه و کنیا مقامات رسمی به مردم هشدار میدهند که نباید از آن استفاده کنند ولی هیچگونه قانونی مبنی بر ممنوعیت آن هم وجود ندارد. کشور آفریقای جنوبی در حال حاضر تنها کشوری است که بیت کوین در آنجا رسما پذیرفته می شود و قانونی است.

در کانادا و ایالات متحده و اروپا هم تملک و استفاده کردن از آن قانونی است.

چند کشور دیگر مثل ژاپن، مالتا، فیلیپین و تایلند چهارچوبهای مشخصی برای اعطای مجوز به صرافیهای ارزهای دیجیتالی تدوین کردهاند.

پیامدهای مالیاتی بیت کوین از هر موضوع دیگری پیچیده تر است و بستگی به این دارد که دولتها بیت کوین را در چه گروهی طبقه بندی می کنند. اگر بیت کوین توسط مراجع مالیاتی یک کشور جزو دسته دارایی قرار بگیرد، صاحبان آن باید مشل یک واحد آپارتمان وقتی آن را می خرند یا می فروشند یا وقتی قیمت آن بالا و پایین می رود، مالیات پرداخت کنند.

اگر روزی همه حکومتهای کشورهای دنیا بخواهند استفاده از بیت کوین را ممنوع کنند، به احتمال زیاد نمی توانند به یک توافق مشترک برسند. حتی اگر بعضی از کشورها موفق شوند آن را ممنوع کنند، کشورهای دیگر پا پیش خواهند گذاشت و از ماینرها و کار آفرینان و معامله گران بیت کوین استقبال خواهند کرد. اشخاص با استعداد و شروت افراد به کشورهایی سرازیر می شود که قوانین ساز گارتری با بیت کوین دارند و این امر باعث می شود بقیه کشورها در سیاستهایشان تجدید نظر کنند.

آیا استخراج بیت کوین هدر دادن انرژی است و به محیط زیست آسیب می رساند؟

تا ژوئن سال ۲۰۱۹ زمانی که این کتاب نوشته می شود، شبکه بیت کوین سالانه حدود ۷۳ تراوات-ساعت برق مصرف می کند. کمی بیشتر از مصرف سالانه برق کشور اتریش یعنی ۶۹ تراوات-ساعت و خیلی خیلی کمتر از مصرف سالانه پرمصرف ترین کشورهای دنیا یعنی چین به اندازه ۶٬۱۰۰ تراوات-ساعت و مصرف سالانه ایالات متحده به اندازه ۳٬۹۰۰ تراوات-ساعت.

منتقدان به میزان مصرف بیت کوین اشاره می کنند و معتقدند خیلی بالا است. درواقع این نقد وارد است، اما به این معنی این نیست که بیت کوین انرژی هَدر می دهد یا برای محیط زیست خطرناک است. منبع انرژی برقی که استخراج کنندگان بیت کوین معمولا از آن استفاده می کنند و ارزشی که بیت کوین بوجود می آورد، می تواند برای در ک بهتر موضوع به ما کمک کند.

جلو گیری از هدر رفتن انرژی از راه استخراج بیت کوین

استخراج بیت کوین می تواند موجب مصرف بهینه اضافه ظرفیت نیرو گاهها شود. صنعت استخراج هم سیار است، هم حاشیه سود پایینی دارد. بنابراین شرکتهای فعال در این حوزه امکان و انگیزه لازم برای جستجوی برق ارزان را دارند. معمولاً برق ارزان در مکانهای دور از دسترس پیدا می شود که در آنجا از همه ظرفیت تولید استفاده نمی شود.

بیشترین استخراج کنندگان بیت کوین در چین مستقر هستند که در آنجا نیروگاههای برق مجموعاً ۲۰۰ تراوات-ساعت برق اضافی تولید می کنند. بزرگترین مرزعه باتری جهان فقط قادر به ذخیره ۵/۰٪ از آن است، پس این مقدار انرژی را نمی توان جایی ذخیره، و به

سادگی به نقاط دور منتقل کرد و عملاً بلااستفاده میماند. بجای هَـدر دادن این انـرژی، نیروگاهها می توانند آن را با استفاده از دستگاههای استخراج، به بیت کوین تبدیل کنند. این موضوع هرجایی از دنیا که مقدار انرژی تولید شده از مقدار مصرف بیشــتر اســت، صــدق می کند.

وابستگی صنعت استخراج بیت کوین به انرژیهای تجدید پذیر

امروزه انرژی مصرفی در صنعت استخراج بیت کوین از انرژیهای تجدیدپذیر که کمترین ضرر را به محیط زیست می رسانند تأمین می شود. بر اساس آخرین بر آوردها، حدود ۷۵٪ انرژی استخراج بیت کوین از آب، خورشید، باد، یا انرژی گرمایش زمین تامین می شود. حدود ۵۰٪ از استخراج بیت کوین با استفاده از انرژیهای تجدیدپذیر، فقط در یک بخش چین و با استفاده از برق تولید شده با انرژی سدها انجام می پذیرد.

نیروگاههای آبی ظرفیت تولید برق بالایی دارند ولی این ظرفیت غالباً بلا استفاده می ماند. استخراج بیت کوین از این اضافه ظرفیت استفاده می کند چون مراکز استخراج می توانند در کنار نیروگاههای برق احداث شوند و از هزینههای اضافی انتقال برق جلوگیری کنند. در آمد حاصل شده از استخراج بیت کوین می تواند به گسترش تحقیقات و سود آور تر شدن تولید برق با استفاده از انرژی آب منجر شود و دیگران را به استفاده از آن ترغیب کند.

صنعت استخراج بیت کوین همچنین می تواند مشوقی باشد بـرای اسـتفاده هرچـه بیشــتر از انرژی تولید شده از خورشید، باد و گرمایش زمین.

صنعت استخراج موجب خلق یک پول مطمئن و قابل دسترس برای همگان میشود

ماینرها امنیت شبکه بیت کوین را تأمین می کنند. همان طور که در فصل ۲ توضیح دادیم، تقلب برای ماینرها خیلی گران تمام می شود چون آنها برای یافتن اعداد نادری که منجر به ساخته شدن بلاکهای معتبر می شود، برق زیادی مصرف می کنند. هرچه تعداد ماینرها در شبکه بیت کوین بیشتر شود، امکان حمله به آن هم مشکل تر می شود. انرژی صرف شده برای تأمین امنیت شبکه بیت کوین را با هزینه لازم برای ساخت و نگهداری از یک گاوصندوق که از ۲۰۰ میلیارد دلار دارایی با ارزش نگهداری می کند مقایسه کنید.

بیت کوین ممکن است برای فردی که در کشورهای پیشرفته زندگی می کند، یک گزینه از گزینه های متعدد مالی باشد ولی برای کسانی که در دیگر نقاط دنیا زندگی می کنند خدمات مالی مثل ApplePay یا venmo فراهم نیست. اگر مصرف بسرق صنعت استخراج بیت کوین را هَدر دادن انرژی بدانیم، درواقع انگار کاربردی که بسرای افسراد محسروم از تکنولوژی فراهم می کند را نادیده گرفته ایم. بخشی از این انسرژی صرف پسردازش تراکنش های افرادی می شود که حساب بانکی یا مدارک هویتی ندارند، یا نمی خواهند فعالیت های مالی شان تحت نظارت شدید دولت ها باشد. ممکن است کارایی کارت اعتباری در کشوری مثل ایالات متحده از بیت کوین بیشتر باشد، اما برای یک کارگر مهاجر ساکن شهر دبی یا یک ایرانی که زیر سایه تحریم های سازمان ملل زندگی می کند، قابل استفاده نیست.

مصرف انرژی و نو آوری در تکنولوژی

بیت کوین نو آوری بزرگی است و سیستم مالی رایج دنیا نمی تواند امکاناتی که در این کتاب درباره آن صحبت کردیم را برای مردم فراهم کند. از نظر تاریخی تکنولوژی های جدید جایگزین سیستم های قدیمی می شوند و از آن ها پر مصرف ترند. برای نمونه اثر

استفاده از خودرو بر اسب، اثر بیمارستان امروزی در مقابل چادرهایی که در فضای باز برپا می شدند، اثر ماشین لباس شویی بر شستشوی دستی، اثر فریزر بر جعبه یخی، اثر لامپ الکتریکی بر لامپ روغنی را در نظر بگیرید. هزینه الکتریسیته نوآوریهای جدید در برابر اثر مثبتی که بر کیفیت زندگی می گذارند، ناچیز است. هرچه تمدن پیشرفت می کند، سرانه مصرف انرژی هم بالاتر می رود. نوآوری باعث پیشرفت جامعه می شود و باید بهای آن را پرداخت کرد. بهای در اختیار داشتن یک سیستم مالی در دسترس و امن، مصرف بالای انرژی است. بیت کوین انرژی زیادی مصرف می کند ولی در عین حال موجب پیشرفت در فنآوری انرژیهای تجدید پذیر می شود. بیت کوین ارزش بالایی برای همه مخصوصاً برای فقیران و محرومان فراهم می کند و جایگزین یک سیستم قدیمی می شود که در حال حاضر حتی بیشتر از آن انرژی مصرف می کند.

ممکن است کسی بتواند شبکه بیت کوین را با استفاده از یک آبر کامپیو تر یا یک کامپیو تر کوانتومی هک کند؟

روی کاغذ بله، یک نفر با توان پردازشی کافی می تواند به شبکه بیت کوین حمله کند ولی در عمل این کار بسیار دشوار است.

این فرد با احتساب توان پردازشی سختافزارهای امروزی باید بیشتر از ۱ میلیارد دلار برای تهیه ادوات استخراج هزینه کند که برای کار کردن به انرژی تولیدی ۸ نیروگاه برق-آبی نیاز دارند. در حالی که اگر او این تشکیلات را صرفاً برای استخراج بیت کوین و نه حمله به شبکه به کار گیرد، سود خوبی نصیبش خواهد شد. پس چنین کاری از نظر اقتصادی غیرمنطقی است.

در زمان نوشته شدن این کتاب:

۱- کامپیوترهای کوانتومی نسبت به کامپیوترهای مرسوم، چندین برابر کُندترند.

۲- ساختن کامپیو ترهای کوانتومی به شدت گران است و بخاطر همین مساله تـا مـدتها
 ساخت آنها صرفه اقتصادی نخواهد داشت.

۳- الگوریتم های کوانتومی شناخته شده امروزی یک جهش بزرگ در صنعت کامپیو ترهای کوانتومی هستند، ولی همچنان برای شکستن رمزنگاری استفاده شده در بیت کوین، باید میلیاردها از این کامپیو ترها برای میلیاردها سال کار کنند.

حتی اگر دانشمندان الگوریتمهای کوانتومی جدیدی ابداع کنند که قدرت شکستن رمزنگاری مدرن را داشته باشد، می توان از روشهای رمزنگاری جدیدی در بیت کوین استفاده کرد که در مقابل الگوریتمهای کوانتومی مصون هستند.

به عبارت دیگر، جامعه کاربران و توسعه دهندگان بیت کوین قادرند همیشه یک قدم از حمله کامپیوترهای کوانتومی جلوتر باشند. هرچند جامعه بیت کوین باید نسبت به احتمال رخ دادن حملههای بزرگ در شبکه بیت کوین هوشیار باشد، ولی برای کاربران معمولی جای نگرانی نیست.

بیت کوین چطور می تواند غیرمتمر کز بماند؟

یکی از مهم ترین ویژگیهای بیت کوین این است که هر کسی می تواند یک نسخه از دفتر کل بیت کوین را که سابقه تک تک تراکنشهای شبکه را در درون خود دارد، دانلود کند و خودش سوابق تراکنشها را بازبینی و از درستی آن اطمینان پیدا کند.

همانطور که در فصل ۲ گفتیم، این کاری است که یک فول-نود انجام میدهد. هرچه راهانداختن و نگهداری از این فول-نودها برای کاربران راحت تر باشد، مقاوت شبکه بیت کوین در مقابل سانسور بالاتر خواهد رفت. اگر شبکه بیت کوین مجبور باشد به فول نودهای چند شرکت بزرگ یا تعداد کمی از افراد ثروتمند تکیه و اعتماد کند، آنها ممکن است با هم تبانی کنند و سابقه تراکنشها را تغییر دهند یا بیت کوین دیگران را به سرقت ببرند. هر کاربر با راهانداختن یک فول-نود می تواند همه چیز در شبکه بیت کوین را شخصا بازبینی کند و نیازی به اعتماد کردن به دیگران ندارد. اگر پیشنیاز راه انداختن فول-نود، سرور گرانقیمت یا اینترنت پرسرعت باشد، افراد فقیر چارهای جز اعتماد کردن به دیگران ندارند و کارهای پیشرو در فقرآوری تمرکز پیدا خواهد کرد.

خوشبختانه چون راهانداختن فول-نود به ملزومات خاصی نیاز ندارد، هزاران هزار کاربر در سرتاسر دنیا که هیچ آشنایی با همدیگر ندارند، همواره قادرند بلاکچین بیت کوین را بازبینی و تأیید کنند. علاوه بر این هرچه فول-نودهای سختافزاری و آماده به کار بیشتر و بیشتری به بازار عرضه شوند، راهاندازی فول-نود برای افرادی که دانش فنی ندارند امکان پذیر تر می شود. در حال حاضر چندین متخصص علوم کامپیوتر و ریاضیدان در موسساتی چون MIT و Stanford در حال طراحی روشهایی هستند که به هر کس اجازه می دهد روی گوشی تلفن همراهش یک فول-نود اجرا کند و این مساله در نهایت به غیرمتمر کز شدن هرچه بیشتر شبکه بیت کوین کمک خواهد کرد.

آیا بیت کوین از حریم خصوصی حفاظت می کند؟

یکی تصور غلط و رایج این است که تراکنشهای شبکه بیت کوین ناشناس هستند. اما حقیقت ماجرا این است که می توان با نام مستعار و نه کاملاً ناشناس از بیت کوین استفاده کرد و با کمی تجزیه و تحلیل روی تراکنشهای افراد، می توان به هویت آنها پی برد. یک کاربر بیت کوین می تواند با هشیاری و رعایت کردن نکات امنیتی، تراکنشهایش را به صورتی مخفی کند که ردگیری آنها مشکل باشد. هر چند دولتها یا شرکتهایی که در این زمینه تخصص دارند، می توانند با تخصیص زمان و منابع مورد نیاز کافی، همچنان افراد و تراکنشهای آنها را در شبکه بیت کوین ردگیری کنند.

(درحالحاضر سرویسهای جدیدی در قالب کیف پول، خدمات تأمین حریم خصوصیی و تراکنشهای ناشناس برای بیت کوین ارائه می دهند. خوانندگان این کتاب باید هشیار باشند و قبل از استفاده از این سرویسها تحقیق جامع و کاملی درباره این موضوع انجام بدهند. کیف پولهای «سامورایی» و «واسابی» در حالحاضر از معروف ترین فراهم کنندگان سرویس «کوین جوین» هستند. – م)

گذشته از این مسائل بیت کوین نسبت به سیستمهای پرداخت موجود، حریم خصوصی بیشتری برای کاربرانش فراهم می کند. صورت حسابهای آنلاین را می توان بدون فاش کردن اطلاعات خصوصی مثل نام خریدار یا حساب بانکی و آدرس او پرداخت کرد. این، از سیستم بانکی رایج خیلی بهتر است که در آن هر روز دولتها، شرکتهای برزگ، و فروشندگان به اطلاعات افراد دسترسی پیدا می کنند و آن را با دیگران به اشتراک می گذارند، می فروشند، یا اطلاعات خصوصی آنها را فاش می کنند.

تکامل مداوم و برنامه ریزی شده بیت کوین، مثل «شبکه لایتنینگ»، «تَپروت» و «امضای الکترونیکی شنور» (نام تکنولوژی هایی که قرار است در آینده به پروتکل بیت کوین

اضافه شود. - م) امکان تراکنشهای خصوصی بیت کوین را ارزانتر و آسانتر می کنند. بیت کوین پتانیسل تبدیل شدن به یک تکنولوژی فوقالعاده برای تأمین حریم خصوصی را دارد که موجب خواهد شد کنترل و زیرنظر قراردادن مسائل مالی عموم مردم برای دولتها و شرکتهای بزرگ به شدت دشوار شود.

در اوایل کار اینترنت هم، اطلاعات شبکه به صورت عمومی و رمزنگاری نشده منتقل می شد. وقتی کاربران و کسب و کارها به تراکنش های خصوصی تری احتیاج پیدا کردند، مهندسان لایه هایی بر روی اینترنت اضافه کردند. ارتباطات امن و خصوصی در حال حاضر به وسیله اپلیکیشن های پیامرسان که به صورت خود کار پیام های رمزنگاری شده ارسال می کنند، امکان پذیر است. بیت کوین هم روش مشابهی پیش گرفته است.

بیت کوین چطور می تواند نیازهای ۷ میلیارد نفر را برطرف کند؟

در سال ۱۹۸۹ میلادی که شبکه جهانی و ب ابداع و بر بستر شبکه اینترنت به کاربران این شد، کسی حتی تصورش را هم نمی کرد از نظر فنی امکان تبادل عکس بین کاربران این شبکه وجود داشته باشد، چه برسد به ویدیو. با گسترش و پیشرفت تکنولوژی، اینترنت امروزه به جایی رسیده است که می توان اپلیکیشن هایی مثل اشتراک گذاری ویدیو و ویدیو کنفرانس را که حجم داده بالایی مصرف می کنند، بر روی آن اجرا کرد. در هر دقیقه ۳۰۰ ساعت ویدیو فقط روی سایت یو توب آپلود، و روزی ۵ میلیارد ویدیو توسط کاربران دیده می شود. برای توسعه بیت کوین هم راههای زیادی وجود دارد.

همان طور که در فصل ۴ توضیح دادیم، در حال حاضر ظرفیت بیت کوین از طریق شبکه لایتنینگ تقویت می شود. شبکه لایتنینگ علاوه بر بالا بردن حریم خصوصی تراکنش، باعث افزایش ظرفیت شبکه بیت کوین می شود.

شبکه لایتنیگ می تواند میلیون ها تراکنش بیت کوین را در هر ثانیه پردازش کند. بیت کوین در مسیری قرار دارد که ظرفیت آن به صورت تصاعدی رشد می کند، در حالیکه سیستم سنتی پرداخت ویزا خطی و صرفاً با اضافه کردن سخت افزارهای جدید ارتقا می یابد. بیت کوین می تواند انقلابی در نظام پرداخت پدید آورد و با استفاده از امکان پرداخت های خُرد، به کوچکی ۱/۱۰۰۰ ساتوشی، موجب بوجود آمدن محصولات جدیدی شود.

با استفاده از ترکیب تراکنش هایی که بر روی شبکه بیت کوین انجام می شوند و محتاطانه، کُند، فوق امن و مقاوم در برابر سانسور هستند، و تراکنش هایی که بر بستر شبکه لایتنینگ و به صورت دسته ای، آنی، و ارزان هستند، بیت کوین می تواند تبدیل به یک سیستم پرداخت جهانی شود. این چشم اندازی است که باید به دنبال آن برویم، چون باعث می شود قدرت مالی هرچه بیشتر از دستان دولتها و شرکتهای بــزرگ خــارج شــود و دوباره به دست مردم بازگردد.

در حال حاضر تصور اینکه بیت کوین بتواند نیازهای میلیاردها نفر را بـرآورده کنـد کمی دشوار است. همان طور که ارسال ویدیو به میلیاردها نفر روی اینــترنت نــاممکن بــه نظــر میرسید.

آیا نابرابری ثروت در بیت کوین وجود دارد؟

افرادی که در مراحل اولیه بیت کوین حاضر بودند، فرصت داشتند تعداد زیادی بیت کوین جمع کنند. هرچند اطلاعات بلاکچین نشان میدهد تعداد زیادی از این افراد، بیت کوینشان را در طول سالهای ۲۰۱۹ تا ۲۰۱۲ فروخته اند. خیلی از خریدارانی که در سال ۲۰۱۱ بیت کوین ۱ دلاری خریدند، چند ماه بعد آن را ۴ دلار فروختند یا چند ماه بیشتر صبر کردند و ۳۰ دلار فروختند.

خیلی از این افراد جرأت نداشتند در خلال نوسانهای قیمتی شدید روزهای اول بیت کوین در بازار باقی بمانند، یا کلیدهای خصوصی و در نتیجه بیت کوینهایشان را برای همیشه از دست دادند. آنهایی که باقی ماندند از همان روز اول از آن پشتیبانی کردند و به پتانسیل بیت کوین برای تغییر دنیا اعتقاد واقعی داشتند. امروزه چند هزار آدرس بیت کوین هستند که اکثر بیت کوین موجود در آنها ذخیره شده است. بعضی از این آدرسها متعلق به افرادی است که بینهایت ثروتمندند. بیشتر آنها شرکتهایی مثل بایننس و کوینبیس هستند که از آن آدرسها برای ذخیره ثروت دهها هزار مشتری خود استفاده می کنند. از آنجا که هیچ گونه رابطه مستقیمی بین آدرسها و کاربران وجود ندارد، توزیع دقیق ثروت به راحتی قابل تشخیص نیست.

بیت کوین مشکل نابرابری اقتصادی را حل نخواهد کرد. هر کس این را بگوید، خلاف واقعیت گفته است. اما به عنوان ابزاری دردسترس همگان، فرصتی عادلانه برای پسانداز در آمد مردم جهان فراهم می کند که برخلاف سیستمهای مالی رایج در جهان از دستبرد دولتها مصون است.

اگر فقط ۲۱ میلیون بیت کوین وجود داشته باشد، چطور همه مردم جهان می توانند از آن استفاده کنند؟

واحد اسکناسهای رایج دنیا معمولاً به ۱۰۰ زیر واحد شکسته می شود و اسم آنها عموماً «پِنی» یا «سنت» است. دلار آمریکا و یورو هرکدام می توانند به ۱۰۰ سنت شکسته شوند، واحد پول چین می تواند به ۱۰ جائو یا ۱۰۰ فن و پول چکسلواکی به ۱۰۰ هالر.

از سوی دیگر بیت کــوین را می تــوان بــه ۱۰۰٬۰۰۰ واحــد کوچکــتر تقســیم کــرد. کوچکترین واحد بیت کوین ساتوشی نام دارد که از اسم خالق آن گرفته شده است.

بنابراین عرضه کل بیت کوین ۲,۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ساتوشی خواهد بود. این رقم تقسیم پذیر تر از دلار آمریکا با جمع نقدینگی ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ سینت، در زمان نگارش این کتاب است. بخش پذیری بیت کوین برابر یا حتی بیشتر از دلار آمریکا است.

فرض کنید بخواهیم همه ساتوشیهای موجود را به تساوی بین ۷ میلیارد جمعیت دنیا تقسیم کنیم، در نتیجه ۳۰۰,۰۰۰ ساتوشی معادل ۱/۰۰۳ بیت کوین به هرنفر خواهد رسید. بنابراین اگر روزی بیت کوین تبدیل به پول رایج جهان شود به نظر می رسد برای انجام فعالیتهای مالی مردم دنیا به اندازه کافی بخش پذیر باشد.

من استطاعت خرید بیت کوین را ندارم. قیمت آن خیلی بالاست!

بیت کوین به واحدهای کوچکتری تقسیم می شود، بنابراین می توان یک بخش کوچکی از آن را خریداری کرد. در زمان نگارش این کتاب می توان با ۵۰۰,۰۰۰ تومان، ۱۸۰,۰۰۰ بیت کوین معادل ۱۸۰,۰۰۰ ساتوشی خریداری کرد.

چگونه می توانم بیت کوین بدست بیاورم؟

راههای اصلی کسب بیت کوین شامل موارد زیر است:

- ١. استخراج كردن
  - ۲. خریدن
- ۳. در ازای دستمزد

استخراج

در حال حاضر حاشیه سود استخراج بیت کوین بسیار پایین است. شبیه به صنعت استخراج طلا نیاز به ابزار، ارتباطات صنعتی، و دانش تخصصی در زمینه سود آوری، سالها تجربه، و میلیونها دلار سرمایه دارد. برای همین، صنعت استخراج بیت کوین تبدیل به تجارتی برای شرکتهای بزرگ با منابع و دانش زیاد شده است، و اشخاص بی تجربه نخواهند توانست از آن سودی کسب کنند. برای افراد تازهوارد گزینههای خرید و دریافت در ازای دستمزد، به صرفه تر از گزینه استخراج هستند.

خريدن

راههای زیادی برای خرید بیت کوین وجود دارد. بعضی از آنها از بقیه خصوصی تر هستند. خرید از خودپردازهای بیت کوین و مبادله بی واسطه، هم سرعت بالایی دارد و هم تقریباً خصوصی است.

سرمایه گذاران می توانند در صرافی های آنلاین ثبت نام کنند و باید مدارک هویتی خود را برای آنها ارسال کنند. فرآیند احراز هویت از چند دقیقه تا چند روز طول می کشد. این شرکتها شبیه به بانک عمل می کنند و از بیت کوین و پول فیات مشتریان شان نگهداری

می کنند. استفاده از آنها به قیمت از دست دادن حریم خصوصی تمام می شود، ولی مشتریان آنها می توانند بعد از خرید بیت کوین آن را به کیف پولهای شخصی خود منتقل و از مالکیت آن اطمینان حاصل کنند.

در ازای دستمزد

هركسى مى تواند با استفاده از يك كيف پول بيت كوين يا لايتنينگ به صورت مستقيم در ازاى فروش كالا يا خدمات، بيت كوين دريافت كند. كارمندان مى توانند بخشى از حقوق شان را به جاى پول فيات به صورت بيت كوين دريافت كنند.

چگونه از یک کیف پول بیت کوین استفاده کنم؟

انواع مختلفی از کیف پولهای بیت کوین وجود دارد. کیف پولهای نرم افزاری قابل نصب روی کامپیوتر و موبایل، کیف پولهای سختافزاری، و کیف پولهای قابل دسترس به صورت و بسایتهای آنلاین. هر کدام از آنها از نظر امنیت، راحتی در استفاده، و رعایت حریم خصوصی ضعف و قوتهایی دارند که کاربران باید آنها را بررسی کنند.

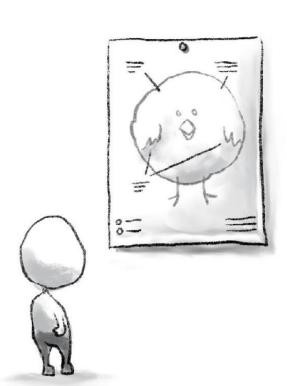
یک راه نسبتا امن برای ذخیره بیت کوین، استفاده از کیف پولی است که اختیار تام بیت کوینها را به دست صاحبش می سپارد. آنها در قسمت کیف پولهای سخت افزاری در بخش منابع تکمیلی این کتاب فهرست شده اند. در همین حال راحت ترین راه برای شروع این است که یک کیف پول رایگان روی تلفن همراه نصب شود. برخی از این نوع کیف پولها هم در بخش منابع تکمیلی فهرست شده اند.

اولین کار بعد از نصب و راهاندازی یک کیف پول بیت کوین، ساختن یک نسخه پشتیبان است که به «کلمات بازیابی» (کلماتی که اطلاعات موردنیاز برای بازیابی کیف پول بیت کوین در آنها ذخیره شده است. تعداد این کلمات معمولاً ۱۲ یا ۲۴ کلمه است. - م) معروف هستند. اگر به هر دلیلی کیف پول از بین برود می توان از این کلمات برای بازسازی مجدد آن استفاده کرد. معمولاً آنها را روی یک تکه کاغذ می نویسند. کیف پول با استفاده از این کلمات به طور کامل بازیابی می شود، پس باید در یک جای امن از آنها نگهداری کرد. با این کلمات باید مثل شمش طلا یا الماس رفتار کرد و در حفظ آنها کوشید چون ارزش قابل توجهی دارند. با پیشرفت فن آوری، کیف پولهای جدید برسهولت در استفاده، کاربرد، امنیت، و رعایت حریم خصوصی تمرکز خواهند کرد.

یک کیف پول بیت کوین بعد از راهاندازی اولیه می تواند یک آدرس منحصر به فرد به ازای هر تراکنش بسازد. این روش با روش معمول پرداختهای بانکی که هر مشتری فقط یک

شماره حساب دارد، متفاوت است. بیت کوین با استفاده از این آدرسهای منحصربهفرد مربوط به کیف پول کاربران، بهتر می تواند از حریم خصوصی آنها محافظت کند.

همانطور که در قسمت «چرا صرافیهای بیت کوین هَک میشوند؟» شرح دادیم، اگر سرمایه گذاران بیت کوینهایشان را در صرافیهایی آنلاین نگهداری کنند در معرض خطر هَک شدن خواهند گرفت. برداشت و انتقال بیت کوینها به کیف پول شخصی بعد از خرید، این ریسک را از بین می برد.

واژه نامه

آدرس - address

آدرسِ بیت کوین شبیه به شماره حساب بانکی است و برای دریافت بیت کوین از آدرس استفاده می شود. هر آدرس یک کلید خصوصی مربوط به خود را دارد. این کلید خصوصی امکان ساختن امضای دیجیتال مختص به آن آدرس را فراهم می کند و به صاحب آن اجازه خرج یا منتقل کردن بیت کوین را می دهد.

بانکور - bancor

نام واحد پول جهانی که در کنفرانس برتون وودز در سال ۱۹۴۴ پیشنهاد شده بود.

برادر بزرگ – big brother

در رمان ۱۹۸۴، برادر بزرگ نماد و چهره حکومتی است که به اشکال گوناگون بر زندگی طبقات مختلف مردم نظارت و کنترل دارد. تصویر چهره این مرد در سرتاسر شهر مورد روایت داستان نصب شده و حس تحت کنترل بود را به شهروندان القا می کند.

بیت کوین - Bitcoin

یک پول دیجیتالی، با عرضه محدود و برپایه یک سیستم غیرمتمرکز که توسط شخص ناشناسی به نام ساتوشی ناکاموتو خلق شده است.

بیت کوین - bitcoin

واحد پول شبکه بیت کوین. هر بیت کوین ۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ساتوشی است. (هم نام شـبکه هم واحد پول، بیت کوین است. اولی با حرف بزرگ شروع می شود، دومی با حرف کوچـک. - م)

block - 火火

یک گروه از تراکنشهای بیت کوین که توسط عدد اثبات-کار، با هم دستهبندی شدهاند. اگر بلاک چین بیت کوین را شبیه به یک دفتر حسابداری در نظر بگیریم، یک بلاک درواقع یک برگه از آن دفتر خواهد بود که تقریباً هر ۱۰ دقیقه ساخته می شود.

بلاک چین – blockchain

سیستمی برای پیاده سازی دفتر کل غیر متمر کز، و پیشگام آن بیت کوین است. بیت کوین با استفاده از بلاک چین مقدار بیت کوین موجود در هر آدرس را محاسبه می کند. جزء تشکیل دهنده بلاک چین، یک بلاک است.

تكنولوژی بلاکچين – blockchain technology

سیستمهایی که بر پایه مدل بلاک چین بیت کوین ساخته شدهاند. اما هیچکدام از آنها به اندازه بیت کوین و چند ارز دیجیتالی دیگر، بطور گسترده مورد استفاده قرار نگرفتهاند.

BTC

نماد و نشانگر بیت کوین در صرافیها و کیف پولها. XBT هم یک نماد معروف دیگر برای بیت کوین است.

مرجع - central authority

آژانس یا سازمانی که وظیفه تصمیم گیری برای یک سیستم موردنظر را بر عهده دارد.

متمرکز – centralized

سیستمی که می توان آن را با از بین بردن یک فرد یا شرکت، به کلی از بین بسرد. بسرای مثال مجموعه ای را در نظر بگیرید که توسط یک نفر، یک شرکت، و یا یک دولت مدیریت می شود.

crypto-to-crypto exchanges

صرافی هایی که در آن ها فقط از ارزهای دیجیتال استفاده می شود.

غیرمتمرکز – decentralized

سیستمی که پایه هایش برخلاف یک سیستم متمرکز، فقط بر یک شخص یا یک نهاد استوار نیست.

امضاء دیجیتال - digital signature

امضاء دیجیتال اثبات می کند که کاربر یا امضا کننده، کلید خصوصی آدرس بیت کوین موردنظر را در دست دارد. این از نظر مفهومی شبیه به این است که یک نفر برای تایید مالکیت حسابش در بانک، اقدام به امضاء کردن چک می کند. ولی مزیت مدل دیجیتال آن این است که نیازی به نشان دادن دست خط صاحب بیت کوین نیست. یعنی برای ارسال بیت کوین، صاحب آن با به کارگیری امضاء دیجیتال، تراکنش را بدون فاش کردن کلید خصوصی امضاء می کند.

پولدلار – dollar standard

سیستم مالی جهانی بر پایه و تحت تسلط دلار آمریکا. این سیستم از سال ۱۹۴۴ و همزمان با کنفرانس بینالمللی برتون وودز پایه گذاری شد و در سال ۱۹۷۱ با استفاده از دلارنفتی ادامه پیدا کرد.

يول فيات - fiat currency

ارز ملی هر کشوری که توسط بانک مرکزی تولید میشود.

fiat-to-crypto exchanges

صرافی هایی که اجازه معامله مستقیم پول فیات به ارز دیجیتال میدهند.

FOMO - "Fear of missing out"

اصطلاحی است که برای تعریف طرزفکر گروهی و تصمیمهای خریدِ غــیرمنطقی به کــار میرود.

فول-نود - full node

نرمافزار بیت کوین که هر کسی می تواند با اجرا کردن آن اعتبار دفـتر کـل حسـابداری بیت کوین را بازبینی و از درستی آن اطمینان حاصل کند.

gold standard - پول طلا

یک سیستم پولی که در آن ذخائر طلا، پشتوانه پول فیات یک کشور باشد.

هَو ينگ - Halving

رویدادی که هر ۴ سال در شبکه بیت کوین اتفاق میافتد و در آن، پاداش ساختن هر بلاک برای ماینرها نصف میشود.

KYC - "know your customer"

قوانین دولتی، بانکها و صرافیها را مجبور به پذیرش شرایطی می کند که بر اساس آنها هر فرد برای گرفتن خدمات بانکی باید اطلاعات شخصی زیادی به آنها بدهد. این اطلاعات شخصی بر اساس قانون باید با دولتها به اشتراک گذاشته شود.

leveraged exchange

به صرافیهایی می گویند که در آنها می توان تا ۱۰۰ برابر موجودی، معامله کرد.

شبکه لایتنینگ - lightning network

نام سیستمی که برای افزایش حجم تراکنشهای بیت کوین تا میلیونها تراکنش بر ثانیه، توسعه داده شده است. علاوه بر آن، این نو آوری در بیت کوین باعث بالا رفتن حریم خصوصی در تراکنشها خواهد شد.

نقد شوندگی - liquidity

به مقدار مشخصی از یک دارایی گفته میشود که میتوان در یک زمان مشخص خریـــد و فروش کرد.

شبکه توری – mesh networking

شبکهای که در آن هر نقطه یا گره، به صورت یک مسیریاب مستقل عمل می کند، بدون توجه به اینکه به شبکه دیگری متصل است یا خیر. اگر بخشی از شبکه به طور مستقیم از یک گره قابل دسترس نباشد، این شبکه از تمام مسیرهای دیگر تلاش می کند برای رسیدن به گره مورد نظر، مسیری پیدا کند. در حال حاضر دستگاههای قابل حملی برای ایجاد شبکه توری در بازار وجود دارند که بدون نیاز به شبکه اینترنت امکان ارسال تراکنشهای بیت کوین را فراهم می کنند.

ماینر یا استخراج کننده بیت کوین - miner

یک فرد یا یک گروه (استخر استخراج)، که از دستگاههای مخصوصی برای پیــدا کــردن اعداد اثبات-کار و ساختن بلاکهای جدید در شبکه بیت کوین استفاده می کنند.

پاداش استخراج / کارمزد استخراج – mining reward / miner fee

بیت کوین هایی که ماینرها در ازای پردازش تراکنشهای کاربران و تامین امنیت شبکه بیت کوین به دست می آورند.

Octopus card

کارت پرداخت الکترونیکی که در کشور هنگ کنگ مورد استفاده قرار می گیرد.

تراکنش خارج از شبکه بیت کوین - off-chain transaction

تراکنشی که روی بلاکچین بیت کوین ثبت نمی شود. شبیه به تراکنش های شبکه لایتنینگ.

تراکنش روی شبکه بیت کوین - on-chain transaction

تراکنشی که مستقیما بر روی بلاکچین بیت کون پردازش و ثبت میشود.

اورولی - orwellian

به سیاستهای کنترلی دولتهای سر کوب گر مدرن که معمولاً از راه تبلیغات، تحت نظر قرار دادن و شنود شهروندان، انتشار اخبار نادرست، انکار حقیقت، و دستکاری گذشته اعمال می شود، رفتارهای اورولی می گویند، که توسط حکومتهای سر کوبگر مدرن مورد استفاده قرار می گیرد. این وضعیت و شرایط اجتماعی را جرج اورول در رمانهایش، به ویژه کتاب ۱۹۸۴ توصیف کرده است، و به همین خاطر، به آن اورولی یعنی منسوب به اورول می گویند.

همتا - به - همتا - peer - to-peer

نام گونهای از معماری شبکههای کامپیوتری است که در آن نودها (کامپیوترهای) متصل به هم (همتا)، بدون نیاز به سیستم مدیریت مرکزی با یکدیگر تبادل داده می کنند. این نوع شبکه ساده ترین و سریع ترین روش شبکه سازی است.

peer-to-peer exchanges

صرافی که هیچ دخالتی در کار معامله کاربرانش ندارد و معامله توسط کاربران به صــورت مستقیم و بدون واسطه از راه تماس یا حتی قرار حضوری انجام می گیرد.

کلید خصوصی - private key

کلید خصوصی مثل رمزعبور حساب بانکی است و اجازه انتقال دادن یا خرج کردن بیت کوین از کیف پول را به کاربر میدهد. در اختیار داشتن کلید خصوصی بیت کوین یعنی مالکیت بر آنها.

اثبات کار - Proof-of-work

فرایندی که ماینرها با استفاده از آن ثابت می کنند به اندازه کافی انرژی الکتریسیته برای ساختن بلاک جدید مصرف کردهاند. بعد از تایید شدن، این بلاک جدید به بلاکهای قبلی بلاک چین افزوده می شود.

بلاک چین عمومی - public blockchain

نوعی بلاک چین که در دسترس همگان است و هرکس بخواهد می تواند آن را دانلود کند و به محتویات آن دسترسی داشته باشد.

sat / satoshi

كوچكترين واحد بيت كوين. ١٠٠,٠٠٠,٠٠٠ ساتوشي برابر است با ١ بيت كوين.

Satoshi Nakamoto

خالق بیت کوین که تا به امروز کسی به هویت او پی نبرده است.

کلمات بازیابی - seed

تعداد این کلمات معمولاً ۱۲ یا ۲۴ کلمه است. اطلاعات موردنیاز برای بازیابی بیت کوینها در این کلمات ذخیره شده است. بنابراین هر کس به این کلمات دسترسی داشته باشد درواقع صاحب آن بیت کوینها است.

تحت نظر گرفتن – surveillance

تحت نظر قرار دادن رفتارها و کارها، با هدف تاثیر گذاری، مدیریت، یا هدایت کردن فردی که تحت نظر قرار گرفته است.

کیف پول – wallet

یک نرمافزار یا دستگاه سختافزاری که به کاربران اجازه میدهد بیت کوین دریافت یا ارسال کنند.

white paper - وایت پیپر

یک مقاله معتبر تخصصی و علمی که درباره یک موضوع مشخص نوشته شده است. ساتوشی ناکاموتو در اکتبر سال ۲۰۰۸ از این قالب برای توضیح بیت کوین و جزئیات فنی آن استفاده کرد.

Additional Resources

The Bitcoin Whitepaper

<u>Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System</u> by Satoshi Nakamoto is the original masterpiece that set the last ten years' worth of financial innovation in motion.

Source Code

<u>Bitcoin Core</u> is the source code for Bitcoin's reference full node software. Originally created by Satoshi Nakamoto, Bitcoin Core has contributions from over 500 developers around the world.

Books

The Internet of Money (Vol 1 & 2) by Andreas M. Antonopoulos is an in-depth dive into the "why" of Bitcoin in a series of his essays and talks.

<u>Programming Bitcoin</u> by Jimmy Song is a hands-on technical guide from one of the leading teachers on Bitcoin programming for developers interested in building with and contributing to the technology.

<u>The Bitcoin Standard</u> by Saifedean Ammous provides an economic history of money and an explanation of how Bitcoin provides an alternative to central banking.

Inventing Bitcoin by Yan Pritzker is a step-by-step walkthrough how Bitcoin works, with nothing more than a high school level math background necessary.

Grokking Bitcoin by Kalle Rosenbaum is a fully illustrated guide to how Bitcoin works.

<u>Bitcoin Money: A Tale of Bitville Discovering Good Money</u> by The Bitcoin Rabbi is a children's book with colorful characters to help kids learn about Bitcoin.

Mastering Bitcoin: Programming the Open Blockchain by Andreas M. Antonopoulos is a comprehensive guide to programming for and with Bitcoin.

Websites & Publications

Bitcoin.org contains helpful information on how to get started, along with documentation and links to other resources. Using Bitcoin.com is not recommended, as the website intentionally conflates other cryptocurrencies with BTC in an attempt to get customers to buy them instead.

Bitcoin.page is a true treasure trove of educational resources and information about Bitcoin carefully curated by Jameson Lopp.

Bitcoin Wiki is a public resource for the community of Bitcoin users, developers, businesses, and anyone interested in Bitcoin.

<u>Coin Center</u> is a US-based non-profit focused on the policy issues facing Bitcoin and other cryptocurrencies. They constantly publish insightful plain-language explainers of various topics.

Bitcoinmining.com has resources on mining Bitcoin; how it works, getting started, and a list of hardware comparisons.

Global Coin Research focuses on cryptocurrency trends between the United States and Asia.

Podcasts

<u>Tales from the Crypt</u> is a podcast hosted by Marty Bent as he sits down to discuss Bitcoin with interesting people.

What Bitcoin Did is a twice-weekly show where Peter McCormack interviews leaders and influencers in the Bitcoin community.

The Stephan Livera Podcast is a podcast focused on educational interviews and discussions about the economics and technology of Bitcoin.

Noded is a podcast hosted by Michael Goldstein and Pierre Rochard focused on new technical developments on Bitcoin.

Off the Chain is a podcast by Anthony Pompliano exploring how investors from the new and old financial system are thinking about digital assets like Bitcoin.

<u>Unchained</u> and <u>Unconfirmed</u> are weekly podcasts where host Laura Shin interviews marquee names in cryptocurrency.

<u>Let's Talk Bitcoin</u> presents the ideas and people involved with cryptocurrency through a series of interviews and conversations with a group of regular hosts.

<u>The Bitcoin Knowledge Podcast</u> is a show where Trace Mayer interviews prominent contributors within the Bitcoin industry to help listeners better understand the technology.

Online Exchanges

Disclaimer: Although this section mentions specific sites, apps, or services within the Bitcoin ecosystem, this should not be construed as endorsements or investment advice. As with other parts of this book, the reader is encouraged to do their own research.

Fiat-to-Crypto

Bitfinex - Hong Kong based exchange started in 2014 CashApp - Square app for iOS and Android for buying bitcoin using a debit card

Kraken - US and EU exchange started in 2014

Crypto-to-Crypto

Binance - Malta-based exchange started in 2017

BitMex - Seychelles-based exchange started in 2014

Bittrex - US exchange started in 2016

Peer-to-Peer Marketplaces

LocalBitcoins - Finnish bitcoin marketplace started in 2012 Paxful - US bitcoin marketplace started in 2015 Bisg - A privacy-focused marketplace launched in 2014

Wallets

Custodial (customers do not control their private keys)

Blockchain.info

CashApp

Coinbase

Non-Custodial (customers control their private keys)

BreadWallet - iOS wallet

Bitcoin Core - Desktop wallet

Casa Keymaster - Android and iOS multisig app with hardware wallet support

Samourai - Android wallet

Wasabi - Desktop wallet

Hardware (customers control their private keys)

ColdCard

Ledger

Trezor

Full Node Solutions

Casa Node - Plug&Play Lightning and Bitcoin full node Nodl - Bitcoin and Lightning full node

About the Authors

Timi Ajiboye is a software developer and entrepreneur based in Lagos, Nigeria. He co-founded and currently runs <u>BuyCoins</u> (<u>buycoins.africa</u>), an exchange that lets Africans easily buy and sell bitcoin with their local currency. Twitter: <u>@timigod</u>

Luis Buenaventura is a co-founder at <u>BloomX</u> (<u>bloom.solutions</u>), a startup in the Philippines that's bringing safe cryptocurrency trading to the emerging world. A prolific speaker and author, he's also the creator of <u>Cryptopop.net</u>, an art initiative that's making crypto more accessible to the mainstream. Twitter: @helloluis

Alex Gladstein is the Chief Strategy Officer of the <u>Human Rights Foundation</u> (hrf.org), a non-profit that promotes civil liberties and challenges authoritarianism around the world. He also lectures about Bitcoin and governance for Singularity University, and has written about the intersection of technology and freedom in outlets like TIME, CNN, and Bitcoin Magazine. Twitter: @gladstein

Lily Liu is an investor and entrepreneur. Most recently she was co-founder and CFO of <u>Earn.com</u>, a platform that allowed you to earn bitcoin in your free time, which was sold to Coinbase in 2018. Prior to that, she built a hospital in China, worked at KKR and McKinsey, and studied at Stanford and Harvard. Twitter: <u>@calilyliu</u>

Alexander Lloyd has been investing in early-stage startups since 1998 and in 2008 he founded <u>Accelerator Ventures</u>. His first job was at Goldman Sachs in currency trading. In 2016, he joined the board of the <u>Human Rights Foundation</u>, where he focuses on North Korea. Twitter: <u>@alex01</u>

Alejandro Machado is a founder of the <u>Open Money</u> <u>Initiative(openmoneyinitiative.org)</u>, a non-profit that researches how people use money in closed economies and collapsing monetary systems. He's focused on improving access to digital money for Venezuelans. Twitter: <u>@alegw</u>

Jimmy Song is a Bitcoin developer, educator, and entrepreneur. He's the author of <u>Programming Bitcoin</u> (<u>programmingbitcoin.com</u>), published by O'Reilly. He's focused on bringing sound money to the world. Jimmy's cowboy hat color is indicative of whether he plans to be nice or mean. His PGP fingerprint is C1D7 97BE 7D10 5291 228C D70C FAA6 17E3 2679 E455. Twitter: @jimmysong

Alena Vranova has developed successful financial service businesses since 2003. For the past 7 years she's been helping individuals and small businesses protect their bitcoins with non-custodial products and services. In 2013 she introduced Trezor, the first bitcoin hardware wallet, and she currently heads strategy at <u>Casa</u> (<u>keys.casa</u>), making personal bitcoin security and financial sovereignty accessible to everyone. Twitter: <u>@AlenaSatoshi</u>

The authors on Day 3 of the book sprint.

